

Úvodník Editorial	Úvodník Jan Puš	2
Co-miks Diff & Rence	Roz & Díl Vojtěch Dvořák	2
Cliffbase "Deep Water Soloing" and sports climbing in Hvar.	Cliffbase Iris + Hermann Erber	3
Proces Ďuro Repčik 9a Ďuro Repčik made probably the first 9a (Proces, Visnove) in Slovakia (and Czech).	Proces Ďuro Repčik 9a R. Tomanec, P. Cáder	10
Zub za zub AF 9+ Some of the best Czech climbers present a new route at Rätikon.	Zub za zub AF 9+ L. Mážl, M. Rosecký	14
Královský previs „King's overhang" is a new route in High Tatras. It ascends along the largest overhang in these mountains.	Královský previs Pavol Jackovič	16
Zas tam, v Tatrách Again in High Tatras.	Zas tam, v Tatrách Jan Puš	18
A jdi... Go for it...	A jdi...	21
The South Face The south face of Marmolada with a legendary route named Fram. Pavelka definitely recognized that climbing in the direction of the route requires other well-climbing guys.	The South Face Vilém Pavelka	22
Konečně Marmolada One „normal" climb in the massif of Marmolada.	Konečně Marmolada Alena Čepelková	24
Všichni jezdí do Jury Everyone goes to Frankenjura; a brief report.	Všichni jezdí do Jury Kamínek	26
Italské Alpy Italian Alps in an easy spotlight.	Italské Alpy Vřta Klika	32
David Máza Mazák An affigy.	David Máza Mazák Rošťa Tomanec	33
21. MHFF 21st International Festival of Mountaineers Film at Teplice.	21. MHFF Martin Krejsa	34
Maraton 8a+ Two Czech women made the Marathon route (8a+) in Visnove.	Maraton 8a+ Rošťa Tomanec	38
Lezení v Anglii If you decide to go to Sheffiled, you can pack climbing gear with you.	Lezení v Anglii Tesloš	40
Pískomilové Similar coincidence?	Pískomilové Jan Puš	41
Mix	Mix	41
Skialp v Ankogelgruppe One weekend on skies.	Skialp v Ankogelgruppe Tomáš Obtulovic	42
ČHS News from the Czech Mountaineers Association.	ČHS Martin Mellan	44
Kýbl From our readers.	Kýbl Jaroslav Mízero	46
Zajímavé knihy Interesting books.	Zajímavé knihy V. Procházka, J. Růžička	46
Matroš Climbing Gear.	Matroš V. Procházka	47
Mix	Mix	47
Tatry High Tatras' walls - Volia Veža, 2.237 m	Tatry Jozef Gurník	48
Galerie Info section. Salbitschjen (2.981 m), Zwillingsturm (2.920 m).	Galerie Jiří Novák	50
A jdi... Go for it...	A jdi...	53
Mix	Mix	55
Info Freyr. Some information about climbing in Belgium.	Info Janek Bednařík	56
Závody Competitions	Závody M. Hulej	57
Hovory z Montany Epiolgue	Hovory z Montany Tomáš Roubal	60

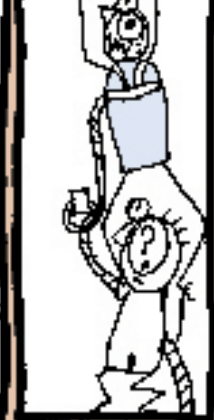

Titulní strana
Martin Pechač, WAA 7+, Rote Wand, Frankenjura
foto: Václav Malina

DIFF&RENCE.COM.X-ROZDÍL.CZ !

HISTORIE ↓

... A TAK VZNIKLO V ČECHÁCH STAVĚNÍ!

ALPSKÝM STYLEM! SAKO-ZOČJHĚ! JAK JINAK, PROČ SE PTÁŠ Z ŠIROČINA?

PŘÍBĚHY NAD KRUHY →
A VĚC CO SE PŘEJE NAPI-
SKU. (ZEHOVKY. ZETÁKY)KDO MÁ V ČERNEJDELSÍ
SÁHLA? PROČ SI HORO-
LEZCI BROUSÍ TI HOVĚRY?MILÝ FILIPKU!
NABALILA JSEM TI DO
BAŇŮŽKU MONTE. A
NEZAPOMĚŇ SE S
KAMARÁDY ROZDĚLIT!
TVOJE BABIČKA.

Jan „Autsajd“ Puš

O kouzelné igelitce

Jednou po bivaku zase neměli horolezci co jíst. Hladově chtěli smíchat v ešusu zbytky šumáku s bramborovou kaší a zapít tu šlichtu vodou z plesa. Ale jeden z nich se jen usmál a povídá: „Nic se nebojte, volové, a koukejte!“ A koukali. Vytáhl usmolenou igelitku a z ní tahal jeden sýr, salámeček, a bagetku za druhou. A za třetí i čtvrtou, vše v soustavě přirozených čísel, samé dobroty, všechno ještě zatavené v igelitáku z hyperobchodu. Horolezci jedli a samozřejmě byli zvědaví, kde se tady taková věc vzala. „To bylo tak,“ vzpomínal ten, který jim právě naplnil žaludky. „Šel jsem jednou s baťohem na Hlavák a najednou ke mně přijde takovej ošumtělý houmlesák. A že prej lístek na vlak. A že by stačila pětka, no, prostě potřeboval na rum. Ani nevím, co se to stalo, ale měl jsem tenkrát dobrou náladu po prvovýstupu na tu holku, co jsme s ní tuhle lezli, a tak mu dám dvacku, ať si koupí lístky hned dva a jeden vypije za zdraví všech dobřejch lidí.“ „Máš dobré srdce, chlapče!“ pravil nezvykle jemným hlasem právě obdarovaný houmlesák. „Tady máš ode mne také něco.“ A dal mi jednu ze svých igelitek.

Opatrně jsem ten humus vzal, ale když to chci nacpat do kontejneru, koukám, že je tam jídlo. A ještě zatavené a nenačaté! Tomu nic nebude! A už to do sebe tlačím.

Jenže to není všechno, pánové. Postupem času jsem si všimnul, že ať z téhle igelitky беру, jak беру, vůbec z ní neubývá. Jeden moudrý kmet mi to potom později vysvětlil: „To byla „Dobrá horolezecká stařena,“ co jsi potkal! V téhle podobě chodí mezi horolezce a zkouší je. Kdo je dobrý, toho odmění.“

A tak měl můj známý kouzelnou igelitku, kterou mu mnozí z nás záviděli. Ono také bylo proč, že ano. A mohlo tomu tak být až dodnes, ale jak už to tak bývá, každá pohádka někdy skončí. Jednou onen kdysi tak štedrý muž nakopl neodbytného a dolézavého houmlesáka.

A od té doby nemá vůbec nic, natož igelitku.

Poučení si z příběhu můžete vzít, jaké chcete, ale mějte na paměti, že vše špatné i dobré, co uděláte, se vám jednou vrátí.

Pěkný podzim,

Jan Puš

Cliffbase

Má slaměný klobouk, pastýřskou hůl a pytlík na magnézium, to vše 10 m.n.m. Zná nazpaměť všechny cesty, leze zde suverénně nahoru a dolů. To se rozumí, že bez sedáku a lana. Řeč je o Miroslavu Štecovi, Slovákovi, který se sem přestěhoval, aby udělal z dalmatského Hvaru ostrov lezení.

Cliffbase

máme vysloveně štěstí, když jinak ve zcela zarezervovaném prvním srpnovém týdnu najdeme hned po příjezdu soukromý apartmán. Celé patro má velkou terasu s výhledem na moře, koncert cikád a fíkovník, který nám servíruje své zralé plody přímo na balkon. Ubytování by tedy bylo vyřízeno k naší plně spokojenosti. No a teď k vlastnímu důvodu, proč jsme dlouhou noc v autě bojovali proti mikrosnáňku a pluli dvě hodiny trajektem – útesové lezení. Mělo by to být tady někde, ve vesnici Sveta Nedjelja.

S věcmi na koupání a lezečkami jdeme k malému přístavu, sledujeme stezku podél pobřeží, přerušenu malou písčnou pláží, kterou skoro úplně pokryli rekreanti se svými lehátky a ručníky. Jako by to bylo jediné místo, kde svítí slunce! Víme, že bude lépe, brzo také stojíme před betonovou chatou a sedák na stěně nám říká, že jsme tu správně. To je letní domov Miroslava, skalní ráj jménem Cliffbase.

Dojem na nás dělá volně stojící skalní věž, která se jen nejvyšší špičí opírá o hlavní masiv, a tak tvoří příjemný stín na tomto rozpáleném kousku země. Dobré místo, abychom tu nechali v chladu náš proviant nebo vylezli pár šestkových cest.

Jednoduché prázdninové obydlí rodiny Štecových představuje byt, kancelář, hostinec

a návštěvní centrum v jednom. Miroslav je majitel, „zasvětitel“ a pan domácí zdejší oblasti. Registrujeme se jako lezečtí hosté a dostáváme průvodce. Malebné desky s nákresy a seznamem cest. Ale jako úplně první nás láká moře: krystalicky čistý, příjemně teplý Jadran omývá zdejší útesy. Poté, co jsme se dostatečně osvěžili a z moře získali první přehled o skalním masivu, jde se na věc.

Vybaveni jen lezečkami, plavkami a magnéziem se vypravujeme ke skalám. Když tu je nám náhle v patách Miroslav. U sólolezení nad vodou (zkráceně DWS z anglického: Deep Water Soloing) je vždy dobré pozorovat někoho, kdo zná cestu. Míro nám ukazuje linii, a hned ji také předvádí. Zná každý chyt, klidně a jistě leze ve stále závratnějších výškách, až nám na chvíli zmizí z očí, a pak už se směje z vrcholu. Teď jsem na řadě já. Vůbec ne tak rutinně, ale s každým krokem euforičtěji lezu od jednoho skvělého chytu k dalšímu a brzo sedím vedle Mira. Pod námi je mnoho metrů vzduchu a pak moře. Bere to dech. Ale nemusíme skákat, náš místní průvodce samozřejmě také ví, jak slanit a při tom zůstat suchý.

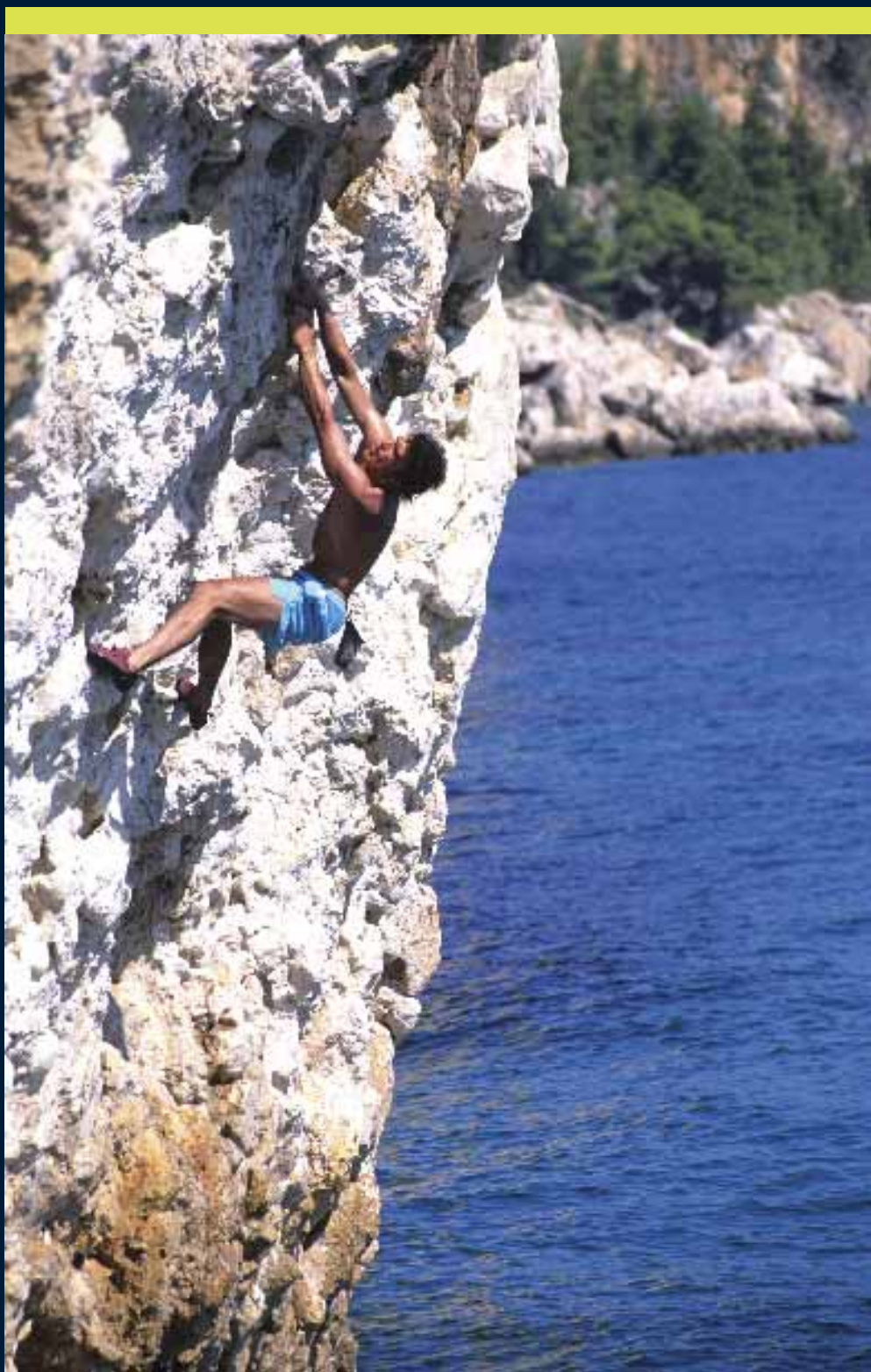
Mimořádně, suchý, DWS není na Hvaru v žádném případě povinnost. Miroslav zřídil ve své oblasti také přes 60 sportovních lezečských cest. Vypráví, že na konci roku zde uspořádal lezečský festival – při 28 °C. To také

vysvětluje, proč nejsou teď v srpnu lezecké cesty přeplněné. Ptáme se na nějaké pěkné lezení. Když už slunce nepálí tak nemilosrdně, člověk by se při všech těch cestách mohl zbláznit. Je toho tu tolik!

Nikdo neopustí Cliffbase, aniž by alespoň neochutnal známé místní červené víno. Většinou ale nezůstane jen u toho, neboť to musí být sud beze dna, kde Miroslav a jeho žena plní džbánky vína. Tak vyznívají lezecké dny v tomto ráji velmi příjemně, povídá se tu v mnoha jazycích a pak se vrávorá domů.

Další ráno nás čeká náš jasně žlutý gumový člun a boj s namoženými svaly. Pádujeme na západ. Po nekonečných skalních stěnách se objevuje nejdřív úplně neznatelná zátoka, Lucišće – báječná písčiná pláž s jen málo koupajícími se, kolem dokola hory a hned za rohem: „DWS-skály“. K některým cestám se člověk dostane suchou nohou, do cest dále vlevo potom vysíláme průzkumníka se člunem. S odstupem sledujeme jeho pokus nevyhnutelně končící koupelí. Po několika pokusech je nástup tak mokrý, že se poohlížíme po nových možnostech. Ale ne všude získává odrazový terén, tedy hloubka vody, naši důvěru.

Poté co jsme tu a tam nastoupili do této námi neprobádané země, a byli odtud znovu a znovu setřeseni, považovali jsme pro dnešek naši misi za splněnou a pádlovali jsme zpět. Ne bez závistivých pohledů na motorové čluny, které svištěly kolem nás.

Poslední den jsme si vzpomněli, že jsme si s sebou vzali provazochodecké lano a chtěli jej napnout přes přístavní zátoku Cliffbase. Náš hostitel už nás předběhl: zavrtal ve dvou proti sobě stojících skalách háky právě k tomuto účelu, ale sám ještě neměl příležitost tuto zkoušku rovnováhy podstoupit. Perfektní. Střídavě s Miroslavem a jeho synem tancujeme, vrávoráme a třesavě kráčíme přes mořskou úžinu – jako vždy je kolem spousta vzduchu a jako bouldermatka se pod našimi chodidly rozprostírá Jadran.

Evanjelium

info

Ostrov:

Podélný ostrov Hvar ležící u dalmatského pobřeží patří k nejhezčím na světě. Je skalnatý a porostlý bujnou zelenou vegetací, poli levandulí a vinicemi. Hvar je obklopený čistým mořem a má maximum slunečních dní v roce. Přístavní města Jelsa, Stari Grad a Hvar stojí za návštěvu. Zvláště hlavní město Hvar patří svým historickým měst-

ským centrem, promenádou kolem jachetního přístavu, lokálů a obchodů, k nejkrásnějším městům Chorvatska. Lezecké skály se nacházejí na jižním pobřeží u vesnice Sveta Nedjela, v západní třetině ostrova.

Příjezd:

Od severu autem přes Zagreb a Karlovec, po nové dálnici (mýtné) na Split. Potom trajektem (viz www.jadrolinija.com) do obce Stari Grad. Pro kratší cestu autem a delší na trajektu, je možné zamluvit si trajekt z Rijeky. Také se dá letět (např.: www.skyeurope.com z Bratislavy nebo Vídně) do Splitu a na Hvaru si pronajmout auto, kolo nebo skútr. Nabízí se také možnost zkombinovat cestu s pobytem v oblíbené lezecké oblasti NP Paklenica (Velebit). Od trajektu pojedete autem do vesnice Sveta Nedjela asi 40 minut.

Ubytování:

Ubytování je nejvýhodnější v apartmánech ve Svete Nedjelji, odkud se do lezecké oblasti dostanete pěšky během deseti minut. Ubytování vám rád zprostředkuje Miroslav přes cliffbase@cliffbase.com, tel. 003857648182. Kemp Lili ve vesnici Jagodna je vzdálen asi 5 km, odtud už je zapotřebí auto. Další kempoviště jsou u sídel: Jelsa, Vrboska, Milna u Hvaru. Volné kempování je na ostrově zakázané. Pokoj s kuchyňským koutem nebo

apartmán ve Svete Nedjelji stojí od 6 euro (zima) do 12 euro (letní prázdniny) na osobu.

Dobré vědět:

V obchodě ve vesnici Sveta Nedjela seženete to nejdůležitější pro denní potřebu, supermarket a další obchody jsou nejbližší v Jelse. Lezecké vybavení si vezmete všechno s sebou, v případě nouze může pomoci Miroslav. Voda ve vodovodu je všude pitná. Jít se najíst je relativně drahé. Ačkoliv je chorvatskou měnou kuna, často se dá platit eurem. Ve Splitu, Jelze a Hvaru jsou bankomaty.

Lezení:

Informace na www.cliffbase.com, nebo přímo na miroslavstec@hotmail.com. Průvodce obdržíte přímo u „pana domácího“. Na skalách převažuje pevný vápenec, šedé až červené barvy, který je dobře strukturovaný a dobře se drží. Většina cest (i 40m dlouhé!) se nacházejí nad plošinou přímo za domem a Freestanding Rock. Miroslav se stará o nutnou kvalitu a kvantitu borháků. Pro hodnotné lezení potřebujete 80m lano a 20 expresek. Koupání a „DWS lezení“ se dá perfektně spojit také v zátocě Lučíšće - nejlépe s člunem. Lezení je možné celý rok, s ohledem na teploty a turistickou sezónu je ideální jaro a podzim. Velký lezecký potenciál mají okolní skály svažující se k pobřeží, každopádně jsou zde delší nástupy. Na Cliffbase se koná DWS festival vždy druhý víkend v květnu. Podrobnosti o prvním ročníku: Jamešák 3/2004.

Cesty v Cliffbase:

5b až 5c+ asi 15 cest

6a až 6c+ asi 25 cest

7a až 7b+ asi 15 cest.

Deep Water Soloing:

Big Traverse, začínající na Freestanding Rock (5b/5c) a vedoucí dále asi 300 m doprava (5c/6a). V převislé oblasti je také více perfektních DWS cest (kolem 6b) Na konci cesty musíte opět slézt, nebo skočit do vody.

Přístup:

Nebydlíte-li přímo ve vesnici, parkujte na centrálním parkovišti. Ke skalám se dostanete jen pěšky nebo na člunu. Ke Cliffbase potřebujete asi 10 minut. Do Lučíšće vede turistická cesta, která se odděluje v centru vesnice před kostelem. Cesta západním směrem vám zabere asi 40 min. Na loďce jste na cestě asi hodinu.

Aktivity:

V Cliffbase se dá půjčit nejen lezecké vybavení, ale i mořské kajaky, kompletní set k potápění nebo surfování. V přístavu si rovněž lze pronajmout různé druhy lodí a loděk s anebo bez průvodce. Ostrov se hodí také k pěší turistice či jízdě na kolech. Jedinečný zážitek je spojen s cestováním na plachetnici. Kdo chce procestovat na lodi více lezeckých oblastí, může si vyžádat informace například na: c.boehm@ar-ge-nexus.at

Iris+Hermann Erber

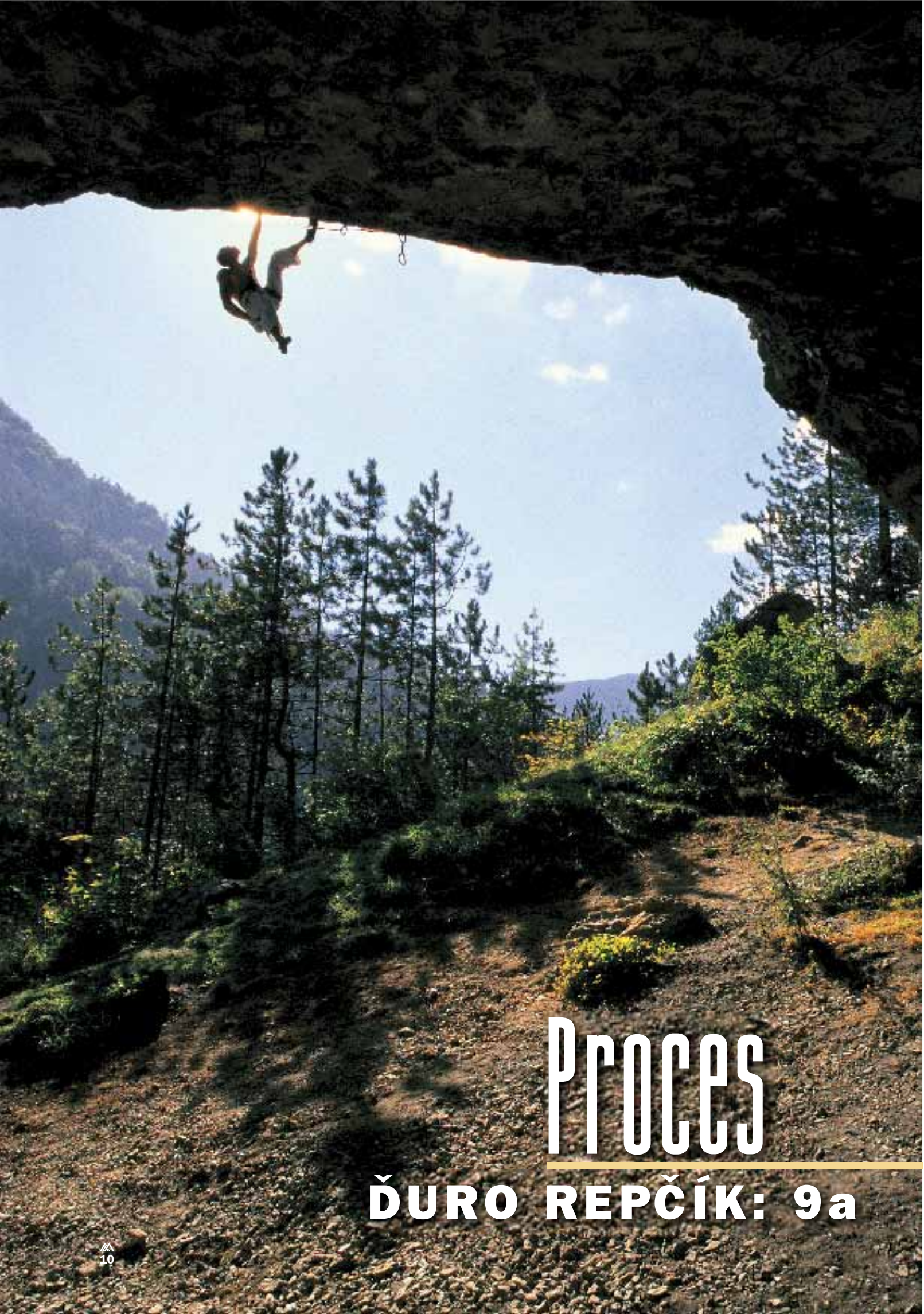
www.outdoor-foto.at

přeložila: Barbora Roubalová

“Nevím, jestli je Cliffbase naplněný sen, nebo jen přelud, který může zmizet. Křehká kráska z moře, skal, trávy, borovic, olivovníků, ptáků a ryb. Hnaný přáním neztratit roky tím, co dělat nechci, nacházím se právě tady, kde dělám, co mě opravdu baví. Vím, že je to i o penězích, snad to lezci pochopí a něčím přispějí. Když ne hned penězmi, tak prací, porozuměním, nebo alespoň pěknou atmosférou, kterou zde mohou vytvořit.”

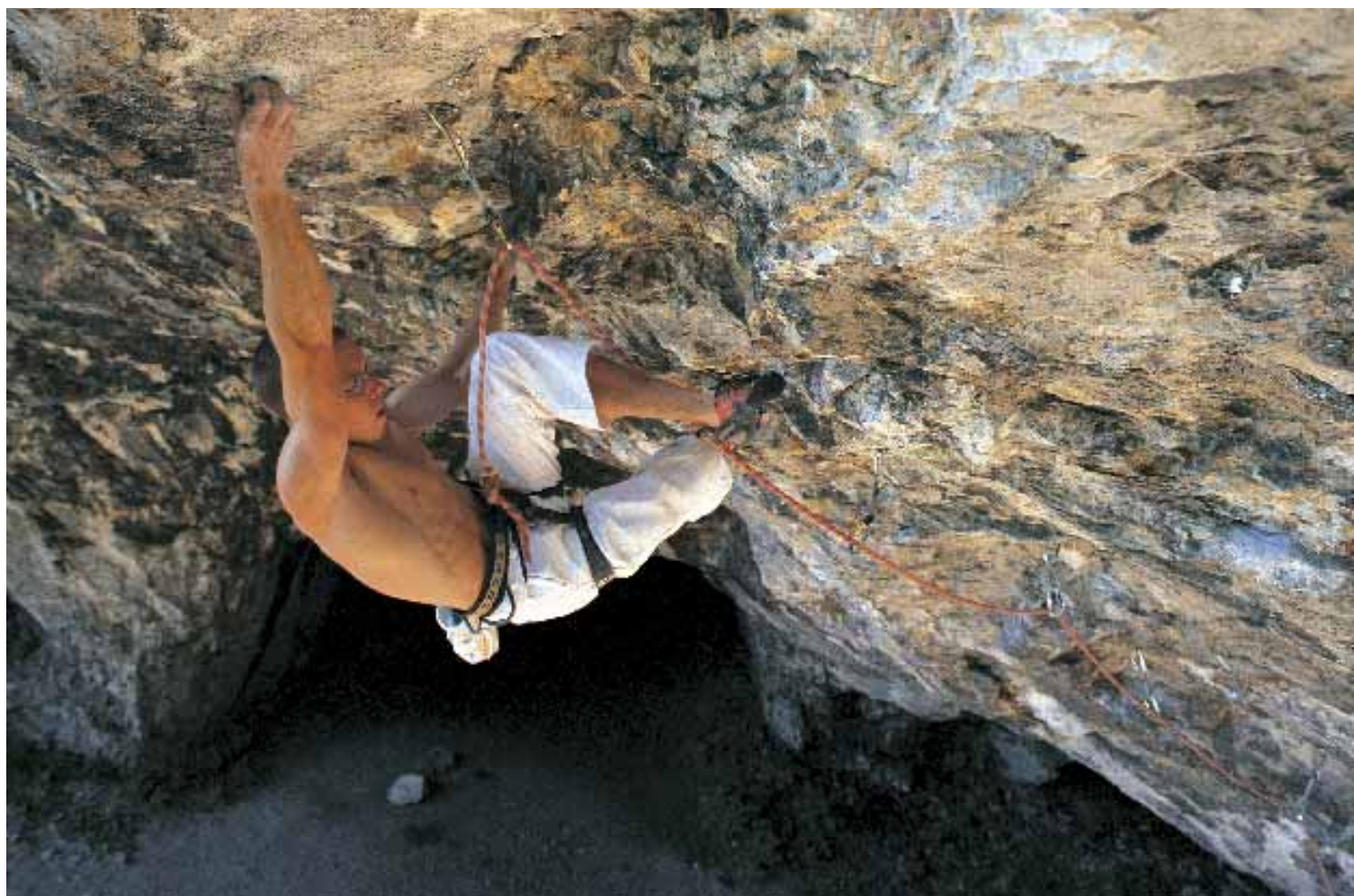
Miroslav Štec

Prešovčan, věk 39, vzděláním fyzik a matematik, leze od roku 1981, od roku 2001 bydlí na Hvaru ve Svete Nedjelji, kde má malý domek, zahrádku, malou vinici a pár olivovníků.

PROCES

ĎURO REPČÍK: 9a

Proces má zhruba dvaadvacet silových tahů ve střeše. Paradoxně to byla první hotová linie ve višňovské střeše. Už v roce 1997 mi o ní vyprávěl v Súlově, kde jinde, Andrej Chrastina a tvrdil: „Ťažké kroky a na konci ‚taký dlhý skok‘, že ho aj Marek urobí raz zo troch pokusov, ja som ho ani neurobil.“ Marek mě tam lákal samozřejmě celý rok, ale přijeli jsme – už i s našlápnutým Michalem Cencialou - až na jaře roku 1998. Viz Montana 3/98. Už tehdy jsme cestu byli schopni jakž takž zkokrovat nebo vyodsedávat, ale v kuse? Bez šance! Vůbec mě nenapadlo, že by projekt

mohl odolávat dalších šest let! V roce 1998 jsem o cestě napsal: „Závěr cesty je vskutku famózní, dlouhé vzdušné skoky. Je to parádní lezení a RP bude fantastický výkon.“ Právě v předposledním dynamu skončil Ďuro své nejlepší pokusy vloni na podzim. Letos v poskoku do mělké misky, metr pod vrcholovým madlem, po dvaceti krocích ve střeše, spadl několikrát. Když už chyt udržel, závěrečný „džamp“ skočil!

Cestu zkoušelo mnoho borců. Cenciala v roce 1999, Pólo Kořan ve stejném roce i v roce 2000. Pak tu byl chvíli klid. Každý brzy pochopil, že na ni zatím

nemá. Marek Repčík se začal věnovat boulderingu. Jeho mladší bratr Ďuro mezitím stále dřel sílu a v roce 2002 se do projektu opřel naplno. Přesto se myslelo spíš na Mrázu. Tomáš Mrázek přijel asi koncem jara 2003 na dva dny, ale to nestačilo. Od té doby se otevřeně hovořilo o 9a a Ďurova motivace stoupala ještě víc. Pokusoval i několikrát za týden. Někdy z té doby pochází jeho památný výrok: „Vyleziem to a už ma tu nikto neuvidí.“ Už v září však začaly nečekané deště, a tak jsme ho letos ve stropu vídali znovu.

Lozil to nádherně. Každý pokus. Padal na posledních dvou metrech. Na závěr si ještě přidával místní osmbéčka, jako by to byly sedmičky. Když se vrátil ze závodů z Tibetu, kde opět jako na jihu Číny zazářil a skončil druhý (dvakrát za Christianem Bindhammerem a před jeho bratrem Andreasem), hned druhý den spadl v mokré cestě dva chyty od konce! No a za pár dní to vyšlo! Chyty vyschly a ochladilo se. Nádherný okamžik. A přece už je pryč jako sen. Něco však zůstalo – báječná vzpomínka a 9a jako výzva zobrazená ve skále.

Rosta Tomanec Zico
foto: Petr Piechowicz

„Čo som tu robil toľko rokov, ved' to je úplne ľahké!“

Možná jste již četli na „lezci“ překvapivý komentář Ďura

Repčíka k vylezení nejtěžší cesty na Slovensku. Ale je to

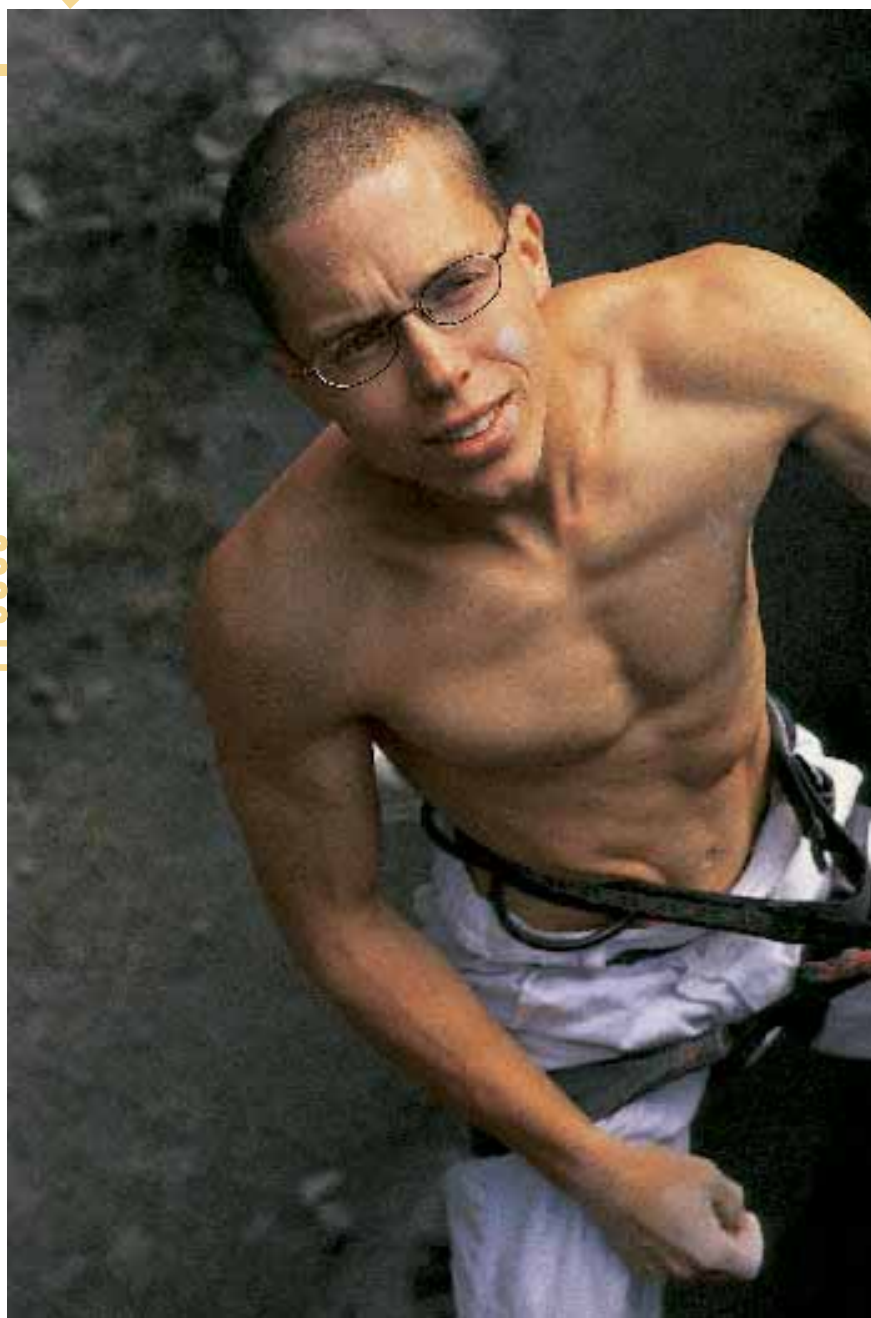
tak. V cestě, kde je těžký každý krok, kdy člověk okamžitě

spadne, když mu jen trochu nateče, musí mít neustále

rezervu a tu rezervu musí s sebou posouvat až nahoru.

Pak drží poslední chyt a má neodbytný pocit, že to bylo

lehké. Jinak se ovšem obdobná cesta ani vylézt nedá.

**Zde je otvorený dialóg,
který s mistrom spáchal
známý slovenský bušič
Peter Kmeťo Cádér
(za sebou má Pantera
i Missing Link v 8b+).**

Sedíme ráno pri kávičke

Sedíme ráno pri kávičke, v bare K2 pri lezeckej stene bratov Repčikovcov. Mladší z nich Juraj nám urobil zalievajúcu kávu, lebo vraj kávovar im nefunguje. Túto príležitosť som využil, aby som sa ho spýtal niekoľko otázok. Keďže nemáme diktafón, Erika náš rozhovor zapisuje na počítači.

Jurko, koľko káv vypiješ denne?

Tri až päť. Čo mám robiť, keď máme dva kávovary?

Myslíš, že ti to pomáha, alebo je to len nejaký zvyk?

Musím robiť nejakú tržbu v bare, keď tu v lete nikto nechodí.

Ako sa premieta pitie kávy v tvojej príprave?

Stačilo o káve, nesponzoruje ma Brazília. **Kto ťa teda sponzoruje?**

Nikto.

Z čoho vlastne žiješ, ako sa pripravuješ, za čo?

Musím občas pracovať, niečo vyhrám na pretekoch, ale strašne málo (tento rok zatiaľ asi 90.000 Sk), niečo mám z výroby chytov Anatomie. Robíme majstrovstvá Slovenska v boulderingu a občas staviame nejakú lezeckú stenu a ešte robím nejakú bokovku pre Telenor Networks, a skoro som zabudol 20.000 Sk mám od SHS JAMES.

Stačí ti to, dá sa z toho vyžiť?

Nestačí mi to, nemôžem si za to kúpiť ani byť ani auto.

Načo ti je byť a auto, nestačí ti dobrý pocit?

To možno tebe, keď máš postavený barák a chodíš sem na Land Roveri.

Nespomenul si medzi príjmami vašu stenu a bar K2.

Bar celkom ide, ale stena to je bieda. V Žiline lezie veľmi málo ľudí a tu trénuje tak 5 až 6 lezcov. Napríklad celé leto som tu liezol sám, ešte tu občas chodila trénovať Lenka. Keby sme celú stenu zrušili a na strop namontovali dva stroboskopy, tak by sme boli asi za vodou... Marek Leitman nám to hneď hovoril, aby sme to nenazývali K2-lezecká stena a kaviareň, ale K2-herňa bar.

Že vraj si čosi vyliezol vo Višňovom. Povedz nám o tom čosi viac.

Proces 9a. To je náš šesťročný projekt vo Višňovom. Bola to jedna z prvých ciest vo Višňovom, cestu sme urobili v roku 1997, potom sme ju skúšali, ale nikto na to nemal. Serióznejšie som to bol schopný liezť až pred dvoma rokmi. Keď som to preliezol s jedným odsadom, minulý rok som to doliezol dva chyty od topu, ale koniec je najťažší a v kuse som to nebol schopný preliezť. Preliezol som to až 3. augusta toho roku.

Vraj to skúšal aj Mráza. Vieš nám sprostredkovať, čo na to hovorí on?

Skúsil to minulý rok, ale bol v tom asi len dva dni, šlo mu to dobre, ale nedal to. Vrazil, že je to dosť ťažké.

Vraj je to celé sekané. A koniec koncov aj celé Višňové. Je to normálne, je to trend?

Je to pravda, cesta je skoro celá sekaná, aj keď iným štýlom ako napríklad Panter, chyty sú skôr málinko upravované, aby sa zachovala prirodzená línia. Je tam jeden naskrutkovaný chyt, jeden chyt je nalepený, ale ten je miesto lišty, ktorá sa odtrhla. Dnes by som už takým štýlom cestu asi nerobil, lebo sa rozbehol na Slovensku veľmi zlý trend robenia ciest. Ľudia si kúpili vŕtačky a SIKU a myslia si, že urobia dobré cesty aj keď nevedia liezť. Potom vznikajú umelé cesty z diery do diery, ktoré v lezení nič nové neprinesú. Napríklad vo Višňovom sú všetky sekuté tak na 8b, lebo 8b lezie mainstream a už tu nie je miesto na progres. Na Slovensku platí to, čo spievajú Horkýže Slíže: „Čo je dobré, toho je málo, dok... sme čo sa dalo...“

Zato ste, Juraj, zodpovedný jednoznačne vy, pretože ako lezecká špička určujete na Slovensku trend. Ale mňa by skôr zaujímalo, či je možné považovať Proces za skalný výstup alebo nie. Predpokladám, že dostaneš ocenenie za Skalný výstup, ale je to výstup na skale, alebo nie je?

Istú zodpovednosť za sekanie ciest na Slovensku cítim, lebo s Marekom sme začali robiť doktorované cesty ako Skala a Baskerville. Ale v týchto cestách boli vždy vysekuté maximálne jeden, dva chyty v najťažšom mieste, ktoré sa nedalo preliezť. Neboli to umeliny v holej platni. Väčšina 9-áčiek vo svete sú sekané cesty. Ja neriešim, a či je to umelá cesta na skale, nech si to rieši niekto iný. Skôr ma za-

ujíma či je cesta dobrá a dobrá môže byť aj umelá cesta, napríklad Proces je podľa môjho názoru dobrá a pekná cesta.

Okrem skúšania Procesu si sa pripravoval aj na preteky na obtiažnosť a objavoval si sa aj na bouldrových pretekoch. Čo z toho má u teba prioritu?

Je to skôr naopak, okrem prípravy na preteky som skúšal aj Proces. Pripravujem sa na preteky na obtiažnosť t.j. trénujem hlavne na umelej stene, cesty na skale sú len doplnok. Na bouldrové preteky chodím len kvôli atmosfére a aby som si zapretek. Štýl lezenia na bouldrových pretekoch a na obtiažnosti je úplne iný. Treba k tomu prispôsobiť aj prípravu.

Mne sa aj tak zdá, že dosť veľa bouldruješ. Neuberajú ťa tieto ďalšie aktivity o čas na prípravu na preteky na obtiažnosť?

Bouldrujem hodne, ale iný štýl bouldrov ako napríklad Marek. Skôr silové, ktoré potrebujem pri pretekoch na obtiažnosť. Človek potrebuje silu, tak musí aj bouldrovať.

Ozaj, čo robí Marek? Mal vraj túto sezónu strašnú smolu.

Starý začal dobre na SP v Birminghame bol myslím 10., ale potom na SP v Erlangene spadol v 3. bouldri a zlomil si nohu (skončil 14.). Na ME v Leccu bol siedmy, ale potom na SP v Argentiere spadol v 5. bouldri a zlomil si nohu (pre zmenu druhú). Už sa opäť dáva dokopy. Jediná smola je, že už skončil pohár v boulderingu. Ale musím uznať, že keď mal Starý nohy v poriadku, tak bouldroval perfektne. Veď sa aj na Slovensku hovorí: „Starý, ale jarý.“

Čo ešte musíš urobiť, aby si sa pravidelne umiestňoval vo finále Svetového pohára?

Neviem, prečo si povedal pravidelne, ja som na obtiažnosť ešte nebol vo finále, bol som len dvakrát v boulderingu. Čo mám ešte urobiť, to neviem, aj ja by som to rád vedel. Hlavne nesmiem robiť chyby a možno treba ešte trošku zosilnieť a viac liezť OS a na stenách vonku.

Podľa mňa venuješ príliš veľa času fyzickým aspektom tréningu. Po fyzickej stránke si na svetovej úrovni. Ostatné je však slabé. Čo si o tom myslíš?

Je pravda, že cesty na Svetovom pohári sú veľmi technické, je ťažké ich natréňovať. Ale ide o inú techniku ako niekde v platni na slovenských skalkách. Snažím sa preto chodiť na umelé steny do zahraničia, ale tento rok som bol len trikrát, pretože na to nemám financie. Na druhej strane choď sa pozrieť na sveták, ako sú na tom lezci po fyzickej stránke, sú silní ako prasa...

Ako sa ti darilo tento rok na svetových podujatiach?

Bol som na SP v Bruseli, Imste a na ME v Leccu. V Bruseli a Imste som nemal dobrú formu. Skončil som cca 30. a 44. V Leccu som mal formu celkom dobrú, ale spravil som veľkú technickú chybu. Potom som bol ešte dvakrát na medzinárodných pretekoch v Číne. Tam som skončil dvakrát druhý. S tým som celkom spokojný. Teraz sa chystám na SP do Marbelly v Španielsku. Dúfam, že to bude lepšie.

Ako bolo v Číne? Vraj tam nebola žiadna konkurencia.

V Číne bolo super. Prvýkrát sme boli v Huaiji na juhu Číny a druhýkrát v Lhase v Tibete. A konkurencia nebola samozrejme ako na SP, ale bolo tam zopár dobrých lezcov.

Tvoja priateľka Katka Čintalová žije v Modre. Vyhovuje ti takýto vzťah na diaľku? Nelákajú ťa iné ženy?

Vzťah na diaľku mi moc nevyhovuje, ale Katka zatiaľ študuje, tak to musím vydržať. A čo to tu splietaš s inými ženami? Nie je každý ako ty.

Ale mne si včera medzi štyrmi očami povedal, že lákajú aj zlákajú.

To si nepamätám.

A čo tie krvavočervené tangáče, čo tu visia u vás v kancelárii?

To nie sú moje.

Ako si predstavuješ svoju budúcnosť?

Zatiaľ chcem liezť a keď ma to prestane baviť, začnem sa viac venovať podnikaniu v oblasti lezenia, v najhoršom prípade budem robiť inžiniera.

Hádam stačilo.

No počkaj, ešte nekončím, ešte treba pridať viac nadávok a sexu, pourážať alpinistov a bouldristov, spropagovať mäkké drogy, rozobrať kauzu KIA, zanadávať na JAMES, vyjadriť sa k afére Čermák...

Hádam stačilo!!!

Na záver ti želim, nech sa ti, Jurko, darí, nech si zdravý, veľa dobrých sponzorov a ďakujem za rozhovor.

Pozor! V článku bola skrytá reklama na: brazílsku kávu, firmu Anatomic a Telenor Networks, bar a stenu K2, SHS JAMES, červené tango nohavičky, SIKU, okupáciu Tibetu a najmä na Franza Kafku.

Zhovárал sa **Peter Cáder** s Jurajom Repčíkom, reprezentantom SR
Zapísala Erika Duchoňová
foto: Petr Piechowicz

Narodený: 1978
Výška: 178cm
Váha: 64 – 70kg

Najlepšie výkony:

Závody:

MS v boulderingu Winterthur 2001
21. miesto
MS v boulderingu Chamonix 2002
12. miesto
SP obtiažnosť Kranj 2003 16. miesto
Medzinárodné preteky v Číne 2004
2. miesto
Medzinárodné preteky v Tibete 2004
2. miesto
Majstrovstvá Poľska v boulderingu 2004
3. miesto
Majster Slovenska asi tak 4x

Skaly:

RP:

Cous-cous 8c (El Chorro 00),
Los Brños 8c (Višňové 01),
Pata negra 8c (Rodellar 03),
Mr. Big hand 8b+/8c (Osp 03),
Proces 9a (Višňové 04).

OS:

8a+ a veľa 8a

Zub za zub AF 9+

Protože se nám loni na Tofaně moc líbilo, rozhodli jsme se z našich letních výletů do Alp udělat tradici. A tak i letos vyrážíme ve stejném složení. Náš původní plán vyrazit na Qualido díky deštivému počasí měníme na pokus o prostoupení novou cestou na Cimu Lavaredo, protože její převislá část slibuje bezpečný úkryt před deštěm i padajícími kamením.

13.7., později než jsme chtěli, tedy vyrážíme směr Dolomity, a druhý den ráno už se vyhříváme na paloučku na dosah skalních krásek. Pár hodin spánku po probdělé noci, a odpoledne už dalekohledem vybíráme směr. Do oka nám padla linie v levé části stěny. Rychle se nachystat a... už to hrnem...

Hned první metry nám ukazují, že Čima rozhodně nepustí zadarmo. 90% viditelných chytů cestuje do údolí, a tak musí být jistič neustále v úkrytu a ve střehu. Tutové háčky nám však umožňují bezpečné osazování nýtů. Během dvou hodin se nám podaří osadit čtyři nýty a ulézt asi 15 metrů. Pro dnešek to balíme, a už teď víme, že první délka bude alespoň za 9.

Počasí je tu spíše zimní, víchř, teplota 5 °C. Neustálé mrholení nás nutí udělat lůžkovou úpravu v dodávce. Poté, co jsme si zakouřili se sličnými dívkami, je nám vše tak nějak víc jedno a v mracích si užíváme rozjetý večírek.

Ráno vyráží na ranní směnu Ondra s Majzlíkem, a tak si můžeme pěkně přispat. Počasí se zlepšuje a v jednu vyrážíme vystřídat kluky na odpolední směnu.

Kluci však už nejsou ve stěně, ale sedí v závětrí na hřebínku. Nechápe-me, co se děje. Ondra mi ukazuje kus od háčku ulomeného zubu a s komentářem něco jako že na Čimu s..., a že už teď je to nejméně za 8a. Lehce demotivováni jdeme vyšroubovat spodní planžety. Poslední se smyčkou necháváme – tak tu máme alespoň projekt.

Vymýšlíme náhradní plán. Chce to pevné vápno a dobrý „veget“. Majzlík líčí Rätikon a je rozhodnuto.

Opět noční přesun a ráno už zase hřeje sluníčko. Jasná volba padla na masív Schweizerek. To proto, že tam zatím nevede žádná cesta a stěna vypadá zajímavě převisle. Okolo jsou samé rajbasy, travnaté police, tak tohle je ten vyhlášený Rätikon?

Zdání klame a hned po prvních metrech je nám jasné, že jsme si vybrali zase pěkně tvrdý oříšek. Avšak dokonalé vápno nás nadchlo. Druhý den potkáváme Švýcary, kteří si všimli našich fixů, a líčí nám, že mají projekt vlevo

od nás, a že je tam špatná skála. Chtěl dolézt na věžičku a zde výstup ukončit. Když jim vyprávím, že máme stejný úmysl, jsou z toho viditelně přešlí, avšak přátelsky se loučíme a přejeme si hodně štěstí.

Tři dny ve stěně, tři dny sdíráni dlaní při tlučení nýtů a křečí ve všech částech těla, nás odměnilo alespoň vrcholem přílepku, který jsme nazvali „Czech Tower“. Dále bohužel převislá lámavá skála neumožňovala další průstup. I tak se nám ale povedla nejspíše první volně lezená cesta v údolní stěně Schweizerzereku. RP přelez čtvrté délky bohužel budeme muset přenechat někomu silnějšímu, protože bude minimálně za 8b. Zkrátka a dobře, po pár pokusech v klíčovém boulderu, s úplně prolezenými prsty, nezbyvá než konstatovat, že na RP přelez naše ručičky nestačí.

Cesta nám dala pořádně zabrat a ve srovnání s loňskou Tofanou víme, že je to rozdíl jako mezi Xc v Labáku a na Prachově. Naše těla jsou zralá na minimálně týdenní odpočinek, tak ještě honem pár fotek, slaněním mizíme ze stěny a večer pak i z loučky, kde jsme do té doby tábořili.

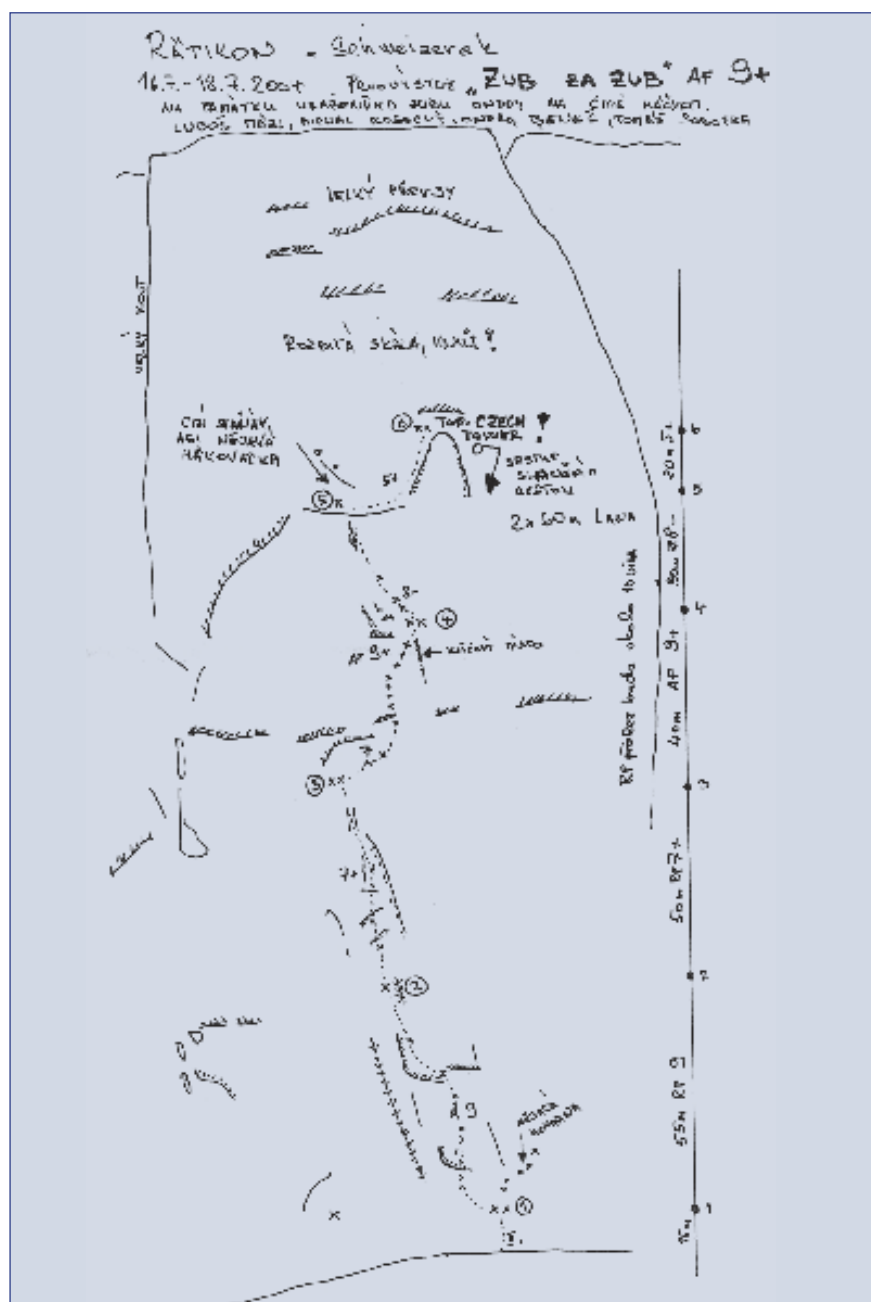
Díky za pozornost a loučí se s vámi

Luboš Mázl
(Saltik, Singing Rock a další)
a **Michal Rosecký**
(Dolní Žleb Company).

A ještě poznámka pro případné zájemce o opakování.

Na nástup je to hodinka ostřejší chůze, vezměte si s sebou pár friendů a čoků a 2 x 60m lana.

foto: Tomáš Sobotka

Každý, kto vychádza z Téryho chaty, aby sa pokochal pohľadom na okolité steny a štíty, nemôže si nevšimnúť obrovskú jaskyňu v západnej stene Pyšného štítu. Ešte viac je viditeľná v popoludňajších hodinách, keď je osvietená slnkom. Previs previsov alebo strecha striech. Obrovská 20m strecha je najväčšou, aká sa v celých Tatrách nachádza.

6. až 7.10.1973 sa ostravským horolezcom v zložení L. Horka – B. Kadlečík – M. Motyčka – J. Romanovský podaril prvovýstup ľavou časťou tohoto jedinečného skalného útvaru. Problém previsu však táto cesta nerieši, prvovýstup vedie ľavou časťou najskôr platňou v spodnej časti a potom popod strechu asi 6 m na hranu.

Keď sa mi túto cestu 7. 10. 2000 podarilo vysólovať, pozorne som si všimol pravú časť platne a hlavne obrovskú strechu zo slabinou tiahnucou sa stredom strechy. Uplynuli však 2 roky, kým som sa 30. 6. 2002 spolu s Mírom Mravom vybral uskutočniť svoj dávny sen. Ráno sa zobúdza-
me do zasne-

ženého rána (cez noc napadlo 10cm snehu) aj keď je už 9 dní kalendárne leto. Napriek tomu opúšťame Téryho chatu a kráčame pod stenu. Po 2 hod. sme pod samotnou stenou v nástupovom kotlíku.

Začínam ukrajovať prvé metre platne, ktorá končí až pod samotnou strechou. Do polovice platne vedie špára, v ktorej sa dá sem tam niečo založiť. Ďalšie istenie je už výlučne len na nitoch, platňa absolútne bez možnosti nejakého istenia.

Po dvoch dĺžkach prvá za 7 a druhá za 5+, robím stanovište pod samotnou strechou na troch nitoch a pri pohľade ako ďalej mám zmiešané pocity. Dobe ráno Mira, snehová nádielka robí svoje, je poriadna zima, zo strechy visia ciagle ako v januári. Lutujeme, že nemáme so sebou aspoň páperové

vesty. Veším na seba časť materiálu kvôli váhe, ďalší poputuje na pomocnom lane a začínam. Opúšťam kolmú stenu a už len vzduchoprázdno a obrovská hĺbka. Zhlboka dýcham a pomaly si zvykám, že takto strávim ďalšie hodiny. Meter po metri sa vzdalujem veriac, že nezmáta zemská príťažlivosť. Medzitým Mirko začína čoraz hlasnejšie klepať zubami. Prvé slnečné lúče ma osvietia až na hrane tejto úžasnej 20m strechy. Celých 5 hodín som bojoval len v samotnej streche, mierne previsnutá stena nad stre-

Kráľovský previs

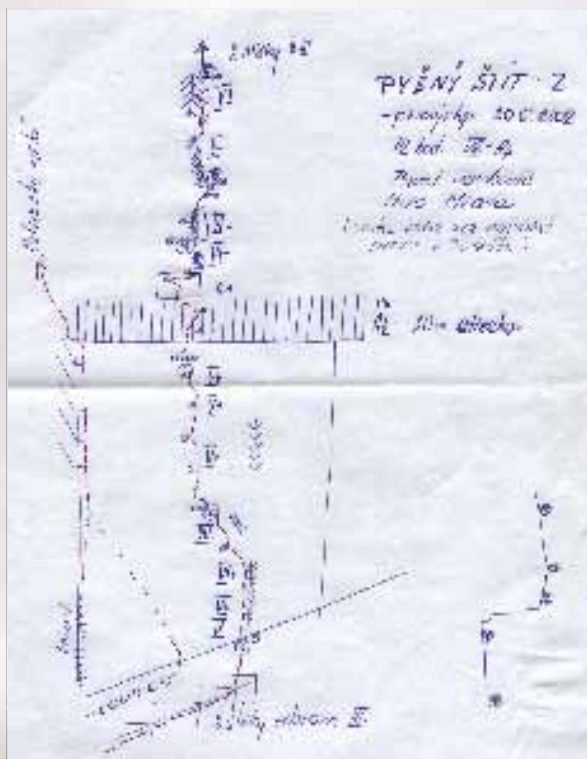
chou mi už pripadá ako položená, ale ťažkosti ešte nekončia. Hluché miesto rieši jednička a po 5 metroch robím konečne stanovište na malej polici a začínam doberať už napolo podchladeného Mírka. Je mi jasné kadiaľ ďalej, kútik so špárou nás vyvedie už do ľahkého terénu. Slnko pomaly zapadá a nám je jasné, že musíme zapnúť naplno. Na Téryho chatu prichádzame o 22.00 hod.

a až na terase chaty sa z našich hrdiel vydierajú šialené výkriky radosti a šťastia. Uvedomil som si, že sa to udialo v deň mojich 40. narodenín.

Takto sa rodia zo snov veľké radosti života. Oslavy prvovýstupu a narodenín, a to aj spolu s personálom, sa na chate skončili v ranných hodinách.

Pavol Jackovič

● **Soutěž Výstupy s Tilakem**

Resumé – prvovýstup Pyšný štít Z-stena

„Kráľovský previs“ klas. VII.-A2, A4

Pavol Jackovič – Miro Mrava 14 hod.

prvovýstup vedie cez najväčší tatranský previs ako na území Slovenska, tak aj Poľska

Zas tam, v Tatrách

Děsný vedro a neodbytní prodejci všeho. Všude narváno lidmi. Ta Indie je fakt hrozná... Co? Aha! Já jsem přece v Praze na Florenci a jedeme do Tater! Nějak mě to prostředí začátku prázdnin zmátlo. Avšak náš autobus se nám nakonec podařilo rozpoznat a nastoupit.

Vzduch v dopravním prostředku byl prosycen alkoholem, jak v moravské domácnosti v době sklizně švestek a nejnasyčenější mladý muž se samozřejmě ukázal být mým sousedem. Podařilo se mi přes něj přelézt na své sedadlo, a on šťastně usnul na mém rameni pevným spánkem opilce. On spal, já se dusil v dusnu dusné letní noci a koukal na hodinky, kdy už tam budeme. Tak nám to do Popradu pěkně uběhlo. Spolucestujícího, který mi mezitím ulehl do klína, a tak jsme vytvořili jakousi postmoderní variaci na „pietu“, jsem odložil na sedadlo a vydal se za druhy lovcími již své bágly z nitra busu. Ba! Cestování autobusmo může být také nosné. Ale přece jenom, noci v rychlíku jsou noci v rychlíku. Cheb-Praha-Ostrava-Poprad -Košice! Ty noci plné nečekaných seznámení! Ty noci přátelského pošťuchování, ba doslova popichování na chodbičkách! Ten život na plný pecky! Ale já už to snad ani mít nemusím – „nechám to dětem!“

„Bylo nás pět“. Petr PH&Jan Bezi, silní a mladí, zkrátka lezci po všem. M&M, on a ona, co se v horách teprve počínají pořádně rozhlížet. A já (přesný opak začátečníka je konečník?) A pak i jako šestá, Helena, která přijela až po dvou dnech a zachránila mne, neboť po letech manželství a spolulezení s přesnou dělbou práce si neumím sám udělat ani čaj. Odpoledne jsme se věnovali radostem z drobného polézání na kamenu u jezera. Vylézali a slézali plotny, Jan Bezi sóloval převisky. Jan „já“ áčkoval sólo převisky, no pohoda! A večer po seznámení s barem šli ostatní spát a já taky, ale pak se šel věnovat spíš kochání se svítáním před chatou, neboť spát už nějak neumím. A ráno pak? Ano! Pak již...Vzhůru k vrcholům hor vznešených, co k nebesům se zdvihají a člověku odvěkou jsou výzvou! Nebo k těm hromadám lokrů, co držejí pohromadě jen drnama. Jak to

vlastně je? Proč se tam sápu já vůl, když mně to čím dál víc nejde a bolí? Zbytečná otázka. Lezu, protože mě to baví a chci. Má úloha spočívala zpočátku zejména v dodávání how-know, jak v Tatrách. Jo zkušenosti, to jediné mi, krom materiálu, zůstalo. Tož jsem jako hlubší seznámení navrhl Žeruchy. Bylo to přijato, neboť ostatní stejně nevěděli kam a argument „je to blízko“ se ukázal jako nesmírně působivý. Výkonnostní dvojku jsem vmanipuloval do „Knihy“ s tím, že to všichni lezou, všem se to líbí a říkají, že je to hrozně lehký, takže to bude asi fakt docela těžký. Tak asi V.; +/- dva stupně. Já s M&M na špagátech se jal stoupatí jednou méně profláklou IV.; +/- dva stupně (Bocek – Hofírek; Lavým žlabom). Anebo je to Andráš? Ne, ten je jinde... Teda, ono se tam mluví o nějakém skalním okně a já ho tam nikdy neviděl...kdo ví... Oni fakt věří, že se tu vyznám? Hehe. Já leccos lezl mockrát, ale ta hlava! Dyt' já lezu něco a až na vršku mi dojde, že jsem to vlastně už párkrát lezl! Že já si nevedl ten deníček!

Cesta probíhala v rytmu valčíku, možná i tanga. Stoupal jsem vzhůru, až voda z mechů, hojně se v této cestě vyskytujících, stříkala na všechny strany. I postupové jištění jsem založil, abych neházel M&M tolik lokrů na hlavy. A oni, v pozoruhodné důvěře v to, že vím, kde jsem, kudy mám jít a že ty štandy by je udržely, stoupali směle těž. Na hřebínku pod vrcholem se cesta naše, a cesta Petra a Beziho, setkaly, takže vrchol nás přijal všechny najednou. Tam jsme všichni vespolek vytáhli...ano, své mobily a snažili se ulovit signál. Signálů jsme sice ulovili velmi málo, ale to nemohlo pokazit naši kolektivní radost. Z téhle věže se kus

slaňuje žlabem, takže ještě trochu rozmotávání lan, pak úplně dole spadnout na trávu, praštit se při sestupu, na cestě dolů o větev. Tak jako každý rok, prostě pravidelné rituály byly zachovány.

Dalšího dne byli chlapci nervózní, že nemají pořádný skalp, a tak hurá do „Carlmariavonweberovky“. Povídám: „Nahore to vypadá, že máš jít komínem vpravo, ale musíš vlevo. Tedy pokud si vzpomínám.“ Již odpoledne byli chlapci úspěšně zpět. Říkali, že jediný problém, na který narazili, bylo: „Nahore to vypadalo, že máme jít komínem vpravo, a tak jsme šli vpravo...“ Kdyby tak lidstvo naslouchalo pozorně mých nebetyčně moudrých slov! Ehmm, ehmm... Chlapci vyrazili i na Velký Kolový. Došli po překonání mnohých a nečekaných protivenství až pod něj, ale nepozdávalo se jim to. Tak vyrazili na Belasou, ale tu podle všeho netrefili a zbloudili v časoprostoru na Fitz Roy nebo Trollveggen do „tahnějakasiplusmínus XIII, A18.“ Podle jejich vyprávění jsme pochopili, že tam věrně předvedli podstatnou část scén z „Vertical limit“. Zejména vis ve „vačce“, zde nahrazené hexíkem, který nezadržitelně vy y y pa a adáááá-váááááááá, a úspěšné založení jištění (zde abalaku) během pádu... K tomu slavnému odřezávání spolulezce nedošlo – neměli nůž. Jen se prý v jednu chvíli odvázáli, aby alespoň jeden zůstal. Byli moc rádi a viditelně překvapení, že se vrátili živí. Také vlezli do „platní „ (asi Orolín) na Kozí, ale dešť je spláchl. To však v nich probudilo srdce lvů a druhý den to přelezli (když se ráno ještě rozcvičili překlusáním Kozího pilíře). Cesta byla prý zajímavá, pěkná a jejich duším, po lezec-kých obtížích toužícím, vyhovovala. Já

ji neznám, třeba příště. I když...obtíže říkali...prej obtíže... My s Helenou prostoupili několik III.–IV.–V. stálého repertoáru z našeho pravidelného programu tragikomických skečů plných svěžích absurdního humoru na téma: „Kriplíci v Tatrách“. Pěkné bylo, když mě jeden balvan velikosti parníku vyzval na páku. Nemaje kam uhnout, nemohl jsem odmítnout. On, že má jistička prej' má už jateční váhu a že teda jde po ní. Já drže se jištění, které jsem založil ... (chtěl bych říci: díky geniální intuici, ale byla to běžná klika)... jsem se ho snažil přemluvit, aby zůstal ještě chvíli na místě s tím, že jistička ještě potřebuje vykrmit: „Koukni jak je hubená, balvane blbej“! Nakonec ho zpacifikovala jedna mantra. Jaká? Neřeknu! Také pěkná byla ještě cesta na Kozí, ale ta není ani ve Velké Knize Výstupů. A tak je to určitě, no teda faktumfakt, prvovýstup. Ale co tam dělaly ty skoby? A proč některé se smyčkami, když každé takové setkání se smyčí ve skobě mě poněkud znejistí ohledně dalšího postupu? A proč to bylo převislé a lámavé? A kde jsem se tak dobře naučil lézt kolmé travnaté zdi? A proč máš, babičko, tak velké oči? Protože, Jene, zase pěkně přeháníš... Nějaká cvičná čtyřka asi.

Při lezení jsem si jako vždy prozpěvoval. Zde itinerárium písní doporučených ku stoupaní k výšinám: „Pojď, půjdem spolu do skal. Ó hory, ó hory. Bloudím, bloudím. Marný je putování k vrcholům. Bejval jsem dobrej. Nejde se vracet, nejde spočinout. Knock on The Heaven Door. S tímto před Tebe předstupuji, Pane...“ (DG 307, Burián, Stromboli, B. Dylan ...etc, J. S. Bach). Nakonec jsem prosadil, že odjet z Tater a nepoznat žádný klasický hřebínek by nebylo ono, a tak jsme všichni svorně vylezli na Jastrabku hřebínkem za II. jedno místo II–III, jedno místo III (podle různých průvodců) a sestoupili normálkou I., II. Jedno místo v traverzu III. (to jsem fakt všechno četl!). No, to je dohromady, nejmíň, nejmíň, takovejch, dóóbřejch...VI.! Ono se to zdá jako procházka, ale prvovýstupci, když tam do toho traverzu nastupovali, nejbližší člověk – bača v Lomnici, vyšší hory nikdo z nich neviděl ani na fotce... Docela pěkné to být muselo! Jak jim závidím! Nezávidím. Užili jsme si! Na podzim, budeme-li schopni dávat tu nohu zezadu před tu vpředu, tam zase nějak dojdeme. Je tam totiž moc hezky! A hlavně: Vrátili jsme se ve stejném počtu i stavu, jako jsme vyjeli...

Jan A. Puš

Expedice High Point Šiša Pangma

Někteří z vás ještě mají možná v paměti jarní výstup Martina Koukala (mistr světa v běhu na lyžích) a Radka Jaroše na Cho Oju. No, a jen co v Himálaji přešly letní monzuny, chystá se sem Radek znovu.

Tentokrát sestavili vskutku zkušený tým (čísla v závorkách udávají počet výstupů na vrchol osmitisícovky): Radek Jaroš (4), Zdeněk Hrubý (4), Martin Minařík (3) a Petr Mašek (1) se chystají do jižní stěny Šiša Pangmy.

Do dvoukilometrové stěny se chystají pouze ve čtyřech, bez výškových nosičů a umělého kyslíku. Aklimatizace pro předpokládaný výstup v alpském stylu proběhne v okolních kopcích.

Do příští Montany připravujeme obsáhlejší text o obou expedicích. Chcete-li mít podrobné zprávy z podzimní výpravy doslova on-line, koukněte na: na www.radekjaros.cz. Právě na dobu, kdy čtete tyto řádky, je totiž naplánován pokus o vrchol. Takže chcete-li být při tom, a máte-li přístup na Internet, není nic

jednoduššího. Dodejme jen, že hlavní pokus o vrchol předpokládá 3 až 6 dní výstupu a 2 až 4 dny sestupu a že sklon stěny dává minimální šance na postavení stanů a je docela dobře možné, že bude nutné bivakovat na vysekaných plošinách.

Radek navíc dodává, že na Šiša Pangmě už bylo několik Čechů, podle všeho ale ne na hlavním vrcholu, kam se zpravidla po dlouhém a nebezpečném vrcholu nechodí.

Více v příští Montaně.

Rychlolezci

Nathan Martin a Jared Ogden (USA) vylezli novou cestu ve fjordu Tasermiut (Jižní Grónsko). Více než 600m vysokou stěnu „dali“ i volně v jednom dni. Napřed si cestu „předlezli“ a připravili a potom, po šestnácti dnech deště v jednom dni volně vylezli. Cesta má název *Prowed and Free*, 5.12+. Po tomto výstupu se dvojice přesunula pod Moby Dick, tisíc metrů vysokou cestu na Ulamertossuag. Výstup (s občasným používáním technických pomůcek) lezcům trval méně než 12 hodin. Předchozí nejrychlejší přelez trval více jak dvakrát tak dlouho.

Fotosoutěž

Vysokohorské sporty Brno vyhlašují fotosoutěž. Bližší informace na webu www.vhsbrno.cz, link „aktuálně“.

Baruntse

V květnu zveřejnil server climbing.com zprávu o prvovýstupu v SZ stěně Baruntse ohodnocenou stupněm V. až VI., 90° led (Moro – Tassi). Zpráva se objevila v rubrice „a jdi“ v Montaně č. 3 t.r., str. 50. Trasa výstupu je obdobná s prvovýstupem z 6.5.1994 M. Otty, T. Pekárka a V. Leiternanna, kteří cestu ohodnotili jako IV, 70° led (výstup roku 1994). Navíc stěnou vystoupali v alpském stylu, zatímco Moro s Tassim spodní partie do poloviny stěny fixovali. Italům údajně Mrs. Hawley poskytla informaci, že je stěna ještě panenská. Info o prvovýstupu ovšem vyšlo v Himalayan Journalu č. 51 (1995), na str. 261. Více byste se měli dočíst v příští Montaně. **A.Č.**

Bylo to na začátku srpna. Kolem půlnoci přejíždíme široko daleko jediný most přes Dunaj a míříme k první a poslední obydlené zatáčce na cestě do Prahy. Za námi je šest dní pravé italské oblohy, kdy na zevlování nebylo pomyslení. Jak jinak taky, když už jedete někam se Sinkem. Přemýšlíme proč, když už se o lezení tolik žvaní, proč jedeme většinou sami dva. Ani pod stěnou jsme nikoho nepotkali. Pravda, na odchodu jsme si předali štafetový kolík a několik rad s druhou dvojkou, ale jinak nikdo, jenom místní. Možná jsme ale byli na špatném místě ve špatnou dobu. Co? Ale kuš!

Po době neurčitě, kdy jsem se zároveň bavil a relaxoval taháním a otáčením kamenů do oku lahodící podoby, Sinek vymyslel, že zítra v 6:00 pojedeme. Prošítej jako deka se pokouším

THE SOUTH FACE

posunout odjezd o hodinu: „Dobře, ale uděláš kafe.“ A tak se jelo – s kávou a v 6:00, ale to si možná už vymyslím. Ptáte se kam že se to jelo? No přece do oblíbených Dolomit pod oblíbenou, mýty opředenou a nýtý spoře pobitou Marmoladu. A že hned půjdeme do „toho“. Tak jsme tedy šli, ale na rozhýbání jsem si vydupal něco přívětivějšího. O to mizernější byl přístup pod tuhle část stěny, ale myslím, že 14 délek cesty Specchio di Sarah stojí za to. Cesta je to známá a na místní poměry pěkně zajištěná. Přesně v duchu kam nešla skoba, nasadili nikoliv odvahu, ale osadili nýt. Nicméně pokud neprovázíte určité hodiny, můžete se postrašit i v téhle cestě. Většinou jde o zastrkování jednoho i více prstů do dírek různých velikostí přičemž by neměla chybět jakási lezecká tvořivost neb jsou zde i místa, kde je lépe si to prvně pěkně vymyslet, než bezhlavě fixovat na kdejaké mrše. Zajímavostí cesty je její klasifikace a to, jak se s každým přelezem mění (většinou nahoru a dokonce i „A“ několik), aniž by se něco urvalo. Navíc originál nákres od Giordaniho na chatě někam zašantročili a tak tedy vzniká volné pole působnosti pro fantazii. Podle nás se dvě délky (8. a 9.) motají obtížností kolem 9- s tím, že v druhé z nich je trochu tvrdší boulder. Pak je tu ještě jedna 8+ a dvě 8, tolik trocha čísel. V cestě jsme se střídali jako vždy a styl přeletu bylo oblíbené AF-OS, tedy když už si člověk sedne, tak po chvíli hned odleze a neotravuje jističe nějakým „rychle dober a drž“, pak zase „povol“ a to několikrát dokoła. Jinak dohromady jsme sednuli čtyřikrát + jednou nějakých 8 metrů těsně pod štandem, kdy jsem jenom zaslechl, že už je to lehký a bylo. Sestup je v pohodě přes 7 slanění, ovšem v případě nadšení lze pokračovat dalšího půl kilometru některým z monstrózních komínů v horní části stěny s tím, že až vykouknete přes hranu stěny a uvidíte ledovec, uvědomíte si, že jste sotva

v polovině cesty. Zkrátka Specchio je vděčná cesta, do které stačí tatranka a půlčák vody.

V „odpočinkáči“ jdeme ošéfovat, co se děje dole na parkovišti. Zatím co si pochutnáváme na pivku schovaní ve stínu smrků, začne se na skútru zn. Piaggio, obsah 50 ccm, starším než je on sám, prohánět borec s tahačkem zn. BD, větším než je on sám. Je to veselá kopa a prý že druhý den má domluvené klienty do Vinatzera. Zdá se, že od úmyslu vyjet až k chatě Falieri ho neodradí ani omezený výkon přibližovadla, ani docela prudký kopec nad parkálem, kam si troufnou jenom 4x4 teréňáky. Taky prvních pár set metrů utíká vedle motorky, ze které padá vše, co není přivařeně. Je to kabaret.

Pomalou se šontáme nahoru a přemýšlíme, co vezmeme s sebou do stěny. Určitě pár nýtů, vrták, kladiva a trochu skob, přičemž nic z toho nakonec nepoužijeme, nicméně to dodá když ne odvahy, tak alespoň jakýsi pocit vážnosti a důležitosti, dále pak keksíky, dvě flašky s pitím, něco hader do biváče a hned je to nějakých 15 kilo. No a pak že si člověk na druhým odpočne.

Budík v 4:17 je celkem přívětivý a po několika krajících už vesele klapeme pod stěnu. Do první police máme každý své délky už sešrané. Tady si dovolím malou poznámku. Pokud se pojem „Cikánova spára“ objeví v encyklopediích v kapitole „písek“, tak termín „první dva metry za 5+ v Rybě“ budou tučně vytištěny v kapitole „bouldering“. Na zmíněné polici najdeme i dvě flašky schované při loňském představení, ovšem za tu dobu už je kupodivu voda jakási bolavá. Konečně šestá délka a vlastně první ve Framu. Tady jsem to vloni elegantně ometl a vymyslel si naraženou ruku, čímž také skončilo naše loňské snažení v téhle cestě. Teď jenom přemýšlím, proč jsem tehdy od skoby nelezl rovnou ke štandu, ale kamsi doleva, kde se to sedmičce vůbec nepodobalo. Ale „čo bolo, to bolo“.

Ještě, snad aby se neřeklo, dělám proti loňskému pokusu hned u prvního nýtů tany tany dele, než je vhodné a spadnu. Bylo to asi potřeba, protože odtě už jde skoro vše jako na drátkách (a po dírkách). Lezení je snad ještě hezčí, než vedle v Rybě a postupně nabírá i na intenzitě. Poměrně dlouhá délka za 8+ a je tu další sedanec – druhý nýtek to chce vzít malinko zleva, i když ze začátku to jde i rovně, ovšem pak dojde fantazie, a to tak, že rychle. Štand je v díře na sloní noze, což jsou pořádné hodiny, nikoliv pomůcka pro zpříjemnění biva-

ku, jak by se mohlo zdát. Odlez od nýtu komplikují šupinky odpadající zpod bot, ale nakonec je tu druhý nýt a v nákresu místo označené IX s otazníkem, případně A0. Vlevo od nýtu dva sokolíky na „bekend“, o dost dál vlevo tupý madýlko a mezi tím nic, jenom mizerný nohy. Snad na desátý pokus Sinek doplachtí do chytu, jenže lano se napne víc než je slušné. Mrkneme na sebe, zasmějeme se a „kašlat“, za chvíli cvaká štand. Další 8-je trochu chaotická, má celých 50 metrů a v jejím závěru si můžete vybrat z několika žlábků, z nichž správný je jenom jeden, ale do Ryby vedou všechny, takže záleží jenom na vás, který si vyberete. Hlavně nepřebírat.

Ryba. Tady nejspíš většina z toho mála, co Fram lezli nebo polezou, sní čtvrtou a poslední tyčinku, dopijí vodu, posedí, pokecají a jedou dolů. Tam si dají třeba pivko vychlazené v jeskyni či přímo na chatě a spokojeně zírají do stěny a říkají, jak si to dneska užili dne. Pak jsou i tací, co začnou z igelitky, kterou sem přivláčeli a jež dostala během lezení různé, ba i hrůzné názvy, vytažovat těch pár hader, které by měly být protiváhou teplotě blížící se k nule. Jeličkož žijeme v době poznamenané vývojem na všech frontách (někdy o tom pochybuji), balíme se do moderních materiálů. Sinek disponuje izofólií, já zase mikrotenovými sáčky, do nichž si cpu nohy. Vůbec, k natažení další délky

nemáme dvakrát chuť a navíc si musíme nechat něco na zítřek. S lezením počítáme až na nás bude svítit, takže to bude docela dlouhá noc. Ze začátku se daří i docela slušně spát, ale sotva začneme pozorovat pecen, jak se „rychle“ posouvá po obloze, je to bída. Navíc začíná být zima až moc a slunce nikde. Nakonec i tenhle bivak skončí a můžeme s napětím pozorovat hranici světla a stínu, blížící se pomalu, ale jistě ke stěně. Izofólie je po noci potrhána jako samice a to jsme nijak neblbli. Zajímá mě, jestli je to zralé na reklamaci, ale prý by to byl „vostřák“, přijít s tímhle do obchodu. No nic. Kolem deváté Sinek vyráží k poslednímu štandu. Noblesní kolmá stěna s dírami, vlevo vede Ryba, vpravo je to hluchý a mezi tím Fram. U dvou nýtů je do skály ve slovenštině vyškraabaná památka na poslední návštěvu: „M.P. 1999“. Vezmu si věci, co bych mohl potřebovat a vyrážím do posledních několika známých metrů. Při pátém návratu přímo do štandu třím přílepek dluzněji, než bych chtěl a štěstí jde kusat Sinek. Nepříjemný odlez a už si to sedí v posledním nýtu. Koušek nad ním trčí skoba se smyčkou a pak už jen ledová pláň, šedý pancír. „Tohle nepůjde ani přenýtovat,“ říkám a hned tušíme, proč zrovna téhle cestě dali Slovinci název Fram. Vpravo a teď už i nad námi je to hluché a vlevo je pořád Ryba. Začít tady čarovat s háč-

ky, dělat dírky a sázet nýtky asi nebude to správné, tedy jediná cesta – alespoň protentokrát – vede dolů. Sem tam vylepšíme staré hrůzy a dáme nějakou novou smyčku a kolem druhé sedíme pod stěnou, rty popraskané od slunka, žízně a přece spokojení. V jeskyni už nás čekají jenom samé laskominy a pitíčka a konečně se můžeme trochu vyspat. Odpoledne se kolem stěny začne motat helikoptéra. Chvilí krouží kolem, spustí borce na laně a přiblíží se těsně ke stěně. Ani ne za 10 sekund prudce zacouvá a už s větším nákladem zmizí v údolí. Dokonalá souhra.

Je tu poslední den rekreace a co bychom si tak ještě dali. Třeba tak nějaký štěk kolem pěti délek v sedle Ombretta, na Gorbiho stěnu. A nebo taky ne, vždyť se říká, že v nejlepším se má přestat. Ale jít rovnou dolů, to taky ne. Jdeme se tedy mrknout jak do sedla, tak i dál, na Cimbu Ombretta. Všudypřítomné vzpomínky na 1. sv. válku doplňují pěkné výhledy do jižní stěny, která je odsud jako na dlani. Pohled na ve skále vytesaná kulometná a dělová stanoviště spolu s pohledem na hory kolem vzbujuje otázku, o co tady tenkrát komu šlo, ale budiž, doba už je taková. Seběhneme zpět k jeskyni, balíme batohy a helle. Náš známý z parkoviště, tady nad chatou už bez motorky, zato s hráběmi (žádný dětský hrabičky) na tahačáku a několika klienty. Vyzvídá, jak jsme dopadli a mimochodem se zmíní (závistivci tomu říkají chlubení se), že si ve Framu užil před deseti lety, kdy ho lezl sólo s lanem. A už je to vše jasné, je to Pietro dal Pra, uznávaný to kabráček skalních stěn. Kupodivu jsme se shodli i na možnosti volného dolezení zmíněné cesty – nejde to, a když přece, tak to bude možná i dvojciferné číslo, ale třeba ne a bude to laláč. A už dost s lezením. Za hodinku se cpeme dobrotami dole u auta a najednou, kde se vzal tu se vzal, z kopce se řítí borec na skútru zn. Piaggio a s tahačkem zn. BD na zádech, ale už bez hrbat. Ty docela možná ztratil cestou, ale to nám může být celkem jedno. Ještě mu pomůžeme roztláčit auto a je pryč. Nakonec zbývá ujet nějakých 760 kilometrů, kdy předjíždíme snad třicet dodávek (mercedesy), se značkou UA (Ukrajina). Kolem půlnoci se blížíme k široko daleko jedinému mostu přes Dunaj a míříme k první a poslední obydlené zatáčce před Prahou. Za námi je šest dní pravé italské oblohy. A už hotovo. Ciao!

napsal: **Vilém Pavelka**
a plnou zodpovědnost převzal,
aniž by to tužil: **Sinek**

Zajímavě kulaté životní jubileum mi připomnělo, že musím urychleně začít odstraňovat mezery v horolezeckém vzdělání. Matterhorn, Eiger a pár dalších klasik ostudně znám jen z knih. Začala jsem Marmoladou.

Konečně jsem na vlastní oči spatřila Rybu, ocenila linii Via del Ideale, už si netroufla na Moderní časy a zvolila na radu zkušených cestu Don QuiXote, která je pěkná a snadno lezitelná (Vagón ji lezl sólo...). Na chatě pod stěnou budou prý k dispozici všechny popisy cest a tak nic není potřeba. Protože jsem jinak vyrazila na rodinnou dovolenou, ubytovali jsme se v překrásném kempu v Malga Ciapella, odkud je to na chatu asi hodina a půl pochodu. Při rekognoskaci terénu vyšlo najevo, že stěna je impozantní, na chatě jsou pěkné fotky se zakreslenými liniemi cest a po překonání jazykové bariéry poskytne personál horolezeckého průvodce, kterého si však patrně před tím již vypůjčili nějakí Češi, neboť popis cesty Dona QuiXota je zrovna jako na potvoru vytržený. Nevadí – linie cesty je jasná, klasifikace přijatelná, i když je autorem Mariacher. Nástup ke stěně od chaty hodinu, cesta psaná šest až osm hodin, sestup na druhou stranu přes ledovec k jezeru Fedaija je potom ohodnocen na hodiny tři. Taktika výstupu – přespat u chaty, vstát za kuropění, zabalit trekingovky na sestup. Dobrovolně se vzdát čistého alpského stylu výstupu a požádat podpurné družstvo skládající se z mých synků hodlajících v den našeho výstupu zevlovat v kempu, aby nám snesli spacáky a karimatky od chaty dolů.

V sobotní podvečer stoupáme k chatě – dá se říci zkušená horolezkyně se zkušeným lyžařem, jak si Martin rafinovaně říká v horolezecké společnosti (mezi lyžaři je zase alibisticky horolezec). Zastavuji se se slovenskými kolegy sestupujícími dolů a ptám se, co lezli. Tváří se nějak rozpačitě. Prý Dona QuiXota, ale cesta se jim zdála těžká a dlouhá – 22 délek jim zabralo čtrnáct hodin a sestup pět. Připravujeme se na zítřejší celodenní záběr a dáváme si na to radši na chatě džbánky vína. Chata je plná – lezecký den nám bohužel vyšel zrovna na neděli, ale co se dá dělat, snad budeme v cestě první, když hodláme přespat venku na zdravém vzduchu. Steleme si na hezkém místě u převislého balvanu v páté zatáčce nad chatou těsně u cesty, hodinky nařízené na pět. To je maximální ústupek, který hodlám

Konečně Marmolada

udělat, neboť nechuť k brzkému vstávání se u mne prohlubuje a na stařeckou nespavost dosud čekám. Ani kdybych se rozkrájela, stejně ovšem první pod stěnou nebudu – první přízraky lez-

ců začnou kolem nás dupat už v půl čtvrté ráno a než vstaneme my, napočítáme jich celkem třináct. Na širokou polici na nástupu dorážíme opravdu za hodinu, a to už jsou karty rozhoze-

ny – dvě dvojky v Rybě, ostatní před námi. První délky lezeme bez navázání a tak celkem brzy dolézáme na dohled posledního lezce. Už je také jasné, že před námi jsou jen dvě dvojky a trojice odbočila vpravo do jiné cesty. Lezení je hezké, orientačně jasné, i když jsem čekala poněkud pevnější skálu. Taky dostávám pěkný zásah do helmy, jedním ze dvou kamenů shozených lezci před námi, až se mi hlava otřese. Ještě že už mám své „bezhelmové“ období za sebou.

Kolem poledního dolézáme spokojeně na širokou polici před pilířem v horní části stěny, svačíme a pozorujeme čtveřici před námi překonávající dost ztuhla převislé vhloubení ve stěně zdvihající se před námi – má to být jedno z těžších míst cesty. Konec idyly, lezeme také. Místo vypadá nepříjemně, ale je dobře odjištěno starými smyčkami a skobami a také chyty v převisu jsou „zaplouváky“. Následují dvě hezké délky v plotně a již vidíme závěrečnou část cesty, kterou má být lahůdkově lezení v pevné skále. Nejdřív lehké, pak následují dvě nejtěžší délky šest a pět plus a zase lehký terén na vrchol. Ale kudy? Štanduji těsně u obrovského komína táhnoucího se zdola a zmateně pohlížím doprava, kde nevidím nijak jasný směr – a navrch charakter skály má daleko k mé představě pevnosti. A hlavně vůbec nevidíme čtveřici před námi – že by byli najednou tak rychlí? K dovršení záhady sice nejsou vidět, ale nějak dunivě slyšet. Štand je vyskočovaný, používáný, že by cesta vedla do komína? Přímo nad něj vede nepříjemný krok přes převislý balvan tarasící výhled. Nalézám tam, nakukuji do velice nepřívětivě vyhlížejícího komína a hodnotím, že místo se dá celkem dobře přelézt, ale já že už vůbec necítím nohy v nových lezečkách, obutých naboso (dar od Vaška Pátka, tovární velikost „50“, šité na míru, podle přání oslavenkyně bleděmodré), a musím se vrátit. Lezci před námi jsou slyšet z komínu, a tak do toho jdeme také. Zkušený lyžař místo zkušeně překonává a již ho ztrácím z očí. Začíná dobírat a já s nechutí vlézám do uzavřených prostor. No fuj – lezení je hnusné, skála lámavá a mokrá, sem tam opatřená starým jištěním. Marně se snažíme najít nějakou možnost smysluplné cesty doprava zpět na pilíř. S použitím někdejšího výroku Járy Kutily se „vděčně ustalují na pozici druholezce“.

Martin zřejmě lezecky ožívá s rostoucím hnusem cesty. Na dně žlabu komína je led, výše pokrytý sněhem. Jde

to nadlézat komínovou technikou, ale poměrně složitě. Martin se stále snaží utéci doprava, ale nejde mu to. Zhlédnu ho nějak neskutečně vysoko nad sebou v komínu, tu se vrací, tu kleje a nejhorší je, když nastává výmluvné mlčení. Když úplně na kost zmrzlá dolézám až k němu, vůbec se nedivím. Mokrá stěnka, na co se sáhne, to vypadne, zajištění více než sporadické. Začíná to být opravdu zajímavé. Kolegové vzdáleně hlaholí, ale nevidíme je ani náhodou. Poslední teoretickou možností úniku doprava zavrhuje a rozhodujeme se prorazit vzhůru žlabem. Asi v jeho polovině je strmý schod, stéká po něm voda a žlab pod ním je vyplněn ledem pokrytým sněhem. Štanduji trošku stranou ve stěně komína, ale přesto jsem samozřejmě vystavena palbě padajících kamenů. Napjatě sleduji Martina pokoušejícího se v hladkém obutí prorazit přes sněh a led ke skále. Samozřejmě mu to ujíždí a mně se už v hlavě honí, jak co nejlíp chytit pád a jak dopadne... Vtom vítězoslavně oznamuje, že se stačil někde drapnout rukou. Překonává práh a ztrácím ho z očí. Lezeme na dvou šedesátkách a tak snad toto bude poslední délka. Víím, že za chvíli z toho budeme venku, ale pořád se mi nechce věřit, jak nepřipravené nás stěna dostala. Jó, zkušená horolezkyně.

Nekonečně dlouho to trvá, ale už cítím, že Martin hledá závěrečný štand. Vtom mne do ruky treťí jeden z kamenů shazovaných i při největší obezřetnosti lanem. Je to neskutečná bolest, až mi vhrknou slzy do očí. Jelikož jsem tu sama, nikdo mne nevidí ani neslyší a dokonce by neslyšel, ani kdybych stokrát chtěla, dovoluji si luxus rozbrečet se naplno. Komínem prosviští obrovský balvan, naštěstí jsem zrovna bokem ve stěně. Snad nezahynu takhle blbě? Martin se patrně zajímá o moji neporušenou existenci, dobírá, tak začínám urychleně stoupat pomocí jedné ruky co to jde, kloužu na ledu, hrabu se ve sněhu, nadávám. Konečně ve štěrbině a konečně po klaustrofobii, svět je zase krásný. Rychle si přetahuji fukýráky, beru ponožky a nazouvám trekkingové boty. Nádherný výhled na ledovec a sjezdovku, slánění a všechno zase v normálu. Je půl osmé, lezeme dvanáct hodin. Za dvě další hodiny jsme u dolní stanice lanovky pod přehradou Fedaia a voláme si podpůrným, aby pro nás dojel. Přece jen do kempu to je dalších osm kiláků po silnici a to už by bylo příliš.

Don QuiXote VI, H. Mariacher

Alena Čepelková

Frankenjura, kdo z lezců by o ní někdy alespoň neslyšel? Někdo si pod tímto slovem vybaví zemi zaslíbenou, jiný naopak haldu více či méně vlhkých a zamešených „kvaků“ roztroušených kdesi hluboko v ještě vlhčích lesích mezi Norimberkem a Bayreuthem.

Oba pohledy mají cosi do sebe. Pravda, jednotlivé oblasti obvykle nejsou veliké. Čtyři pět cest na jednom z šutrů u silnice není zdaleka výjimkou. Mnohé z nich tak skutečně nemají ke „kvakům“ příliš daleko. Větších či menších skalek se však v Juře nalézá bezmála šest stovek a kdo hledá, nebo ví, najde si zde i množství oblastí a cest přinejmenším evropského významu.

I délka většiny těchto cest však může nepřipraveného jedince poněkud zaskočit. Cesty ve všech stupních obtížnosti totiž obvykle nebývají dlouhé, délka drtivě

většiny z nich se pohybuje někde mezi deseti a osmnácti metry. Jen pár vybraných sektorů nabízí i nějakou tu třicetimetrovou linii. Jištění? Jištění je samozřejmě osazováno s německou důkladností - místy možná až moc hustě - nicméně i zde si pár oblastí dosud uchovává ryze klasického ducha. Na své si tak v Juře přijde téměř každý, ať leze pětky, nebo desítky.

Nemá-li člověk právě nic lepšího na práci, představuje víkendový výlet do Jury prostě takové příjemné povyražení, které si lze dopřát snad v kterékoli roční době.

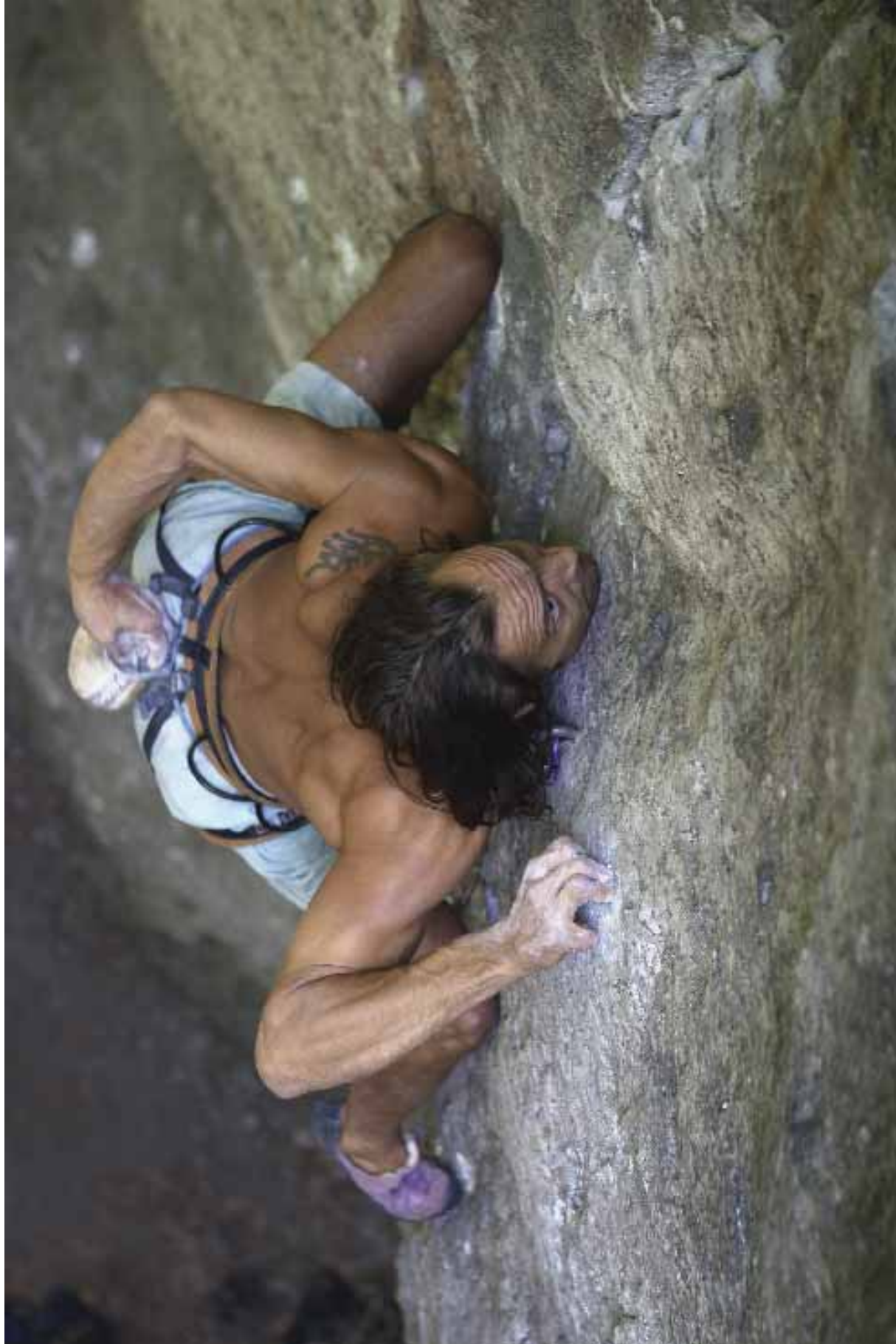
•••

Ač se to vzhledem k počtu oblastí nezdá, najít vhodné místo, kde si zalezou všichni, bývá často problém. Málokdo ze zúčastněných ví, co vlastně chce, a přitom až podezřele dobře ví, co nechce. Tahle oblast je moc převislá, tahle zase moc kolmá a tady už všichni všechno lezli. Žádná z nich navíc není na sluníčku. Množí se i názory, že nej-

lepším řešením by v téhle „kládě“ bylo zajet do Pottensteinu a zajezdit si na tamní bobové dráze. Pověst říká, že se cosi takového už jednou v dávných dobách událo, a někteří členové výpravy na to dosud s nostalgií vzpomínají. No co, rozlezeme se na „Vajzíkách“ a když se počasí ani odpoledne neumoudří, dorazíme se v nejhorsším případě na „Bérenech“.

Bärenschlucht, jak já to tu nemám rád! V pásu skal tyčících se nad stejnojmenným kempem je bezmála 50 cest, ve většině případů spíše vyšších stupňů obtížnosti. Jména cest jako *Drive by Shooting* (10+/11-), *Center Court* (10-), *Skywalk* (10-) nebo i *Rauchende Bolts* (9-/9) budí mezi lezci respekt. Bohužel vše v obtížnosti pod 9 to tu obvykle za moc nestojí. Navíc majitel zdejšího kempu postupem času získal k českým lezcům – pravděpodobně díky narůstajícímu účtu za vodné a stočné – poněkud záporný vztah.

Všichni jezdí do Jury

Michael Antoš, Chasin the Trane 9, Krottenseer Turm

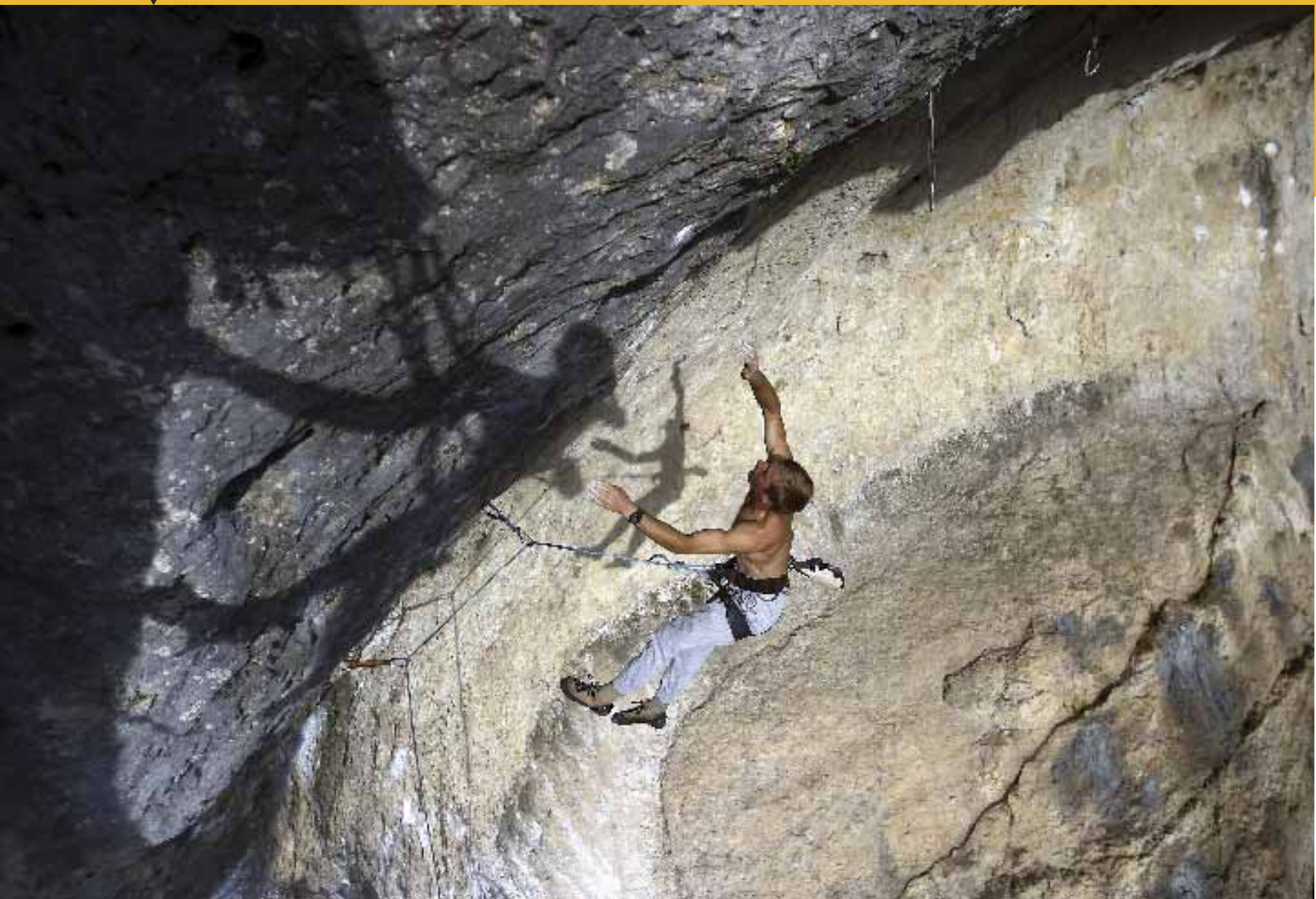
Ale co, něco naležeme a člověk alespoň zase dostal po zimě určitou představu, jaké to je hýbat se na skalách. A komu to snad nestačí, může si třeba na závěr zaskákat v *Herkulovi* (9/9+). Snad to v létě bude o něco lepší.

- A nezaprší a nezaprší, zima jak v psírně, lehce mžít, no zkrátka letní „akcička“

jak má být. Kdyby člověk netušil, že to takhle dopadne, snad by ho to i trochu naštvalo. Náš oblíbený altán dnes okupují grilující Rusové, a to je lepší změnit lokál. Škoda. No co, alespoň už není taková zima jako na jaře. Ráno nastává opět zdoluhavé vyjednávání - na „Vajzíky“ se už nikomu nechce a někteří zoufalci neustále prouří s jakousi umě-

lou stěnou v Norimberku. Ještěže je nikdo nebere vážně. Nakonec tedy na „Kroťáky“? Dobrá, tam by si s trochou štěstí snad mohli zalézt všichni.

- Nebýt proslulých linií cest jako *Chasin' the Train* (9), *Hitchhike the Plane* (9/9+) nebo *Wallstreet* (11-), zařadily by se Krottenseer Turm a sousedící Maximi-

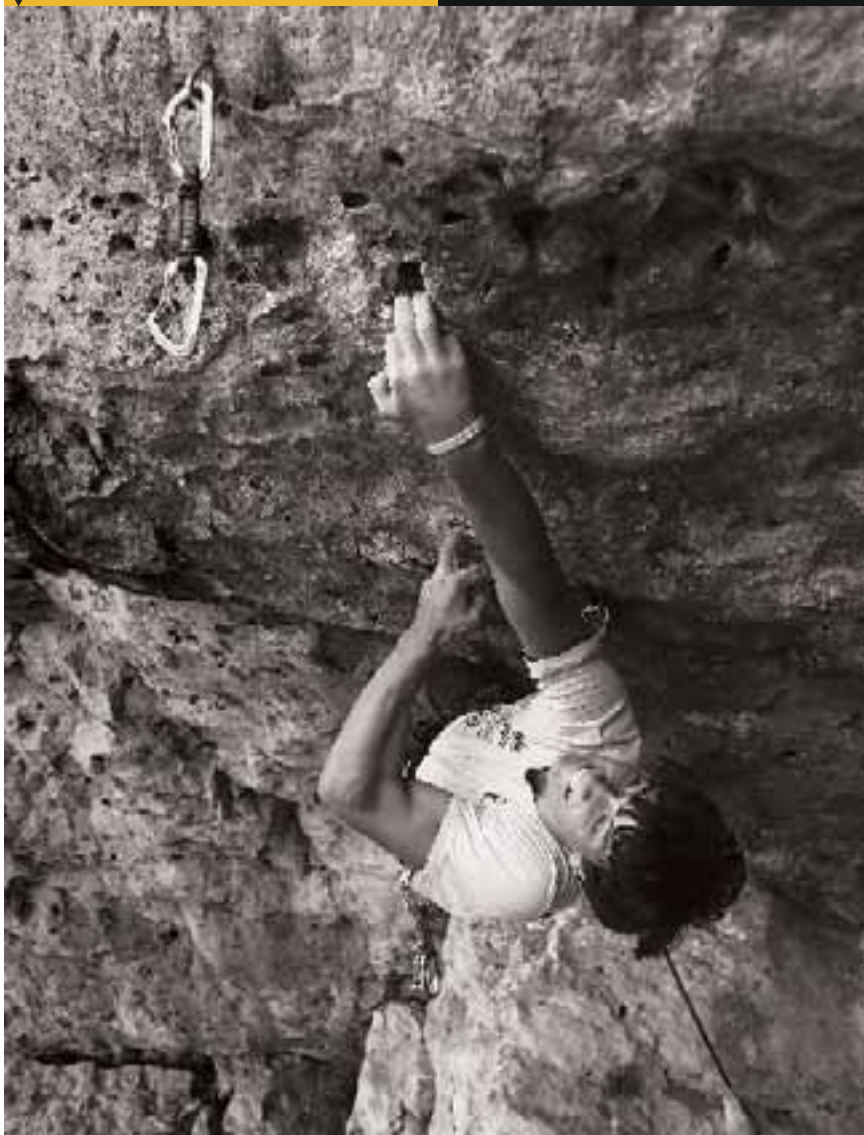
lianswand díky své mechovatosti spíše mezi výše zmíněné „kvaky“. Zvučná jména cest však lákají stále další a další lezce, kteří by si s nimi rádi změřili své síly.

Jak tak koukám, nápad vyrazit právě na „Krotáky“ jsme dnes evidentně neměli zdaleka sami. Tolik Čechů pohromadě tu snad ještě nikdy nebylo. A hlavně, kdo to tu proboha tak ukrut-

ně huláká? Aha, to jen Jiřík zkouší „Hit-chhike“, to bude určitě stát za podívání. A stojí. Levá, pravá ... řev jak z vola ... skok ... a Jiřík už letí dolů. Neuběhne ani deset sekund a Jiřík opět sverpě

Nelly Kudrová, Hitchhike the Plane 9/9+, Krottenseer Turm

míří nahoru, levá, pravá – není tam zase rukama obrácené? ... Řev jak z vola ... skok ... a celá situace se opakuje. RT by se z tak nevědeckého přístupu k věci nejspíše celý osypal. Početné občerstvo dole na zemi pak pouze užasle zírání na několik dalších obdobných pokusů. A fotograf? Fotograf si snad ani nic lepšího nemůže přát.

I na Jiříka se však nakonec štěstí usmálo. Po něm pak nastupují další, více či méně úspěšné.

Někdo si zalezl víc, někdo míň, někdo dokonce po měsíčním úsilí a 100+1 pokusu utrápil i něco těžšího. Lidí už sem jezdívá víc – někdy až moc – a večery na altánkách bývají o to veselější. Zdrbnou se všichni a na nikom z nepřítomných nezůstane nitka suchá. Veselé historky jako „O přidušeném staříkovi“ nebo „O nové stěně v Praze“ nikdy nezklamou. Zmizí poslední kapka vína a jde se spát.

Kde jen jsou ty časy, kdy tu bydlel jeden plch sympaťák, co se sem tam někomu prožral do batohu... Noční nájezd smečky plchů tak některé z nocležníků nemile zaskočí. Nakonec se z toho vyklube poněkud tragikomická honička

po altánu mající za následek četné psychické i fyzické újmy na obou stranách konfliktu. Jo, jo, tak to dopadá, když je člověk čuně a neumyje si po jídle ruce. Naštěstí pokousaných není mnoho a plchové prý vzteklinu nepřenesou.

A nezaprší a nezaprší, zima jak v psírně, lehce mží, no zkrátka pozdně letní „akcička“ jak má být. I když už člověk tuší, že to takhle zase dopadne, dost ho to štve. Už je tu pomalu podzim a počásí stojí pořád za starou bačkoru. Navíc už zase začíná být „kláda“.

Každý má někde něco rozlezené a rád by zlikvidoval resty, než přijde zima. Podzim v Juře bývá totiž zpravidla nepřijemně krátký. Nadšení pro zimní výjezdy už většinu z nás opusťlo, snad prý jen nějakého nadšence z Děčína to ještě drží. Sladit za těchto podmínek zájmy všech zainteresovaných tak často představuje takřka neřešitelný problém.

Když už ne nikdo ze zúčastněných, alespoň počasí dostává kolem desáté konečně rozum. Sluníčko svítí, ptáci řvou, to to jako naschvál dneska určitě nepoleze. Co takhle pro dnešek zkusit

„Eldorado“? Tam a v blízkém okolí by to možná šlo.

Eldorado patří nepochybně mezi jurské klasiky, podobně jako prorezlá bílá hrouda šrotu zavazující na parkovišti pod ním. To tu Ála a spol. zase něco trápí. A že Eldorado nabízí k trápení prostoru více než dost, *No More Babysitting For Neurotic Girls Today* (9-) vpravo začíná přes *Ekel* (9+) až po *Stonelove* (10+) vlevo končí. V čempak asi visí chlupci dneska? To bude nejspíš *Nightmare* (10). A hele, už někdo nastupuje, ale nevypadá jako Ála, ten je přece jen o něco vyšší. Poskok do nástupního chytu, jedna expreska, druhá, třetí ... zaváhání ... výbuch smíchu ... a už je zase dole. Tak to bude „Balboáč“, to je ale magor.

Spíše na „kvalitu“ zaměřená část výpravy zůstává nakonec tady – že prý to taky zkusí a když už nic, tak třeba něco alespoň nafotí. Ostatní, orientovaní spíše na „kvantitu“, radši rychle mizí v neďaleké stráni směr Aulenland.

Jo, jo, když se řekne „Jura“, každému, kdo sem alespoň jedinkrát zavítal, se v duchu vybaví především díry: jedno-prstovky, dvojprstovky, trojprstovky, ostrý díry, plytký díry, díry na spodáka, díry na bočáka, díry na h..., no zkrátka a dobře samá díra. Ani Aulenland není v tomto ohledu žádnou výjimkou. Je to prostě jedna velká díra se vším, co k tomu patří. Kdože ji vybral? Co člověk nadělá... když už jsme se sem dohrabali, tak tu něco zkusíme, a pak, až to ty dole omrzí, zase někam přejedeme.

Tak co to tu máme? Dvojprstovka, křížák do lišty, přebírat ... Co je zase tohle? Fuj, hlína! Tak jo, dáme pár cest a ať už jsme pryč. Tak mě ještě napadá, smí se brát ten kořen pod slaňákem?!

Pomalou se smráká, prsty bolí jako čert, poslední zoufalec dává ještě jeden pokus. Ostatní už jen zezdola přihlížejí a čekají, kdy mu konečně dojde – jak síla, tak marnost jeho počínání. No sláva, konečně se pustil. A teď už hurá domů, do Prahy, do Podolí, do ..., že jsem tam nechal lezečky? No nic, otočit, do kopce, z kopce a teď už konečně hurá domů, v úterý snad na Ruzyň a o víkend, když to dobře vyjde, třeba zase do Jury.

Možná to tak úplně nevyznělo, ale není-li člověk vyložený pískomil, nebo posedlý výkony a čísly, dříve nebo později se mu v Juře zalíbí.

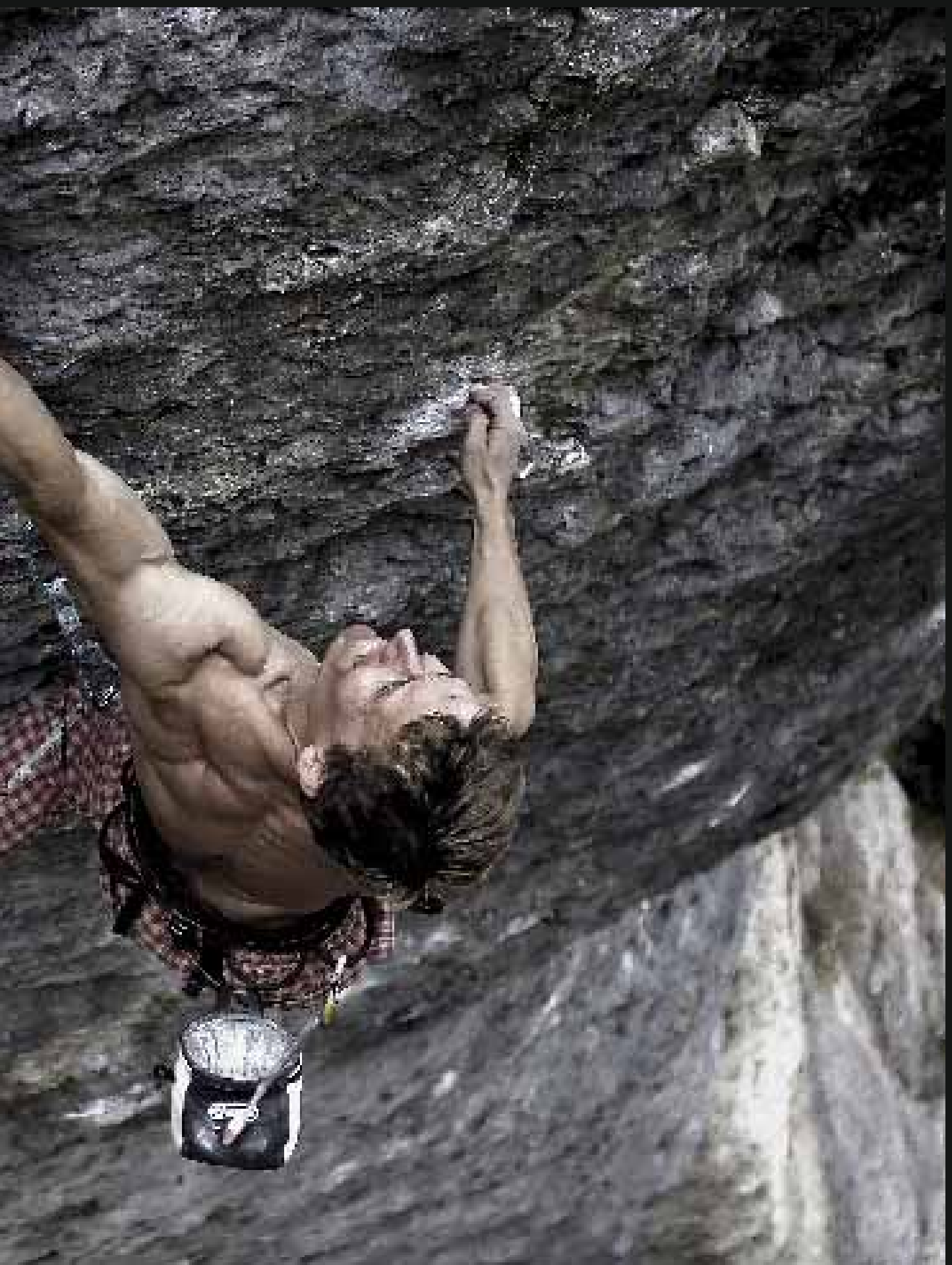
foto: **Václav Malina**,

text (pod tlakem okolností): **Kamínek**

Další obrázky najdete na:

www.stena-ruzyne.com

I t a l s k é A l p y

Je neděle 25. července odpoledne a nadšená parta 7 lidí ujždí transporterem přes Rozvadov, Brenner, Miláno do italského údolí Valle d' Ayas za dovolenou na zotavenou. Máme jasné cíle, ale nechceme překonávat žádné nemožné limity. Spíš zkusit bezpečně posunout své hranice do vyšší nadmořské výšky. Jak se nám zatím do té doby daří.

Na tábořišti o nadmořské výšce 1.513 m stavíme náš base-camp. Jelikož nikdo z nás nedopřál svému tělu poslední dobou mnoho pohybu, první dva dny volíme cestu „protahovací“. Aklimatizační vrcholky jsou lehce nad 3.000 metry. První den doprovázení místy lehkou příjemnou oblačností zdoláváme vrcholek Bec de Nana (3.010 m). Druhý den obědváme na B.ca Trecare (3.033 m).

To, co jsme měli do té doby pouze jako pěkný výhled ze stanu, se pomalu začíná stávat skutečností. Brzké ranní vstávání ve středu, snídaně, přesun 15 km do Saint Jacques. Zde nechat auto a dále už po svých. Kolem Lago Blu, Rifugio Mezzalama (3.036 m) na Rifugio Guide Della Valle d' Ayas. (3.394 i 3.420 m). Zde máme zamluveno spaní. K lůžku máte dvě deky, takže když

si přinesete nějakou hygienickou vložku na spaní, není potřeba tahat spacák. Nejlevnější spaní je zde za 14 Euro, v jídelně najdete aktuální předpověď počasí (pouze italsky).

Budíček před 5. hod. Snídaní je večer připravený čaj a chleba. Rychle obléknout, provést poslední důkladnou kontrolu a při východu slunce nastupujeme na ledovec za „refugiem“.

Díky zástupům lidí je i jasná cesta. Stoupáme mezi Pollux a Castore. Scházíme se na rozcestí a dáváme malou pauzu na vydýchání. V tu dobu znovu oceňujeme italsky mluvícího člena naší výpravy. Když byl někdo pět let knězem v Itálii, tak je to sakra znát! Po domluvě s horským vůdcem dohnané skupiny měníme cestu. Castore padne dřív.

Díky nedávnému úmrtí několika Francouzů na této hoře dbáme snad ještě větší opatrnosti, a to během celého výstupu. Cesta je pěkná, sníh tvrdý, nelepí a nedrolí se. Sestup k Refugio Q. Sella (3.583 m) a dolů k autu.

Pátek je volno. Přesto já s Honzou odcházíme na Mezzalamu. Spaní mají za 8,50 a pivko za 4,50 Euro. V sobotu se přemísťujeme na bivak Rossi e

Volante (3.750 m). Ten den si dáváme ještě za bivakem horu Roccia Nera (4.075 m).

V neděli ráno vstáváme ve 4:30 a jdeme na Pollux. Tři čtvrtiny cesty je skála bez maček. Pod vrcholem je znovu sníh. Zdoláno. Vycházející slunce je nádherné.

Sestup, návrat na bivak, kde snídáme a balíme. Pak po vrstevnici pod centrální Breithorn (4.160 m). Od úpatí „dáváme direktku“. Kousek pod vrcholem se napojujeme na turistickou cestu. Postupně zdoláváme Centrální a Západní (4.165 m) Breithorn. Díky lanovkám z Zermattu je všude již plno turistů. Setkání se zbytkem, pod Západním Breithornem. Odpočinek s obědem a přes Testa Grigiu scházíme znovu k autu.

Čtvrtek 5. srpna, sedm postav se smutnými pohledy se loučí a těší na příští rok. Cíl? Údolí Gresoney.

Text a foto: **Víťa Klika**

Podrobnější text na:
<http://www.horydoly.cz/vypsats.php?id=2459>

Další info na:
vklika@infinity.cz

David Máza Mazák

■ Čtvrtý muž na vrcholu Los Brňos 8c

Věk: 31 let
Výška: 178 cm
Váha: 72 kg

Výkony: 4. přelezení Los Brňos 8c, srpen 2004, Panter 8b+, 2002, Haremheb 8b/b+ srpen 2004, Makarón 8b, 2003, Kumm Ombo 8b, 2004, Višňové.

David je vojákem z povolání, padáčkářem, přesně „specialistou záchraně a výsadkové přípravě“. Je podpraporčíkem. (Ale po vylezení Los Brňos ministr obrany jistě přemýšlí o jeho povýšení...) Žije v Přerově, je svobodný, zabývá se trochu jógou, v práci nachází naplnění a uspokojení a hlavně ho baví lézt a trénovat. Odmalička sportoval a k lezení se dobral až ve dvaceti dvou letech, zároveň s jiným špičkovým a stejně starým českým lezcem Martinem Fojtíkem. Martin také vyrůstal v Přerově a do Brna se přestěhoval až po vysoké škole. Oba se stihli výrazně prosadit v českém lezení a dosáhnout předního umístění na závodech Českého poháru, David hlavně v boulderingu. Vyzpovídal jsem jej v srpnu, krátce po přelezení Los Brňos.

Jaké pocity máš po přelezení 8c?

„Jsem rád, že to mám za sebou. Hlavně to pro mě znamená úlevu, že nemusím už strkat prst do té díry na nástupu. Vždy je pro mě důležité překonat sám sebe. Každá cesta, do které nalezeš, tě provokuje, nedá ti pokoj a nechceš se vzdát, dokud ji nevylezeš. Višňové mám rád, sedí mi atletické lezení. Panter mi šel dobře a šlo o to přidat těch pár kroků nahoru, být schopen ještě po tom stropě přelést jeho hranu.“

Kdy jsi do cesty poprvé nalezl?

„Minulý rok na jaře. V létě už jsem ji zkoušel „navážno“ a v srpnu jsem dvakrát spadl ze stisku (předposlední těžký chyt nad střechou), ale byl jsem už z toho psychicky unavený, tak jsem přestal. Letos na jaře jsem hned napoprvé dolezl do „tenisáku“ (druhý chyt v Los Brňos nad střechou a nad Panterem), to už jsem věděl, že je to jen otázkou času. Pětkrát jsem ještě spadl ze stisku (po třiceti krocích). Už jsem tam pokaždé docestoval relativně v pohodě. Nemáš bandasy, zvedneš nohy a najednou ti dojde. Spadneš půl metru od madla. Už jsem chtěl vybrat expresky, ale Činčis (Michal Cienciala) to chtěl ještě lézt, takže jsem to naštěstí nevybral a ještě jednou zkusil. A vyšlo to! Mohu teď na dálku poděkovat Činčisovi!“

Hodnotíš 8c?

„Je to těžké posoudit, protože tu cestu mám nachozenou. Obtížnost je v tom, že je to velký převis a poměrně malé chyty na ten sklon, ale v tom jsem jako ryba ve vodě. Je to

fyzicky velmi náročné, ale to mi právě sedí, takové atletické cesty mám rád. Kumm Ombo 8b bylo potom pro mě jako odpočinek. Dal jsem ho relativně rychle. Myslel jsem, že mi dá víc práce. Po prvním zkoušení vloni se mi zdálo hodně technické, a to mi tolik neseď. Myslel jsem, že se v tom nehnu a že to pro mě bude těžší než Brňos. Nakonec jsem dal jen čtyři ostré pokusy. Nacvičovacích více.“

Trénoval jsi speciálně na Brňos?

„Minulý rok. Teď v zimě ne, ale na bouldrovce jsem lezl 20 až 30 kroků po malých chyttech. Vloni jsem na začátku sezóny na to dva měsíce trénoval na campusu. Protože campus je ideální příprava na Los Brňos.“

A Haremheb? (právě ho přelezl)

„To už je taková třešnička na dortu. Krásná cesta. Teď se připravuji na Missing Link 8b+,

„Baví mě to a kolik tělo vydrží, tolik polezu. Zatím to jde stále nahoru. Prsty se spravily i ramena, když jsem přestal s boulderingem. Při té vytrvalosti si to spíš pohlídáš než v boulderingu. To je výhoda. Když člověk vidí tebe nebo Tufiho, tak si uvědomuje, že se těch roků nemusí bát, že do té čtyřicítky se to vrcholově pořád dá dělat. Když ovládáš tělo, tak lezeš dál. Pak se už mění spíš ty ambice, samy nějak odezní a už to tolik nehrotíš.“

Život?

„Jsem spokojený, jak žiji. Práce mě baví. Mám zajímavou práci, ta taky poškádlí ten adrenalin trochu. Každý týden skáču, zdokonaluji se. Mě naplňuje takový život, moje profese, lezení, trénink.“

Další sporty?

„Odmalička fotbal s Fojtasem. Pak kulturistika. Rychle jsem nabíral hmotu, ale tuky tehdy ne. Od 17 do 22 let karate opět s Martinem, který je stejně starý jako já. A ve dvaceti jsme spolu začali i lézt.“

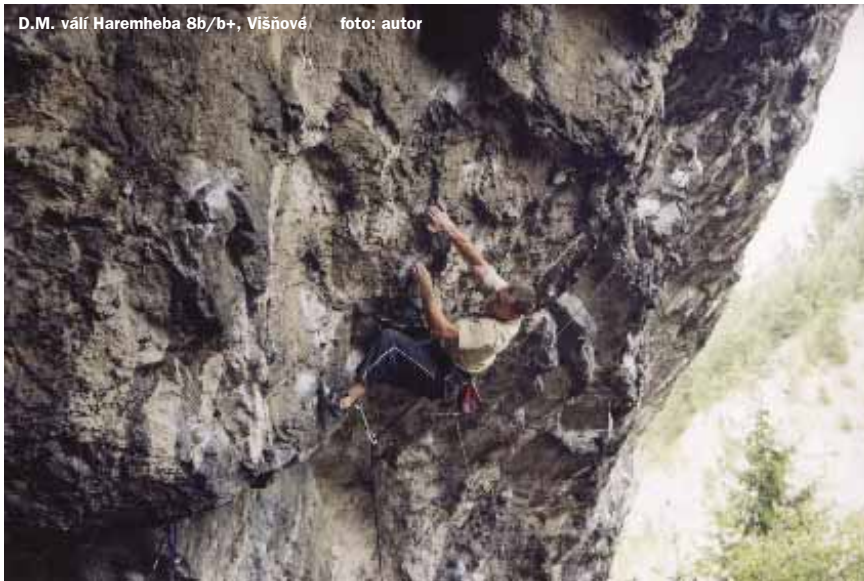
Jak jste začali?

„Náhoda. Fojta přišel, že jdou s kámošem lézt do lomu, ať přijedu za nimi. Tak jsem tam přijel a hned mě to chytilo. Poznali jsme, že to je to pravé ořechové. Dneska si děláme srandu, že Fojta je vylezenější, má lepší techniku, protože leze o půl hodiny déle.“

Jsou další talenty v Přerově?

Jednu dobu jsem byl sám, to bylo smutné, protože Fojtas po výšce zůstal v Brně. Ale teď tu jsou minimálně čtyři výkonnostní lezci plus

D.M. válí Haremheba 8b/b+, Višňové. foto: autor

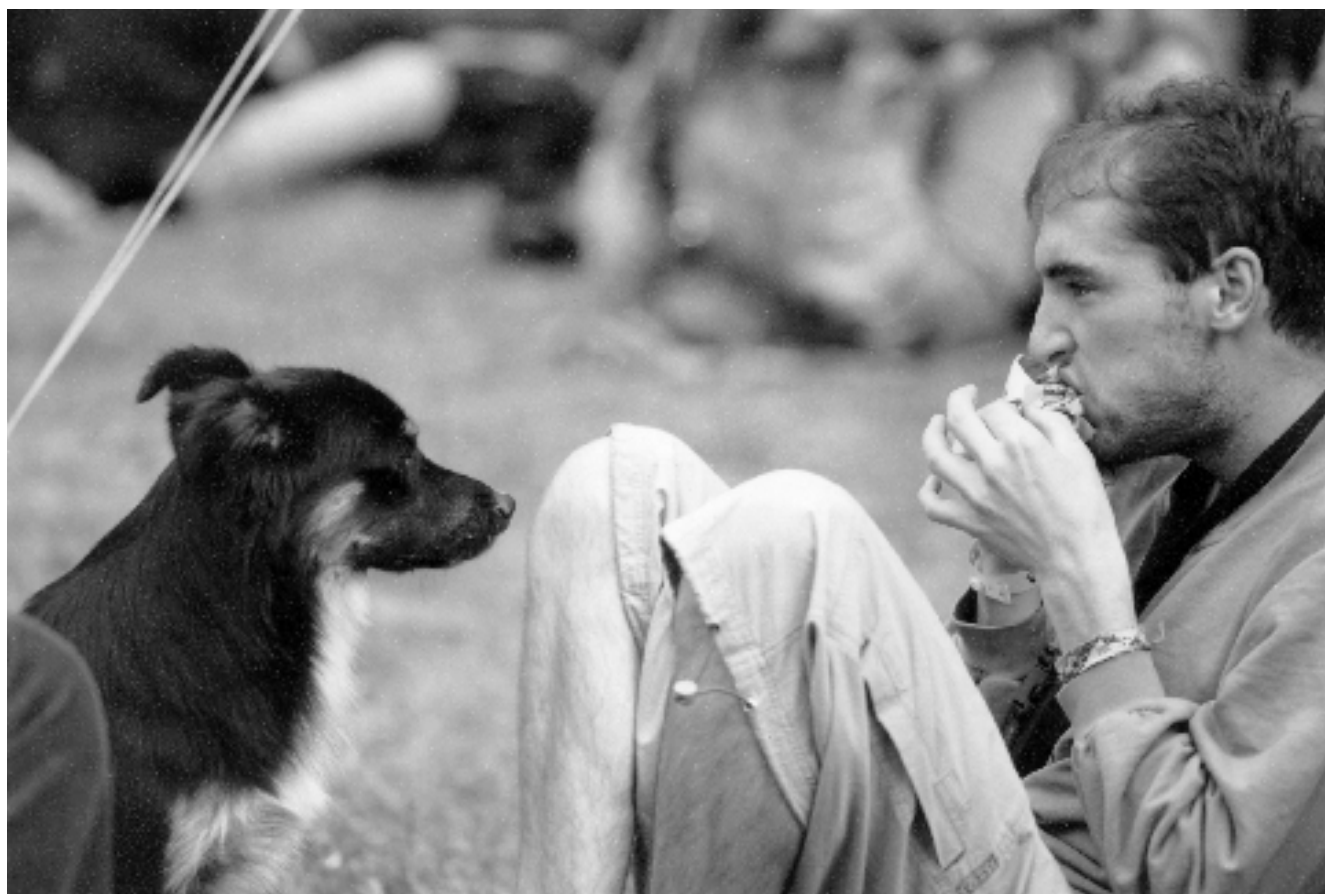
v Ospu a vytrvalost zaměřuji na Pietru Muratu 8b+ v Arcu. Obtížnost Pietry k tomu úsilí, které tam musíš vyvinout, neseď, lezeš třicet metrů ve stropu a nahoře ještě bereš malé lišty. Jenže do Arca se dostaneš párkrát a nenachodíš to tak. Je to čtyřicet metrů vytrvalostního lezení. Začalo se mi to líbit. Když jsem do Pietry poprvé nalezl, tak kdybych měl klobouk, tak ho smeknu před Usobiagou, který jí dal on sight! Taky Mráza a Yuji dolezli flash nebo on sight až nahoru a tam spadli. Nedovedu si představit lézt tu střechu on sight, bez těch kolen a špiček. To jen tak nevymyslíš. Ale to už je jiná liga.“

Co dál?

Black (Karel Černý, hvězda boulderingu), který sem jezdí trénovat ze Zlína. Je tady Kule, Milan Sládeček, taky mu říkáme masér, protože rád masíruje, hlavně holky, cha, cha. Šestnáctiletý Kule přelezl letos Bascervilla 8a+ jako nejmladší lezec. Určitě je to minimálně naděj přerovského lezení. Trénuje se mnou, je nažhavený, chytil se. Já mu poradím, pomůžu, ale znáš to, mnoho věcí si musí udělat podle sebe, neposlechne staršího. Je tu také Ivo Kašpárek, teď přelezl Evoluci 8b i Kašpárkuv hrobeček 8b v Krase. Takže je tu dobrá atmosféra.“

Díky za zajímavý rozhovor a mnoho štěstí!

Za Montanu se ptal a poznámkami v závorkách doplnil **Rosta Tomanec Zico**

Pes – přítel člověka

Pohled na filmový festival s teď již 21letou tradicí se mezi lezci docela liší. Jedni jej zatracují hlavně pro velké množství lidí a raději se v době jeho konání vydávají za lezením co možná nejdále od Ádru. Druhá skupina lezců si naopak do svých lezeckých kalendářů natvrdo zaznamenává: „Poslední srpnový víkend – festák!“ Kdy jindy potkat na tak malém prostoru tolik známých, zhlédnout zajímavé příběhy přenesené na filmové plátno a vůbec – vychutnat si nezaměnitelnou příchuť této pro mnohé doslova společenské události? Čtyřdenní mozaika je složena opravdu z hodně barevných střípků a popsat vše na pár řádcích je hodně obtížný úkol...

Oficiální zahájení festivalu probíhá v kině. Porota je představena a její předseda – slovenský horolezec Silvo Karo, pak festák rozjždí uvedením svého staršího dokumentu z prvovýstupu Jižní stěnou Cerro Torre v Patagonii. O několik chvil později na slavnostním rautu je Silvo vzhledem k tradičně slabší čtvrtěční návštěvnosti poněkud nespokojen: „To má být ten slavný festival? A kde jsou ty mraky diváků, které jsou u jemu podobných zvykem? Kdyby tady aspoň uměli anglicky...“, a v duchu si jistě pomyslel, v jaké díře se to octnul. Chmurné myšlenky mu naštěstí rozežene Bohouš Sýkora, se kterým si Silvo okamžitě padnul do oka: „A mluv česky! Rozumím Ti lépe než jeho angličtině!“, ukazuje přitom na mě. Oba se pak bezvadně bavili do pozdních nočních hodin přesně podle pravidla, že dva doposud neznámí lidé vždycky objeví alespoň jednoho společného známého.

Výstavy fotografií tradičně doplňují chod festivalového dění. Záběry z lezení i parádní pohledy na Piz Badile, Dolomity či Thajskou zátoku představil Jan Mynář ve své sbírce „Uskutečněné sny“. Sám vím, jak je obtížné dostat tu neopakovatelnou atmosféru skal a hor do fo-

tek a Honzovi se to myslím povedlo dokonale. Druhá z výstav s názvem „Tváře z Tibetu a Nepálu“ byla z jiného soudku. Olda Šlégr, inventář zdejšího festivalu, posbíral ze svých cest po Asii osobitou sbírku portrétů domorodých obyvatel. Kdyby tak každá z tváří mohla promluvit... Co fotka, to nepochybně silný příběh. Je prima, že se Olda na horách nesnaží hledáčkem svého foťáku zachytit pouze jejich kamennou nebo ledovou krásu, ale také duši lidí, kteří tyto končiny obývají.

Nejenom filmová představení, ale také promítání diáků z výprav dělají festival festivalem. Je to jako v bigbitu – je rozdíl, když si člověk pustí doma céděčko nebo si pak poslechne nějakou kapelu naživo. Letos bylo přednášek několik. Pavel Jonák a Vašek Šatava se z prvovýstupu v Pákistánu vrátili před pár dny a tak se z jejich zážitků doslova ještě kouřilo, jak byly čerstvé. Vyprávění přímých účastníků expedic na Lhotse Shar a Dhaulágíri měly naopak již patřičný nadhled. Není divu, vždyť se uskutečnily přesně před dvaceti roky. Pepe Piechowicz zase pobavil svými postřehy z černé Afriky. Na výpravu Mali 2003 bude vzpomínat také minimálně dvě desítky let – kvůli netra-

dičním potížím při výstupech, ukradeným foťákům a hlavně přivezeným breberám malárie a řídké stolici. Hlavní host festivalu Silvo Karo pak u diáků povyprávěl něco z pozadí svých prvovýstupů v Julských Alpách, Patagonii, Yosemitech a Himálaji.

Řezník ani hospoda na náměstí letos nefungovaly, zato oba večírky na hřišti se docela povedly a patřičně protáhly. Na svědomí to určitě mělo několik s chutí a nadšením hrajících kapel a nepochybně také hlavní superstar festivalu – Žlutý pes. Staříci rockeři i jejich dvě neúnavné sboristky to rozjeli jako za mlada a kromě několika osvědčených fláků přišoupli i něco od Stounů a Joe Cockera. Sobotní večer se tady promítaly i vítězné filmy předchozích festivalů. Na film „Jump!“ se dá koukat opravdu pořád. Po jeho zhlédnutí pak nemůžu zůstat jen tak sedět v klidu a musím si „skáknout“ aspoň pro další pívko do nejbližšího stánku. Běží vítězný snímek minulého ročníku „Sen“. Jirka Kratochvíl, letos jeden z porotců, právě sedí na standu v El Capitanu a na nebi se objevuje měsíc v úplňku jak z Rychlých šípů, to fakt nemá chybu. Dvojice vtipálků Luboš Slavík & Jára Žid pobavila svým humorem le-

tos hned dvakrát. Na hřišti se promítal letitý dokument o jejich výletu do Patagonie a mezi letošními soutěžními filmy se objevilo i jejich nové dílo „Zlatý cepín aneb Jeden za všechny, všichni za...“, který se také povedl a získal zvláštní cenu poroty.

I letos se závodilo. Bohužel ne v lezení, což se ukázalo být hlavním zklamáním letošního ročníku. „Když závodit, tak závodit!“, řekla si Silvie Rajfová i někteří další, a okamžitě se přihlásili do nedělního závodu v běhu Teplickými skalami, které starostlivě připravil Tomáš Čada. Další neúnavnou osůbkou v pozadí festáku je Jirka Kohl, který zorganizoval divácky nesmírně atraktivní podívanou – závody ve Speed Trialu. Pro hluponě jako jsem já podotýkám, že se jedná o paralelní závod horských kol přes překážky.

Při nedělním vstupu do kina jste si mohli všimnout dvou nenápadných postavíček. Obě byly zajímavé tím, že v jedné ruce držely pero a v druhé knihu. Jasně! Byli to Jura Růžička s Bohoušem Sýkorou, kteří už k festákům neodmyslitelně patří. Letos zde podepisovali svá dílka „Báječná léta na laně“ a „Píškaři“. Nevím jak vy, ale oběma pánům spisovatelům

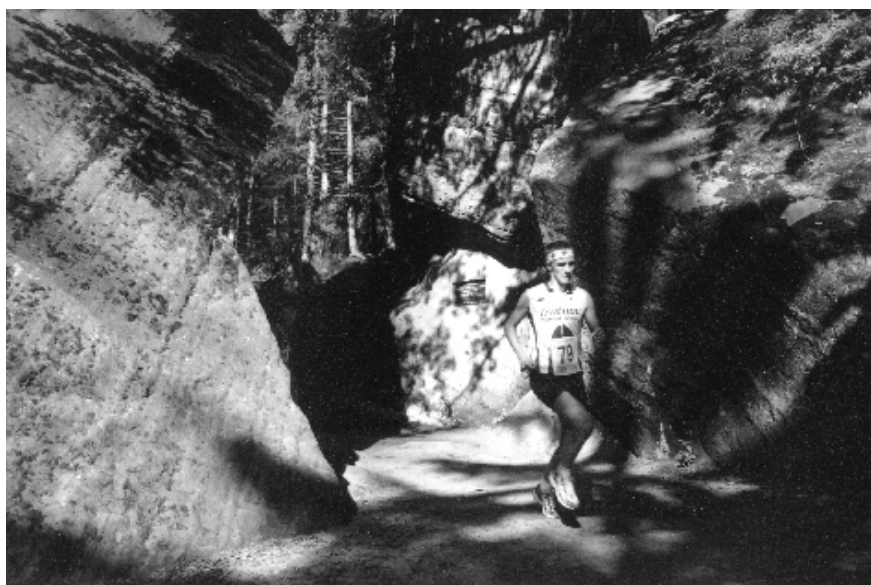

Autogramiáda J.R. a B.S.

se podařilo na papír dostat lezení bez příkras takové, jaké podle mne opravdu ve skutečnosti je. Moc se mi líbily jejich vzpomínky na duchovního otce tohoto festivalu – Míru Šmída. Nejprve Bohouš: „My jsme se s Lančem stýkali často, ale bohužel jen v emigraci. Když jel lézt do Alp nebo do Anglie, vždycky se u nás zastavil a pobyl několik dní. Společně jsme si v severním Německu i zalezli. Dopisovali jsme si a o festivalech jsme tedy věděli. Byli jsme dobře informovaní také od Evy Stránské, která nám kompletně celých dvacet let, co jsme byli venku, posílala prospekty, časopisy a vystřížené články o festivalu. Jediné, co jsme neznali, byla atmosféra. Samozřejmě, když jsme se po převratu vrátili, byli jsme překvapení. Právě atmosféra nás velmi uchvátíla. Na rozdíl od podobných festivalů je jiná, což je to dáno i jinou mentalitou zdejších píškařů. Jak píše Franta Pašta, kterého ve své knize také vzpomínám: Píškaři byli mezi horolezci jako argonauti u námořníků!“ Také Jirka přidal krásnou historku s Lančem z dob jednoho z prvních ročníků festáku: „Někomu se z ruksaku ztratila peněženka a dotyčný přišel do kulturáku, jestli ji někdo nenašel. Míra Šmíd při projekci vyšel

Míra Šmíd je na festáku stále přítomný!

Běh teplickými skalami

Stanové městečko

na pódium a pronesl památnou větu: *Chlapi, vraťte to! Jestli nemáte peníze, já vám je dám, ale tady tomuhle je vraťte! Do půl hodiny byla peněženka na kulturním středisku.*“ Lanč určitě dění na festáku sleduje pořád. My měli štěstí a zahlédli jej zašitého za plakáty výstavy Oldy Šlégra. Vzpomněl na něj i Silvo Karo jedním díákem během své přednášky, to když jej potkal v základním táboře pod Fitz Royem v Patagonii.

Velmi skromný slovinský lezec Silvo Karo ve mně zanechal opravdu silný dojem. Lehce introvertní, velmi přátelský a s ohromným smyslem pro humor bude podle mne vzpomínat na Teplice opravdu dlouho. Už v sobotu jen nevěřícně kroutil hlavou, jakoby chtěl říct: „Takové množství lidí přijelo do této díry jen kvůli festivalu? Už jsem teda několik festivalů zažil, ale žádný s takovou pohodou. Přátelskou a hodně domácí!“ Potkávali jsme se pravidelně, a tak se můžete i vy těšit na Silvův portrét, který vyjde v některém z příštích čísel Montany.

Vyhlášení vítězných filmů a blížící se závěr čtyřdenního maratonu. Asi žádné překvapení, některé „klády“ se mezi oceněnými daly opravdu čekat. Snad jen v krátkosti musím vypíchnout

dvě. Cenu diváka získal film „Výlet“ čtveřice mladých rakouských lezců, kteří podnikli ve své dodávce tříměsíční kolečko po lezeckých oblastech v Evropě a své zážitky zaznamenali kamerou velice svižným a divácky zajímavým způsobem. Palo Barabáš pěkné filmy točit umí, a tak letos nikdo nepochyboval, že i jeho nové desetiminutové dílko „Tatry Mystérium“ se dočká některé z cen. Nakonec z toho byla Cena poroty, kterou Palo stejně jako většinu diváků překvapil zpracováním daného tématu. Žádný strhující příběh, ale zfilmovaná báseň, kolekce unikátních pohledů na pořad tak trochu i naše velehory, dokonale spojená s hudbou. Nádherna!

Všichni, kteří se letos do Teplic podívali, ví. Všichni, kteří festival neznají, nepochopí. A ti, co jej někdy v minulosti navštívili, budou chtít porovnání. Srovnávat jednotlivé ročníky festivalu podle mě ale dost dobře nejde. Je to jako s vaší oblíbenou cestou. Někdy ji dáte s přehledem, někdy se v ní trápíte. Každopádně do ní vlezte zase, protože ji máte rádi. Festák má bez debat svou neopakovatelnou atmosféru. Asi jen v Teplicích můžete zhlédnout filmové představení a při východu z kina nezřídka zjistíte, že film nekončí, ale pokračuje. Můžete se totiž dát do debaty s chlápkem, kterého jste před chvílí viděli na plátně. Když máte smůlu, nevádí. Vypijete si alespoň pívko s kámošem, se kterým jste se naposledy viděli někde v Nepálu. A když už všeho máte opravdu plně kecky, žádný problém! Dáte si pauzu a jdete si jen tak zalézt do nedalekých skal. V Teplicích je prostě fajn!

Své dojmy z letošního festivalu popsal

Martin Krejsa

Josefa Rakoncay a Alena Čepalková na přednášce v plném kinosále

Porota, která má před sebou meletý úkol. Vybrat vítězný film!

Výsledky 21. MHFF Teplice nad Metují

Hlavní cena

Flücht uber den Himalaya
(Útěk přes Himálaj)

Maria Blumencron (Německo)

Tibetskí rodiče často posílají svoje děti na nebezpečný, nejednou smrtelný, pochod přes Himálaj do Nepálu, aby jim dali možnost vzdělání v jejich vlastní kultuře a aby mohli vykonávat obřady vlastního náboženství. Maria Blumencron je provázela na této cestě. Vznikla vzrušující reportáž, která s použitím pár slov a působivých záběrů, vypráví o dramatickém útěku přes Himálaj a příchodu do tibetské dětské kolonie Dharamsala v Indii.

Kategorie A – Horolezecké sporty

Vertical Frontier (Vertikální hranice)

Kristi Denton Cohen – Peloton Productions
Johnem Muirem počínaje a dnešními lezeckými špičkami konče, Vertikální hranice je příběh o lezcích, kteří díky jejich přínosu do horolezecké techniky, vybavení a etiky vystoupili jako první na legendární bigwally v Yosemitech. Nakonec se spojí několik generací lezců, kteří chtějí uchránit divoký, ale uctívaný, Camp 4 před pokrokem, a podaří se jim dostat jej na seznam národních památek.

Kategorie B – Sporty v přírodě

cena nebyla udělena

Kategorie C – Člověk a hory

WA-WA-WA!

Radek Popelka (Česká republika)

Dokument z expedice sružení Horizont napříč ostrovem Nová Guinea, která se vydala přes drsné hory, deštné pralesy, bažiny a labyrinty řek až k teritoriu kmene Asmat – potomků obávaných kanibalů a lovců lebek. Trojice českých dobrodruhů putuje po stopách Rakušana Heinricha Harrera, který před 40 lety jako první běloch prošel cestu z vnitrozemské Wameny k pobřeží Arafurského moře.

Cena poroty

W cieniu K2 (Ve stínu K2)

Robert Wichrowski (Polsko)

Hlavní postavou dokumentu je Krzysztof Wielicki, který jako pátý horolezec na světě stanul na všech 14 osmitisícovkách. V zimě 2002/2003 se rozhodl podniknout první zimní výstup na K2. Dokument je obrazem společného každodenního úsilí a vztahů v jeho výpravě. Krzysztof v něm hovoří o motivaci, vysvětluje proč a jak v zimě pokoří nejobtížnější a nejnebezpečnější horu.

Zvláštní cena poroty

Tatry Mystérium

Pavol Barabáš (Slovensko)

Jsou rozličné odpovědi na otázku, které nám kladou hory. Žádná z nich není vyčerpávající. Vždy zůstává kdesi na okraji cosi nedovypřevěné, pásmo ticha a zamlčení. Obsahem této odpovědi je jedno slovo – mystérium. Mystérium strhující a vzbuzující hrůzu, lahodné jako oblaky v krásném dni i hrozné jako oheň blesků i jasné jako slunce za východu. Vlastně když člověk na otázku, proč chodí do hor, neumí odpovědět a je zmatený, podává důkaz, že hledá. A toto hledání je i námětem tohoto filmu.

Neoficiální mínění poroty

Zlatý cepín aneb Jeden za všechny, všichni za...

Lubomír Slavík (Česká republika)

Pravdivý dokument o 50. ročníku slavného štafetového závodu horolezců v běhu na lyžích v Jizerských horách. Skrytá kamera znamenala nejen oficiální průběh závodu, ale i tajuplná zákulisí...

Cena diváka

The Trip (Výlet)

Armin Buchroithner, Christoph Hoerner a Stefan Ribitsch (Rakousko)

Film vypráví jedinečný příběh čtveřice mladých lezců, kteří se vydali na výlet Evropou. Kromě skal a ledu se setkávají i s dalšími nástrahami na svých surfech a padácích... Skoro tři měsíce na cestě, od nejsevernějšího místa kontinentu až k tomu nejjihnějšímu, vtěsnané do dynamického filmu.

Cena města Teplice nad Metují

Mount Poi – The Big Thing

(Mount Poi – velká věc)

Jochen Schmoll (Německo & Keňa)

Cílem německé horolezecké expedice je Mount Poi v Keni. Jako pomůcku mají pouze popis cesty a černobílý obrázek tohoto monolitu v Africe. Skupina nadšenců okolo Stefana Glowacze se vydá na svou dobrodružnou výpravu stepí v severní Keni za tou „velkou věcí“. Pod stěnou ale vyjde najevo, že cesta je jako lístkové těsto a není šance ji vylézt. V základním táboře se ale lezení stává věcí druhořadou: výprava se dostala do kontaktu s domorodým kmenem Samburu a pobyt u nich je i pro tak zcestované lidi jako Glowacz a Kurt Albert obrovským zážitkem. Nakonec ale Stefana Glowacze popadne touha lézt a spolu s Jürgenem Knappem chtějí vylézt na Mount Poi jinou cestou, přičemž musí čelit horku, slunci a únavě až do zdárného konce.

Složení poroty: Silvo Karo (Slovinsko), Allen Frame Hill (USA), Jiří Kratochvíl, Ryszard Pawlowski (Polsko) a Věra Matrasová-Engler.

Počet soutěžních filmů: 43

Pivečka není nikdy dost!

Lanová dráha

Pro Míšu Drlíkovou znamená vylezení Maratonu další těžké 8a+ přiřazené do letošní bohaté sbírky. Maraton pořádně zkoušela už vloni a v září, těsně před podzimním odjezdem do Francie, spadla z velkého chytu už nad střechou. Letos ji pokusy zdaleka nestály tolik času, přece jenom síly na těžké spoďáky už bylo víc. Saša Holková si naopak zvedla svou osobní laťku obtížnosti. Dosud vylezla jen dvě osmáčka v USA a jedno v Ospu, ovšem, jak jsem již naznačoval v minulém článku, její silový potenciál míří výš. Kam? Zřejmě na vytrvalostní Kumm Ombo 8b. To už déle zkouší také Míša. Je technické, vytrvalostní a aspoň lehce bouldrové, tedy něco pro ženy. Ovšem Maraton, to je silový vytrvalostní... zkrátka maraton. Šestnáct metrů ve stropu.

Míša i Saša zdolaly v létě těžký višňovský Maraton 8a+

Do Kumm Ombo nastupuje Míša, Jistí Roman

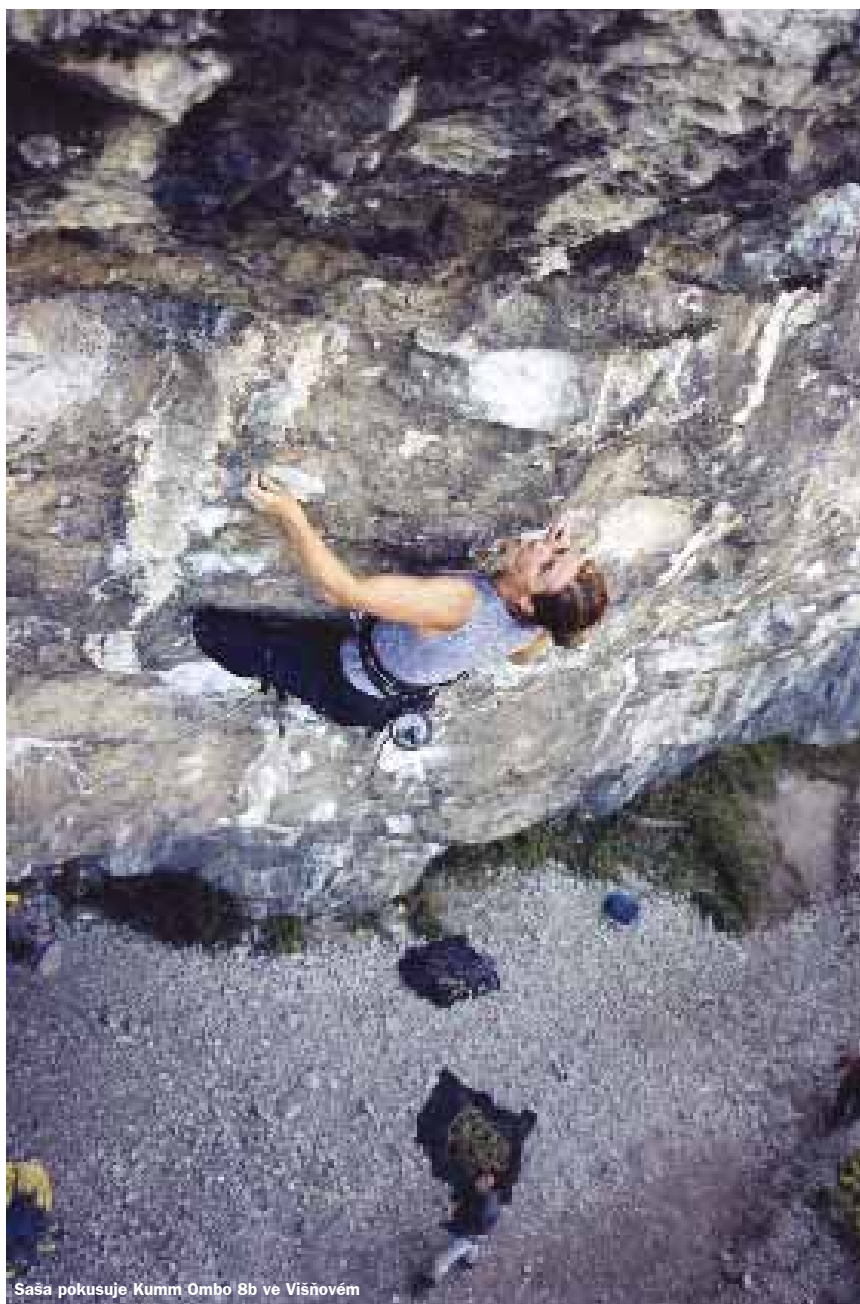
A co na svůj výkon říká Míša?: „Těžké 8a+, ale ne nejtěžší. Maraton řadím až za Tabou 8a+ (Buoux), Stiquel Man 8a+ a Placard 8a+/b (St. Leger) a na úroveň Prince de lactique 8a+ a Legitime demence 8a+ v Legeru. Je pravda, že těch 8a+ v Legeru si lezci váží, ty nemají moc ženských přelezů. Třeba Placard má Marietta Uhden a Stiquel Man asi žádná. Teď už budu spíš trénovat na Francii a pracovat, protože když pracuješ fyzicky, tak se nedá lézt něco těžkého. Takže něco dalšího si vyberu ve Višňovém až na další rok. Pohybují se mezi Kumm Ombo 8b a Jogobellou 8a+/b. Ve Francii mám rozlezena dvě 8b a víc těch 8a+.“

Jelikož Míša se svým druhem Romanem tráví na skalách téměř celý rok, zeptal jsem se jich, jestli je to stále tolik baví jako dřív.

Roman: „Ježíší! Čím dál, tím víc! Víc jsme se sprátelili s Francouzi, kteří jsou konzervativní a moc mezi sebe cizí nepouští. Vzájemně se povzbuzujeme a je skvělá atmosféra.“

Míša: „Strašně! Teď mě to bavilo nejvíc v životě. Lezeš a povzbuzuje tě deset lidí a víš, že ti opravdu fandí a to je super. A taky se mi dařilo, a to hned umocní všechny zážitky. Díky ostravské bouldrovce Le Blok jsem zesílila a ve Francii jsem pak vylezla vše, do čeho jsem se pustila. Jsem více v pohodě a ve Francii se teď cítíme víc doma než dřív. Jako na Slovensku.“

Saša Holková potvrdila pověst silné lezkyně a Maraton zvládla poměrně rychle. Silové kroky za spoďáky jí přitom dělaly menší problémy než psychika. Zapínat poslední jištění ve střeše v těžkých spoďácích si nedovolí během přeletu ani chlapi a často to ani nedokáží. Saša ano, díky síle a strachu z dlouhého pádu. Teprve po několikerém přesvědčování, že tento „džamping“ již odzkoušelo mnoho borců před ní a všichni přežili, se odvážíla nezapínat – nic jiného jí ovšem ve

Saša pokouje Kumm Ombo 8b ve Višňovém

třetím pokusu nezbyvalo, neměla už prostě sílu a tak konečně zvládla skok nad hranu střechy a udýchala celý maraton! „Supéér,“ křičeli jsme.

Pro Sašu znamená přežení Maratonu průlom do vyšších stupňů, tomu odpovídaly i její dojmy: „To není možné! Ježíšmarjá, konečně už to nemusím jít! Přitom je to tak hezká cesta, takovou jsem ještě nelezla. Dneska jsem to dala ještě na třetí pokus, to by člověk vůbec neřekl. Vysvitlo sluníčko a hned se lezlo líp. Byla jsem v tom mockrát, dvacetkrát určitě. Jak je to moje maximum, tak se nedá nic dělat.“ Její muž Milan, který zkouší vedle Kumm Ombo 8b poznamenal: „Vítej v klubu 8a+!“ Saša: „Tos nečekal, co? Vůbec mi nevěříš!“ Inu, zdravé partnerské hecování.

Saša s Milanem strávili dva roky v Americe. Vrátili se rozlezení i vzácně uklidnění a vyrovnaní, jakoby přišli z nějakého jógo-

vého ášramu v Indii a ne ze země, která je pověstná konzumem a komercializací snad každého záhybu života. Oba si pochvalují Riffle. Saša měla před odjezdem domů přede dvěma lety na spadnutí dvě tamní 8a+, ale odjeli. Milan své 8b, The Living In The Fear, v Riffle vylezl a velmi si ho považuje. Po návratu vylezl další dvě, jedno v Lege-ru, Abregenief a jedno v Ospu, Lahko noc Irina, ale tak moc si jich necení. Milan: „Living in The Fear bylo absolutně nejtěžší, to se nedá srovnat. I v Riffle je považováno za těžké. Lahko noc byla proti tomu procházka.“ A Saša Milana doplňuje: „Riffle je podobného charakteru jako Višňové, akorát nesrovnatelně větší, tam by se ti líbilo!“ To už jsem slyšel také od Simony, která tam byla s nimi a věřím tomu. Jen je to dál, než těch mých sedmdesát kilometrů. Kdyby tak daleko leželo Višňové, taky bych tam (asi) nejel...

text a foto: **Rosta Zico T.**

Lezení v Anglii

Díky našemu zaměstnání jsme se koncem srpna dostali na týden do anglického města Sheffield, asi sto kilometrů od Londýna. S radostí jsem zjistil, že tam nejedu sám, koho zajímá lezení. Přesto, že jsme o přítomnosti lezecké oblasti nic moc nevěděli, všichni jsme si s sebou vezli nějaký ten lezecký „matroš“ a také se dalo dohromady pár ofocených listů z narychlo sehnáno anglického horolezeckého průvodce. Přálo nám štěstí. Z celého týdenního pobytu jsme měli na lezení sice jenom jeden den, ale zato s nádherným počasím a super zážitky.

Do skal jsme se dostali sheffieldskou městskou hromadnou dopravou, a to přímo z centra za 1,5 libry. Skály jsou asi patnáct kilometrů za městem v národním parku Peak District. Dá se sem dojet velmi pohodlně autem, které zaparkujete na dostatečně velikém parkovišti. Ke skalám je to od auta maximálně patnáct minut chůze. Samotná lezecká oblast se jmenuje Stonage Edge. Skály jsou poměrně rozsáhlé a je dobré se zeptat někoho z místních, kde se vlastně leze. My jsme měli štěstí a skoro až na místo nás dovedl otec jednoho z místních lezců Mike, Allen.

Původně šel s manželkou na procházku kolem řeky. Když ale zjistil, že jsme Češi a chceme lézt, změnil trasu nejen sobě a nám, ale i manželce, která

asi hodinové prolézání mezi skalkami jen těžce nesla. Proto jsme se taky s našim průvodcem museli brzo rozloučit a k nejlezenějším cestám jsme už podle jeho rad došli sami. Pěkný několikakilometrový pás skal s průměrnou výškou dvacet metrů nabízí stovky cest. Jediné, co nás trochu zarazilo, bylo to, že nikde nebylo ani kousíček železa. Obešli jsme skály a ani nahoře jsme nenašli jediný kruh nebo slaňák. Napadlo nás, že v průvodci asi mělo být místo věty „dobře odjištěná oblast“ napsáno „dobře odjistitelná oblast“. S několika vklíněnci a pár smyčkami se v této oblasti dá celkem dobře fungovat, hodně zde užijete friendly. Ten, kdo nechce nebo nevěří vlastnímu jištění, může skály obejít a hodit si lano shora. Další věc, která nás překvapila, je místní zvyk lézt cesty nahoru i dolů bez lana, tedy „sólo“. Je to tady prý běžné, jak nám řekl náš místní průvodce, i když se sem tam někdo zabije...

My jsme přece jenom lezli s lanem a díky obrovskému množství cest si zde každý najde spousty lezení v obtížnosti, která mu vyhovuje. Kromě lezení je zde rovněž několik nádherných okruhů na pěší turistiku. Díky otevřenému prostoru zde jezdí i spousta významných paragladingu, kteří startují na začátku skal a díky větru stoupajícím podél skalních stěn svahují kolem ce-

lého hřebene jen pár metrů nad hlavami samotných lezců. Neviděl jsem nikoho vystoupat více než sto metrů nad start, ale určitě doporučuji všem co lítají, a budou mít cestu kolem, tuto oblast využít.

Ještě pár poznatků z Anglie. Pivo stojí v hospodě kolem dvou liber, jídlo v restauraci od dvou liber nahoru, všude se domluvíte anglicky a když zapomenete, že se jezdí na cestách po druhé straně vozovky, přejede vás brzo nějaké auto.

A jeden tip na závěr. Kdybyste byli v Sheffieldu a nebylo hezké počasí, zajděte si zalézt do místního climbing centra „The Foundry“. Je to stará cihlová hala plná krátkých i dlouhých stěn a stěnek. Chyty jsou i po obou stranách vstupní chodby a pod proskleným barem najdete boulderingové převisky. Vstupné je kolem pěti liber.

Pěkné cestování po Anglii přeje
Tesloš

Pískomilové

Nedávno se mi dostala do rukou zajímavá četba a zjistil jsem, že některé z nás znají i v konkurenčním časopise „Svět zvířat“! Překvapivě nešlo o žádný lezecký časopis (jak by nasvědčoval název), ale téma mě zaujalo a věřím, že i vy poznáte sebe, či některé své přátele, pískomily...

Pískomilové jsou neuvěřitelně štihlí. Drápy pískomilů neustále dorůstají, proto potřebují kameny na jejich obrušování.

Pískomilové jsou aktivní ve dne i v noci. Jejich životní rytmus je jiný než náš. Po probuzení se nejprve shánějí po potravě a pak se vydávají na průzkum okolí.

Po dvou až čtyřech hodinách následuje zhruba tříhodinová přestávka věnovaná spánku.

Po ní se pískomilové s novým elánem vydávají na další průzkumnou výpravu.

Jelikož pískomilové tráví v průměru mnohem více času „venku“ než ve svých příbytcích, musíme si důkladně rozvážit, než si je umístíme do ložnice či dětského pokoje, aby nás v noci nerušili.

Pískomilové se koupou dvojím způsobem: ve vodě a v písku. Za slunečného počasí se s oblibou vyhřívají na střeších svých příbytků a vystavují svá břicha slunečním paprskům.

Rovněž se rádi válejí v prohřátém křemenitém písku.

Pískomilové pijí vodu jen málo a velmi vzácně.

Samota pískomilům nesvědčí, žijí ve skupinách. Všichni členové skupiny jsou v neustálém kontaktu. Při vzájemné toaletě si vštěpují pach ostatních členů skupiny, který je pro ně důležitým poznávacím znamením. Při každém setkání se pískomilové nejprve vzájemně očichají a poznávají podle pachu. Pak si jdou opět každý svou cestou.

Vzájemný tělesný kontakt vyhledávají pískomilové i při jiných příležitostech, zejména ve spánku. Spí přitisknutí jeden k druhému ve svém obydlí.

Pískomilové jsou choulostiví na průvan a vlhký vzduch. Nachlazení se u nich projevuje průjemem, nechutenstvím a celkovou apatií.

Šest týdnů po jejich narození měří jejich ocas zhruba 7 cm, v šesti měsících 9 cm a až po roce dosahuje své konečné délky okolo 12 cm.

Pískomil je prostě pískomil a podobnost s čilým zvířátkem žijícím v domácnostech je čistě náhodná...

Písku a pískomilům zdar!

Houmy

mix

■ ISPO – zima 2005
62. mezinárodní veletrh sportovního zboží, Mnichov, 6. – 9.2.2005

Letošního sportovního veletrhu ISPO – léto 2004 se zúčastnilo rekordních 1.691 vystavovatelů ze 47 zemí, včetně 30 firem z ČR. ISPO je určen pouze odborníkům, obchodníkům a velkoobchodníkům, kterých bylo v létě přes 55 tisíc, přičemž obrovský nárůst byl zaznamenán ze zemí střední a východní Evropy včetně Ruska. Už to svědčí o tom, že na ISPO se „peče chleba“ ve světě sportovního zboží a módy. Protože se ISPO koná na nejmodernějším výstavišti na světě, mají vystavovatelé skvělé podmínky pro prezentaci svých firem a výrobků. Letos bylo obsazeno 160.000 čtverečních metrů výstavní plochy! Přitom podmínky jsou pro všechny stejné, žádné „mrtvé kouty“!

Účast českých firem je navíc podporována proexportní politikou státu, který malým a středním firmám hradí do výše 100.000 Kč 100% oficiálního nájemného výstavní plochy. Velké firmy pak obdrží příspěvek ve výši 50% nájemného výstavní plochy.

Tak velká akce, jakou veletrh ISPO bezesporu je, se nedá připravit za pár týdnů. Proto už teď se na veletrh ISPO – zima 2005 (Mnichov, 6. až 9. února 2005) z České republiky přihlásilo 45 firem. Z oboru outdoor to jsou: Alpine Pro, Doldy, Lanex, Picollo, Singing Rock, Tilaak, Warmpeace, Kama, Hannah Czech, Birkí, Direct Alpine, Funstorm, Pinguin a Sir Joseph Rakoncaj.

Možnosti účasti na ISPO jsou dvě. Buď v rámci společné české expozice v pavilónu se sportovním oblečením či outdoorovým zbožím, nebo prezentací v samostatné expozici, zařazené do příslušného oboru a haly.

V každém případě společnost EXPO-Consult+Service, spol. s r.o. ráda pomůže s účastí na veletrhu ISPO nejen radou, ale i výstavbou expozice na klíč (od 2.000 Kč/m²) a ubytováním v různých cenových kategoriích.

Bližší informace o jejích službách najdete na www.exposcs.cz.

JPK

Já a Matt na Ankogelu

Skialp v Ankogelgruppe

aneb Malé „namlsání“ na blížící se zimu

Noční jízdu mezi lyžáky a taškami s všelijakými nesmysly máme za sebou, projedeme ve vlaku tunel mezi Bad Gasteinem a Mallnitzem (24 Euro zpátečka) a na parkovišti pod lanovkou na Hannoverhaus trochu zdeformování vystupujeme. O prodlouženém víkendu jsme se rozhodli trochu polyžovat v jedné ze skupin Vysokých Taur stojící na pokraji zájmu našinců horolezců. Plán na následující tři dny máme nabitý a i přes 13 Euro se nám zdá použití lanovky rozumné. Přece jenom by těch 1.400 výškových metrů nějaký čas zabralo a předpověď není zrovna „plech“. Kabina nás vyváží pod Hannoverhaus (winterraum v provozu) do sedla Etschsattel 2.546m, kde si dělá počasí opravdu to, co chce. Azuro jsem promeškal zdlouhavým převlékáním a místo něj mne přivítala bílá tma.

Kde je ta naše stopa na Ankogel 3.252 m?

Chvilku si připadáme jako bloudiví trubci, ale směr odhadujeme našťastě správně a po sjetí kousku sjezdovky

podlézáme provaz a napojujeme se na stopu, kterou před námi dělá jiná skupinka skialpinistů. Rozhodně by nebylo moudré drát se dopředu s našimi bágly a místy i v 50cm nového sněhu dělat stopu. Více jak hodinu nevidíme nic než jen bílou kolej, která se (jak doufáme) táhne pod západním hřebenem Ankogelu. Strmé stoupání nás zavede až do sedla pod Malý Ankogel, kde sundáváme lyže, připínáme na bágl a jako mezci stoupáme po zprvu kamenitém, později skalnatém hřebeni. Odměnou nám je výhled na Sonnblick a můj velký dluh, Glockner. Mohutnou hradbu Hochalmspitze obalují chuchvalce mraků, výjev jako z „lotra“, ale i ten Mordor leží nedaleko. Na Malém už končí siesta Rakušáků a jeden po druhém chrochtajíce radostí nad pršanem sjíždějí kotlem ledovce Radeckees do údolí Anlaufbachtal k vlakovému nádraží Bockstein s tunelem na Mallnitz. Fantastický sjezd pro ty, kdo mají auto přes kopec u zmíněné stanice a chtějí si na den odpočinout od ledu

nad Gasteinem. Posledních 200 výškových metrů hřebene jdeme v mačkách, sněhoboření pod vrcholem, kříž, kysele úsměvy a pokračujeme dále až na ledovec Kleinelendkees, kde něco zaslouženě ládujeme. Hostina to na otevřeném hřebeni není ledajaká, a tak se co nejrychleji soukáme do sedáků, navazujeme na špagát a jedeme prašánkem dolů po jižní hraně ledovce až do sedla Zwischenelendscharte. Já jsem to vychytil a jedu jako poslední, z čehož mám úžasnou radost. Ovšem jen chvíli.

Honza svou stovku ihned bez rozpaků pustil vesele dolů, lano se vmžiku natáhlo a Míšan udělal tu chytrou věc, že mně vzal s nimi. Výsledkem byl prazvláštní propletenec těl a provázků. Navíc se mi pořád jako poslednímu pletlo lano pod lyže.

Ze sedla měl následovat parádní sjezd k chatě Osnabrücker Hütte 2.026m, který jsme si díky počasí trochu zkomplikovali o vpravdě romantické traverzy, kdy jsem si v duchu pořád

opakoval, jak to, že na mně zbyl černý Petr bez pípáku, přestože jsem za něj dával zálohu. Krusta posypaná dvaceti čísly těžšího sněhu taky nebyla to pravé ořechové, ale nějaké světlé momenty by se našly, tedy pokud člověka nepřekvapil nějaký skok nebo neočekávaná změna sklonu. I za odstíny bílé by byl člověk vděčný! Instinktivně jsme se dostali nad vodopád u chaty, buzole a GPS je přece v batohu dobře, traverz nalevo

ostatní se až příliš smířují se špatnou předpovědí a ústupovou variantou.

Ráno je všelijaké, ale hnusně není. Oblačnost zahaluje nejvyšší partie, má snahu se nasunout do údolí, ale je tu i prodírající se slunce. Borcům se do toho nechce, a tak se společně shodujeme na ústupové cestě kolem jezera Plessnitzsee do Grosselelscharte se sjezdem do údolí Seebachtal. Začátek je shodný se včerejším koncem, vystu-

údolí. Mezi skálami raději sledujeme mužiky a bezpečnější terén s nižší vrstvou mokrého sněhu na firnovém podkladu, který místy ujíždí.

Po kilometru pěkného členitého sjezdu je už terén přehlednější, jen s ubývající výškou ubývá i sněhu, až dosáhneme hranici lesa. Lesem to nejde, tak pokračujeme dále po značce, ale i tady nám snůh dává stopku. Jako naschvál se nám krásně odkryje Hochalm spitze a já

Pan lyžař Honza při sjezdu do údolí Seebachtal

do doliny ve snaze vyhnout se letům na lyžích a vítězoslavně jsme se dopotáceli do chaty. Nikde ani stopa, nádherný winterraum (kéž by to tak fungovalo i v Tatrách), poslední návštěvníci tady byli před měsícem. Vodu lze brát z potoka, a tak se vyhnout zdlouhavému topení ze sněhu. Neodoláme kamnům a dáváme pár topůrek na oheň. I spacák mohl zůstat doma, přikrývek je na chatě dostatek. Ostře diskutujeme o zítřejším plánu s výstupem do sedla Preimlscharte, přechodem ledovce Hochalmkees s výstupem na Hochalm spitze a sjezdem na chatu Giessener Hütte. Tuto původní myšlenku obhajují, jelikož věřím kvalitním navigačním prostředkům a dobrým mapám, zatímco

pujeme nad vodopád, kde se rázem ocitáme v mlíku, do GPS udáme souřadnice na sedlo, ještě směr kontrolujeme buzolou. Na 2.500m se oblačnost trhá, až se staneme diváky velkolepého představení, kdy se před námi ukáže stěna Ankogelu a za zády pás třítisícovek s Karlspitze, Jochspitze, ale Hochalm spitze pořád uchvacují chuchvalce mraků. Trochu mne štve, že jsme se o výstup do sedla pod Hochalmkees ani nepokusili. Ústupové sedlo máme na dohled, jen zbývá překonat výšvih po malém ledovci Plessnitzkees, který nám nenahání ani tak strach trhlinami jako velkým množstvím mokrého sněhu. Pod výrazným štítem Blatschkopfe sundáváme pásy a spouštíme se do

musím proklínat Internet a tu předpověď, co se k nám přes něj dostala! Po 30 min dojdeme do údolí Seebachtal, kterým „doběžkujeme“ až na parkoviště. Údolí mne šokuje množstvím ledopádů s ledy běžně 200m vysokými, které jsou i nyní fantasticky natečené. Příště do auta nádobíčko na pevnou H₂O, ať se ani špatného počasí nemusíme bát!

Den završíme termálními lázněmi v Bad Gastein, kde jsem díky české sběratelské vášni přišel o brýle. Ankogel Gruppe je oblast, která nabízí i hodnotné zimní výstupy (info na www.bergsteigen.at) a jet tam pouze na dva dny je mrhání penězi, což pro příště víme i my!

text a foto: **Tomáš Obtulovič ml.**

● **Soutěž Výstupy s Tilakem**

Zpráva o horotáboře, Dolní Adršpach 3.7. – 9.7.2004

Hlavní náplní horotábora bylo lezení na pískovcových skalách v oblasti Křížového vrchu, které se s ohledem na počasí uskutečnilo celkem třikrát. Jeden den byl věnován metodice lezení, zdravotně, výuce uzlů. Ve zbývajícím čase děti chodily na vycházky po okolí, prohlédly si skalní město a hrály míčové hry v táboře. Na jeden večer pro ně byly připraveny táborák a noční bojová hra. Kvůli vytrvalému dešti byl tábor ukončen v pátek 9.7.2004 (o den dříve). Táboru se zúčastnilo celkem 28 dětí pod dohledem 7 instruktorů.

B. Blisová

Zpráva o setkání oddílů horolezecké mládeže v Raxalpe

Od 19.7. do 25.7. proběhlo setkání oddílů horolezecké mládeže, které se uskutečnilo na vápencových skalách v Raxalpe (okolí Kaiserbrunn). Sjelo se celkem 21 účastníků ze tří oddílů republiky. Vzhledem k pěknému počasí se vydařilo lezení starších dětí na těžších cestách, ve kterých vyzkoušely nejen své dovednosti se zakládáním jištění, ale i schopnost vydržet v dlouhé lezecké cestě (např. 250 m a více). Podařila se také „výměna“ lezců mezi oddíly, tzn. děti navázaly nová přátelství a zkusily lézt s novými spolulezci. Mezi vedoucími oddílů došlo k výměně zkušeností s vedením horolezecké mládeže a dohodly se další možné společné akce v budoucnu.

L. Bímová

Lužické hory – zpráva o soustředění mládeže – Polesí 4. – 9.7.2004

Soustředění bylo určeno zejména pro mladší žáky a začátečníky, bylo tudíž zaměřeno spíše na metodiku a procvičení pískovcového lezení. Tento cíl se úspěšně podařilo splnit. O dvacet žáků a dorostenců se starali čtyři zkušení dospělí (dva instruktoři) a s výcvikem pomáhali i někteří dorostenci.

Přes nepřízeň počasí ve zbytku republiky se nám podařilo, vzhledem ke specifickým klimatickým a geologickým (velmi tvrdý pískovec) podmínkám, věnovat pískovcovému lezení téměř čtyři celé dny.

Program byl totiž následující:

- 1) 4.7. – příjezd, stavba tábora, bouldering na místních skalách (pod vyhlídkou)
- 2) 5.7. – celodenní lezení (procvičení různých způsobů slanění) na Havranu u Jitavy (9 cest, III–VI)
- 3) 6.7. – cyklovýprava (45 km) na Saské pískovce, zde pískovcová „ferata“ (350 m, 60 m převýšení)
- 4) 7.7. – celodenní lezení (i nácvik vyvádění a smyčkování) na Horních skalách (8 cest, III–VII)
- 5) 8.7. – celodenní lezení (i koupání) na Vajoletkách (6 cest II–VI), noční lanový závod
- 6) 9.7. – dopolední závod v orientačním běhu, balení a odjezd.

Celé soustředění proběhlo bez nejmenších zdravotních problémů či zranění.

Vzhledem k věku účastníků jsme zvolili formu polopenze s ubytováním ve vlastních stanech. Podařilo se tudíž vyčlenit dostatek času na vlastní lezení a metodiku a zároveň se začátečníci dostatečně procvičili v tábornických dovednostech (zvláště při bouřce poslední noc, kdy proběhl i lanový závod).

Noční táborové ohně velmi přispěly k rozvíjení přátelství mezi mladými lezci a k pohodové atmosféře.

M. Macek

Mezinárodní výcvikové horolezecké setkání – Hrubá Skála 2004, 31.7. – 7.8. 2004

Týdenního setkání zaměřeného na lezení na pískovcových skalách Českého ráje se zúčastnilo celkem 16 mladých sportovních lezců z České republiky, Slovenska a Maďarska.

Pod vedením zkušených instruktorů a pískovcových lezců navštívili následující lezecké oblasti: Hrubá Skála, Příhrazy

a Pantheon. V těchto oblastech vystoupili cestami obtížnosti I–Xa na tyto vrcholy: Kapelník, Taktovka, Podmokelská, Sfinga, Opmenutá, Maják, Blatník, Mnich, Brána, Galeon, Dívčí, Trún, Poslední, Dračí Zub, Dračí věž, Dráček, Větrník, Kobyla, Kobylí věž, Hříbě, Věž u Hříběte, František a Železné věže.

Mladí sportovní lezci tak měli jedinečnou příležitost porovnat lezení na „překližce“ s lezením v klasických pískovcových oblastech Českého ráje.

Doplňkem k lezecké činnosti byly výlety na kolech (Příhrazy, Pantheon, Kost, Trosky), plavání, míčové hry, společenské hry, dovednostní hry.

Přínosem byla i účast Jany Kadlecové a Marcely Hruškové, členek Skalní záchranné služby v Adršpachu, jejichž besedy a ukázky přítomné velmi zaujaly.

Všem zúčastněným (a také perfektnímu počasí) patří dík za zdařilou akci, která položila základ k tradici mezinárodních setkání horolezecké mládeže na území České republiky.

Houmy

Zprávy z komise alpinismu – rekapitulace plánů a skutečnosti

Na jaře se komise zabývala zejména definitivním určením složení reprezentačních družstev (výběr do „B“ družstva), výběrem účastníků na poznávací zájezd do Walesu a vyhodnocením grantové soutěže. Následovala příprava a uskutečnění slibovaného semináře na téma „jak přežít v horách bez dostupné lékařské péče“. Jarní soustředění „repremančaftu“ se nakonec konalo v rámci tohoto semináře (to aby nám reprezentanti déle vydrželi a mohli pokračovat ve slibném trendu hodnotných horských a bigwallových výstupů posledních let). Plány na letošní rok by mohly o něco posunout i lezení himálájské.

Vyhodnocení grantové soutěže: Výsledky lze nalézt na webu ČHS. Skoro všichni oslovení z řad lezeckých osobností požádaných o vyhodnocení pořadí podaných projektů si dali tu práci a odpověděli, za což jim patří veliký dík. Komisi nejvíce překvapil Pepa Šimunek, který místo očekávaného lobbingu pro skialpinistický projekt vyhodnotil, co si myslí o vypi-

sování grantů vůbec. S nadšením přijal svou funkci „zahraniční“ expert Igor Koller, ovšem projev il údiv nad vyšší rozdělovaní sumy. Doufejme, že předkladatelé žádostí mají sportovního ducha a jde jim hlavně o vítězství – nikoli o peníze – a úspěšná realizace projektů třeba v budoucnu zajistí prostředků více.

Srazu BMC ve Walesu se zúčastnili Dušan Janák, Václav Šatava, Pavel Jonák a Radek Liennerth. Akce byla velmi úspěšná, dobře navázala na tradiční dobré vztahy českých (slovenských) a britských lezců v minulosti a mohla by vyústit v nějaký výměnný zájezd.

Seminář „Zdravotnická svépomoc v podmínkách nedostupné lékařské péče“ proběhl třetí květnový víkend v Sobotíně. Díky perfektní přípravě ze strany LK (hlavní organizátorkou byla Jana Kubalová, další lektori Petr Machold, Jarka Řihová, Igor Hermann a Pavel Neumann) splnila snad akce dobře svůj účel. Ze strany horolezecké veřejnosti zájem nebyl až tak veliký, jak jsme předpokládali, takže se posluchači (a zároveň aktivní účastníci) poskládali půl napul ze zájemců z řad členů ČHS a členů repre družstva. Dlužno říci, že ti z nich, kteří zpočátku považovali svou účast zde za nepřijemnou povinnost, díky věcným a 100% užitečným informacím v průběhu semináře změnil názor. Jen škoda, že se nesešlo příliš mnoho případů do „velehorské kazuistiky“, seminář by ale mohl být první vlaštovkou do budoucna. Pro účastníky připravuje LK také soubor přednášek na CD a hovořilo se rovněž o možnosti distribuce laminovaných kartiček s přehlednými údaji pro první pomoc apod., které mají k dispozici záchranáři.

Letošní tradiční akce pro ženy jsou dá se říci nulové. Proběhlo sice zimní RHM ON ICE ve Francii zorganizované Lenkou Kolářovou, ale nikdo z ČR se ho nezúčastnil. S letním srazem ve Španělsku to asi nedopadlo o moc lépe.

Na 21. MHFF v Teplicích nad Metují se v režii KA konala beseda a diashow s tématem 20. výročí úspěšných prvovýstupů na Lhotse Shar a Dhaulágíri s širším podtextem historie himálájského horolezectví vůbec. Slovem a obrazem se o toto retro postarali Jiří Novák a Joska Rakoncaj.

Co se týká dosavadní letošní úspěšnosti českých výjezdů do

„Zub za zub“ 9+, AF foto: T. Sobotka

hor, KA zaznamenala dva jarní výstupy normální cestou na Cho Oju (expedice CRAFT, Radek Jaroš a Martin Koukal, 10.5.2004) a expedice Petra Nováka – Petr Novák a Petr Malý, 11.5.2004). Mára Holeček&spol. bohužel neuspěli v letní grantové akci vyhodnocené na 2. místě – Amin Brakk v Pákistánu, dvojice Jonák–Šatava však přivezla skalp v podobě prvovýstupu na Denbor Brakk – Bloody Mary (11 délek, obtížnost 9-, A2).

V létě se přes všelijaké počasí urodilo dost hodnotných výstupů, ze kterých vybírám:

Rätikon – Schweizerek, prvovýstup „Zub za zub“ 9+, AF 16.7.–18.7. 2004, Luboš Mázl, Michal Rosecký, Ondra Beneš, Tomáš Sobotka; tato „Cesta na památku uraženého zubu Ondry Beneše“ vede středem převislé centrální stěny Schweizereku a jedná se o první volný přeлез nějaké cesty v této stěně.

Z projektu „DOLOMITOMÁNIE“ vzešly dva prvovýstupy a tři dobré přelezky:

Torre Preus: Prvovýstup „Spechio di Monica“ 8- E3 vpravo od Preusovy spáry, Dušan Janák, Jan Doudlebský – vylezeno OS jen na vklíněncích.

Cima Grande: RP přelez cesty „Camillo Pellesier“ 8b (realita 8a/a+) D. Janák, S. Hovanec.

Cima Grande: OS cesty „Alpská růže“ 8+/9- E3, Jan Doudlebský, Dušan Janák.

Cima Grande: Prvovýstup „Via Robinson Crusoe“ 8+/9- E3/E4 vpravo od Alpské růže, Dušan Janák, Jan Doudlebský.

Cima Ovest: „Na památku Jana Couzyho“ – 8b (realita 10- = 8a+) – pravděpodobně 3. RP přelez, více ústy autora Stoupy: „Vzhledem k velkému množství traverzů jsme natočili nehorázných 19 délek, a protože cesta vede v mokré, studené a rozbité severní stěně, s hromadou těžkých délek (nejtěžší je 12.) na shnilých skobách, myslím si, že je to darda...“

Původně plánovaný výjezd do Bergellu s F. Čepelkou nakonec skončil pod Marmoladou – „Millenium“ 9/9+, OS přelez Jakub Cívárek (F. Čepelka) a pod Cimami – „Gelbe Meuer“ na Cimu Piccolo 9- OS, (dtto).

V září odjíždějí do Himálaje další tři expedice z grantové soutěže – Talung (Martin Otta), Sisha Pangma (Pavel Matoušek) a Mhalanphulan (Jan Kreisinger). Radek Lienerth alias Zoban uvídí, zda vyleze něco ve své téměř domovské oblasti na Theng Kang Poche nebo v masivu Tengí Ragí Tau. Nejambicióznější plán mají zřejmě Radek Jaroš, Petr Mašek, Martin Minařík a Zdeněk Hrubý, kteří se chtějí pokusit o výstup alpským stylem málo lezenou jižní stěnou Sisha Pangmy. Držme všem palce, ať se ve zdraví navrátí.

Alena Čepelková

Reakce na článek „Nedávno“ (M3/04, str. 36)

– Vysvětlení aneb „Neznalost zákona neomlouvá...“

Na silnici mezi Malou Skálou a Besedicemi pod Národní přírodní památkou (NPP) Suché skály je zakázáno stání motorových vozidel z důvodu průjezdnosti komunikace (určité předpisy upravují, že silnice musí zůstat nejméně 3 metry široká, aby byla průjezdná). Pokud tam stojí řada vozidel a potřebuje projet např. záchranná služba (což na Suškách není rozhodně výjimkou), a v protisměru jede auto (nebo i autobus), musí milá sanitka nebo auto couvat nějakých 200, možná 300 metrů (a že může jít zrovna o náš život nám asi nevádí).

Všichni se hrdě hlásíme, jakou máme kondici a co že jsme to zase vylezli RP, ale donést si ke skalám matroš „pár“ metrů navíc nás ohromě zmáhá (přítom v horách jdeme k nástupu často i několik hodin). Bez problémů lze parkovat v Besedicích, v Koberovech, na Malé Skále a na Prosičkách. Pěšky k Suškám několik minut...

Na celém území CHKO (tedy nejen v PR, NPP atd.) je ze zákona zakázáno vjíždět a setrávat s vozidly mimo silnice a místní komunikace (§ 26 zák. č. 114/1992 Sb.). Takže i kdyby mi majitel oné loučky na konci Sušek nabízel, že mi auto pohlídá, mohu dostat od strážce ochrany přírody nebo Policie ČR pokutu. Jako fyzická osoba ve správním řízení až 50.000 Kč. Na té louce se mimochodem třeba klidně můžou nacházet chráněné druhy rostlin nebo živočichů, které jako laik na první pohled nevidím. A to ta louka může být klidně zarostlá kopřivami.

S přespáváním ve volné přírodě je to podobné – na území CHKO je ze zákona táboření zakázáno, výjimku ke spaní pod Vlajkovou věží nebo vjezdu na louku od 28. 4. 2004 uděluje vláda ČR.

Neznalost zákona neomlouvá...

Jaroslav Mizera
Správa CHKO Český ráj
ceskyraj@schkoccr.cz

zajímavé knihy

Skály Českého ráje

Václav Chlum, Jindřich Sochor
Lezecký průvodce částí Českého ráje, která dosud byla doménou hlavně „místňáků“ a turnovských

lezců. Nachází se stranou vyhlášených oblastí, dosud zde panuje klid a pohoda. Několik skupin velice lezecky příjemných věží začíná u zbytků hradu Kozlov a mezi obcemi Kacanovy a Všeň pak najdete lahůdky, které byste dnes jinde těžko hledali. Kvalita skály by se dala charakterizovat jako „pevná hruboskalská“ – pískovité nehrozí, ale Ádr to není. Zato nemusíte stát fronty u nástupů, nechodíte tam davy turistů a vůbec je to prostředí vlídné. Autoři průvodce věří, že takové zůstane. Tak se o to opravdu snažte.

Průvodce je netypický v tom, že všechny skály jsou nakresleny (známe Jindru Sochora, takže hodně hezky). Díky tomu se sice v nákresech občas trochu ztrácí linie cesty, ale rozhodně nebudete mít orientační problém. Rozdělení do jednotlivých oblastí nebo skupin je doplněno vždy výřezem z mapy Českého ráje, takže nehrozí ani bloudění. Zkrátka užitečná knížka pro ty, co netouží po vyhlášených „topech“, ale chtějí si dobře zalézt.

Skály Českého ráje – Kozlov, Pohoř, Kacanovy.
Formát 21 x 14,5 cm, 160 stran, černobílý tisk i dobové fotografie, měkká vazba. Vydalo nakladatelství SOCHOR v červnu 2004.

Knihu si můžete koupit na www.horokupectvi.cz za 260 Kč.

–šp

ALPENVEREINSKALENDER HÜTTEN UNSERER ALPEN 2005

Déle než čtvrtstoletí jsou populární „chatové“ kalendáře Alpenvereinu věrným průvodcem tisíců horolezců a vysokohorských turistů. Na rozdíl od mnoha jiných kalendářů ale mívají delší životnost – po splnění roční úlohy si je mnoho majitelů pečlivě uschovává již od počátku této edice. Důvodem jsou náměty na túry se všemi potřebnými informacemi na rubech

„měsíčních“ listů i titulního krycího listu. Tradice nebyla porušena

na ani tentokrát, nový kalendář představuje třináct dalších horských chat, rozestých po celých Alpách.

Na titulu je to *Refuge du Couvercle* a mohutný Mont Blanc v pozadí. Dauphiné reprezentuje *Refuge du Promontoire*, výchozí bod k přechodu Meije. *Oberaletschhütte* v srdci Aletschhorngruppe, na soutoku ledovců Beich a Oberaletsch. Urner Alpen představují rodinami s dětmi i lezci oblíbenou *Sustlihütte*. *Bivacco Molteni-Valsechi* je útočiště na cestě Sentiero Roma v severním Veltlinu, *Berggasthaus Aescher-Wildkirchli* zase na Wildkirchlihöhlen na severním výběžku masivu Säntnis. Čtztalky zastupují hned dvě chaty, *Branderburger Haus* a *Ramolhaus*. Idylicky položená *Rifugio Treviso* je východiskem

na množství cest v divoké skupině Pala. Bayerischen Voralpen nabízí oblíbenou *Tegernseer Hütte*, zatímco *Erichhütte* najdeme jižně od Hochkönigu, *Anton-Proksch-Haus* na jižní straně Tennengebirge a *Traunsteinhaus* na Traunsteinu, severovýchodním předvoji Vápencových Alp.

Úprava a provedení jsou stejné jako u předchozích ročníků: na lícech listů výškového formátu 38 x 31 cm prvotřídní barevné snímky chat s popisky v němčině, pod nimi přehledné měsíční kalendářium ve čtyřech alpských řečech (D, GB, F, I), na rubových stranách hlavní předmět již zmíněné sběratelské vášně – velmi užitečné průvodcovské informace, kde chata vězí, jak dojet do oblasti, kudy k boudě vyšlápnout po svých, na které vrcholy z ní nejlépe vystoupit. Nechybí soupis doporučených map a průvodců. Německý text je doplněn výřezem z turistické mapy 1:50.000 a jednou či dvěma barevnými fotkami z okolí útulny.

Kalendář vydalo mnichovské nakladatelství Bergverlag Rother (www.rother.de) a stojí 13,90 EUR.

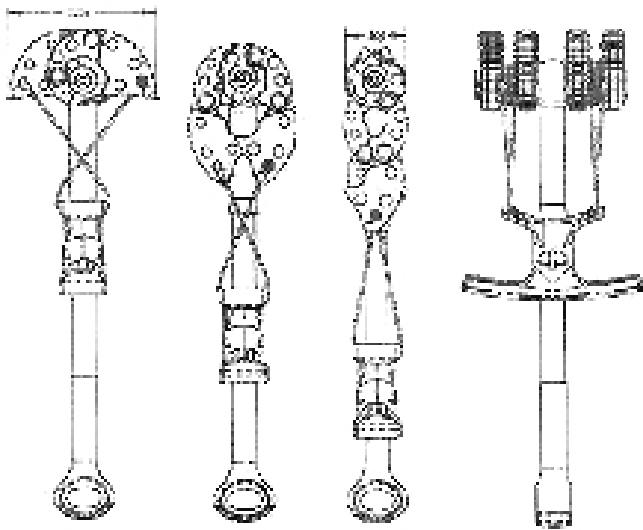
Vladimír Procházka

Válka Camů pokračuje

Když se na sklonku sedmdesátých let minulého století objevily první *Friendly*, v zajišťovací technice takřka přes noc způsobily světovou revoluci. Dnes si to bez nich a podobných vehementků skoro nikdo nedovede představit.

Za uplynulé čtvrtstoletí prošla vlnou vývoje a jelikož se do něj vrhali stále další a další výrobci, připomínalo to „válku camů“. Víceméně však šlo „jen“ o dílčí vylepšování a zkrášlování.

Ono „jen“ v uvozovkách, neboť rozhodně nechci vývoj bagatelizovat. Všechno stojí na detailech, že ano, současné domslané *friendly* a jejich následovníci jsou někde jinde než ty původní. Byl to dlouhý boj o to, zda křivku výstředníků takovou či makovou a rozsah větší či menší, zda tuhou štangli nebo ohebnou, zda lanko jednoduché nebo účkovitě ohnuté, zda pružiny tužší či měk-

čí. Postupně přibývaly masivní dorazy výstředníků „v jednom kusu“, barevné rozlišování velikostí eloxem, vsívané popruhové smyčky, neustále se pracuje na ergonomii.

Samotný konstrukční princip „funkční hlavice“ Friendly a odvozenin se přitom ale nezměnil.

Výjimkami byly „trojpalčáky“ *Wired Bliss* (asi 1986) a jiné TCU (pomineme-li komerčně nepřilíš úspěšné „dvojpalčáky“ a některé exotické vynálezy), o rok dva později pak především čtyřpalcový Chouinardův *Camalot* se dvěma osami (z řady inovací fungl nejnovější generace „C4“ stojí fakt za to).

Dlouhé příměří až nyní prolomila americká firma *Omega Pacific*, když nedávno ohlásila brzké uvedení revoluční novinky s názvem *Link Cam*, kterou zkonstruoval světoznámý designér horolezecké zbroje *Greg Lowe*.

Link Cam má zřetězené, za sebou zavěšené výstředníky tří velikostí, které se v plně rozetvorené poloze schovávají za sebe a mašinka se tváří jako běžný čtyřpalcový *frendoid*. Při stahování se však dějí věci! Výstředníky vyjíždějí jeden za druhým, jako trik eskamotéra. Obrázek napoví více.

Dvanáctivačkový vynález vypadá vskutku dábelky, jak se osvědčí v praxi se teprve uvidí. V době uzávěrky tohoto čísla byl ve stadiu předvýrobního testování. Hlavní výhoda *Link Camu* je na první pohled zřejmá: jediná velikost má větší rozsah „zajistitelnosti“ než *Camalot* či obyčejný *frend*. Nebudeme se tolik přehrabovat hledáním správného rozměru, když teče čas a magi, jistě k nezaplacení. Porovnejme

účtyhodný rozsah prototypového *Link Camu* 0,83“ – 2,06“ s dosavadními *frendoidy*.

Podrobnější údaje zatím chyběly a tak jen teoreticky zauvažujeme o případných nevýhodách. Mohly by jimi být pravděpodobně větší váha, náročnější výroba a z toho vyplývající vyšší cena. A dále, jedním *Link Camem* zajistíme jen na jednom místě, zatímco třema obyčejnými na třech.

Neberme však *Link Camu* vřt z plachet a šanci, aby se projevil – je to po dlouhých letech zase NĚCO, co může rozhybat poněkud již stojaté vody pomyslného *Cam Lake*!

Chroust

■ **Zvadlo na festák v Blansku Festival „RAJBAS*OUTDOOR* KOTLÍK“ se stal již tradičním místem setkání příznivců všech outdoorových aktivit a cestování. V pestré programové směsici filmů, fotek a diapositivů, besed, netradičních sportovních soutěží i doprovodných kulturních akcí nebudou ani v letošním ročníku (18. až 21. 11. 2004) chybět horolezci.**

Hlavním hostem celé akce bude jedna z nejvýraznějších osobností československého horolezectví Dina Štěrbová (Čo Oju – 1984, Gasherbrum II – 1988), o úspěšném výstupu na Mt. McKinley povypráví Miloš Kuchárek (SK) a na akci nebudou chybět ani zástupci teamu Himalaya 8000 Soňa Bošťíková a Josef Šimunek. Martin Kratochvíl zde představí horkou novinku, kterou je trojdílný televizní seriál *Dhaulágirí*. Prozradíme, že první díl je drama o záchraně dvou lidí z Francouzského sedla ve velmi špatném počasí (expedice roku 2002 – *Dhaulágirí BC – French Col – Damphus Pass*) a další dva díly popisují namáhavý trek *Dhaulágirí Grand Circuit*. Lákadel k návštěvě festivalu je samozřejmě daleko více a z nejrůznějších sportovních odvětví, jako je speleologie, skialpinismus, vodáctví, ultramaratón, cykloturistika a dal-

ší. Samozřejmě nebude chybět další ročník amatérské soutěže videofilmů OKEM DOBRODRUHA (uzávěrka k zaslání 22. 10. 2004) a semináře, jejichž loňské premiérové zařazení se setkalo s velkým zájmem. Připravují se dva, a to pod vedením opravdu zkušených lektorů: *Survival in Wilderness*, fyzika Ladislava Siegery o základech teorie přežití v divočině a s instruktory školy Namche (Bošťíková, Šimunek) o aktualitách kolem skialpinismu (na čem se v současnosti chodí, závodí a jezdí volně terény, ukázka lyží, vázání, bot, pásů, sond, pípáků atp.).

Festival nikdy nezůstává u pouhé nabídky pasivního sledování programu. Dobrodružství zde lze zažít na vlastní kůži třeba během páteční noční výpravy *Rajbas* pragulka. Chuť ruské vodky nás při ní zavede do Moravského krasu do podzemí legendami opředené jeskyně *Býčí skála*. Fyzickou zdatnost každoročně prověřuje hořícký kopec, do kterého se běhá se zátěží souduku v rámci závodu *Limonádový Grena běh*.

Není bez zajímavosti, že tečku za festivalem udělá projekce filmu *JUMP!* spojená s besedou s legendami českého přskovcového „rock jumping“ – Zorkou a Petrem Prachtelovými. Více o programu na www.horizont.bk.cz.

-Dy-

Odpovědi na otázky zaslejte spolu se soutěžním kupónem do 22.10. t.r. (rozhodující je datum na poštovním razítku) na redakční adresu: MONTANA, Moravské nám. 13, 602 00 Brno. Na obálku uveďte heslo: **Soutěž**. Nezapomeňte uvést kromě jména i kontakty (telefon či email), neboť ze správných odpovědí budou vylosováni tři výherci. Každý z nich dostane dvě vstupenky na celý festival (pátek – neděle).

A ještě něco. Nebudete-li mít štěstí při slosování a přesto přijdete, máte ještě jednu šanci. Jako stý platící návštěvník můžete vyhrát roční předplatné našeho časopisu.

Čtenářská soutěž

Festival *Rajbas*OUTDOOR* Kotlík* probíhá již tradičně v Blansku, které je pomyslnou branou do Moravského krasu. Této nejen pro lezce zajímavé lokality se budou týkat otázky čtenářské soutěže o vstupenky na festival.

1. Podle čeho dostala název známá *Býčí skála*?.....
  2. Jaké je občanské jméno *Maugliho*, který se stal v sedmdesátých letech nekorunovaným „králem Moravského krasu“ a je autorem mnoha zdejších lezeckých cest (tragicky zahynul na Kavkaze)?.....
  3. Ve kterém místě Krasu se nachází nejtěžší sportovní cesty (*Kudlanka, Evoluce, Kašparkův hrobeček*...)? .....
  4. Jméno .....
- Adresa: .....
- Kontakt: e-mail či telefon .....

VOLIA VEŽA

2.237m

(JZ stena)

Je prostredný, najmarkantnejší vrchol Volieho chrbta v hlavnom hrebeni Vysokých Tatier.

Na V ho od Žabej veže oddeľuje Východná Volia štrbina a na SZ od Hincovej veže zubatý, ale rovný hrebeň, v ktorom je päť štrbín, z nich posledná tesne pod vrcholovou kupolou sa nazýva Veľká Volia štrbina.

JZ stena vysoká 200m patrí medzi najvyhľadávanejšie horolezecké ciele. Sprava ju ohraničuje J hrana, zľava JZ pilier. Úpätie steny v celej šírke pretína trávnatá polica, z ktorej je vlastný vstup do steny. Všetky horolezecké výstupy JZ stenou vedú v pevnej skale.

Prehľad výstupov:

1. „Lavou časťou“ kl. IV, 4,30 hod. /AP.50/, W. Bober, A. Machnik, 21.VIII. 1975 (bez bližších podrobností, tzn. zakreslený smer možno nezodpovedá skutočnosti).

2. Kos, Maras, kl. VI–VII, 4 hod., (bez bližších podrobností, tzn. zakreslený smer možno nezodpovedá skutočnosti).

3. „Stupid Wall“ kl. VII, /M5/01/, J. Vlk, R. Lienert, 28 a 29.VIII. 2001

4. „Puškášová cesta“ kl. VI, A1, (RP 6+), 4 hod., /AP.46, K.395/, A. Kortvélyessy, A. Puškáš, 15.VIII. 1947.

5. „Orolinová cesta“ kl. V+, A3, (RP 7, 7+), 9 hod./AP.48, K.399/, J. Kývala, M. Orolín, J. Zeitler, 8.VIII. 1968, II. výstup: M. Budný, J. Holnickí, 19.VIII. 1970, III. výstup: P. Bednařík, J. Hazucha, 20.VIII. 1970. 1. solo: P. Jackovič, 22.8. 1982

6. „Variant cez strechy“ kl. V, A2, 6 hod., /AP.51/, D. Miodowiczowa, J. Wolf, 7.IX. 1975. 1. solo: P. Jackovič, 29.8. 1982

7. „Medvidová cesta“, RP. 8+, (bez bližších podrobností, tu je potrebné dodať, že cesta bola robená zhora a vraj sú v nej i vysekané chyty).

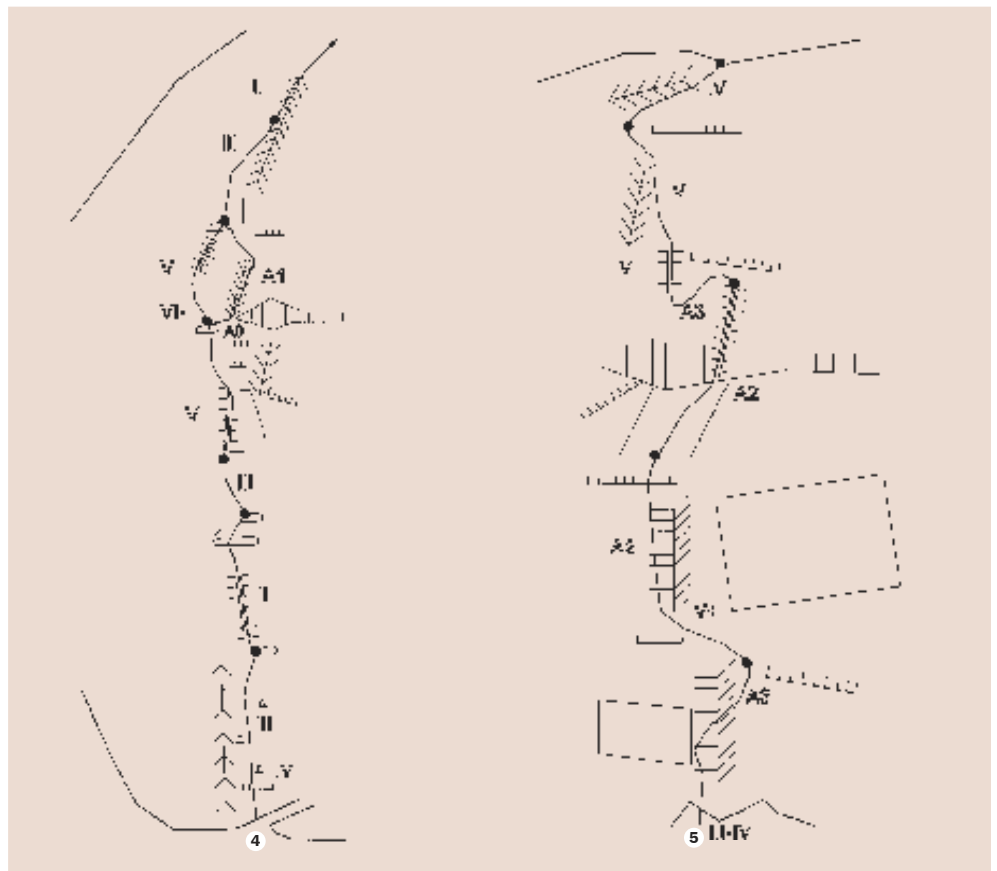
8. „Janigová cesta“ kl. VI, A2, (RP 6+), 4 hod., /AP.47, K.400/, M. Eštok, L. Janiga, 15.IX. 1962, II. výstup: V. J. Milewski, K. Rusiński, 26.VIII. 1968.

9. „Hviezdova cesta“ kl. V+, A0, (RP.6+), 3,30 hod., J. Kulhavý, L. Sulovský, 9.VIII. 1975, II. vý-

stup: I. Koller, J. Stejskal, 20.VI. 1976, III. výstup: A. Klonowski, M. Krawczyk, 28.VII. 1977.

10. „Stanislavského cesta“ kl. V., 3 hod., /AP.52, K.396/, W. Stanislawski, J.Staszal, 9.VIII. 1931,

II. výstup: A. Kortvelyessy, A. Puškáš, 26.V. 1947, 1. zima: M. Baranowski, R. Berbeka, J. Biederman, J. Dlugosz, 27.III. 1959.

11. „Variant Puškášovým komínem“ kl. V, 3 hod., /AP.54, K.397/, V. Kovárová, A. Puškáš, 30.VIII. 1946.

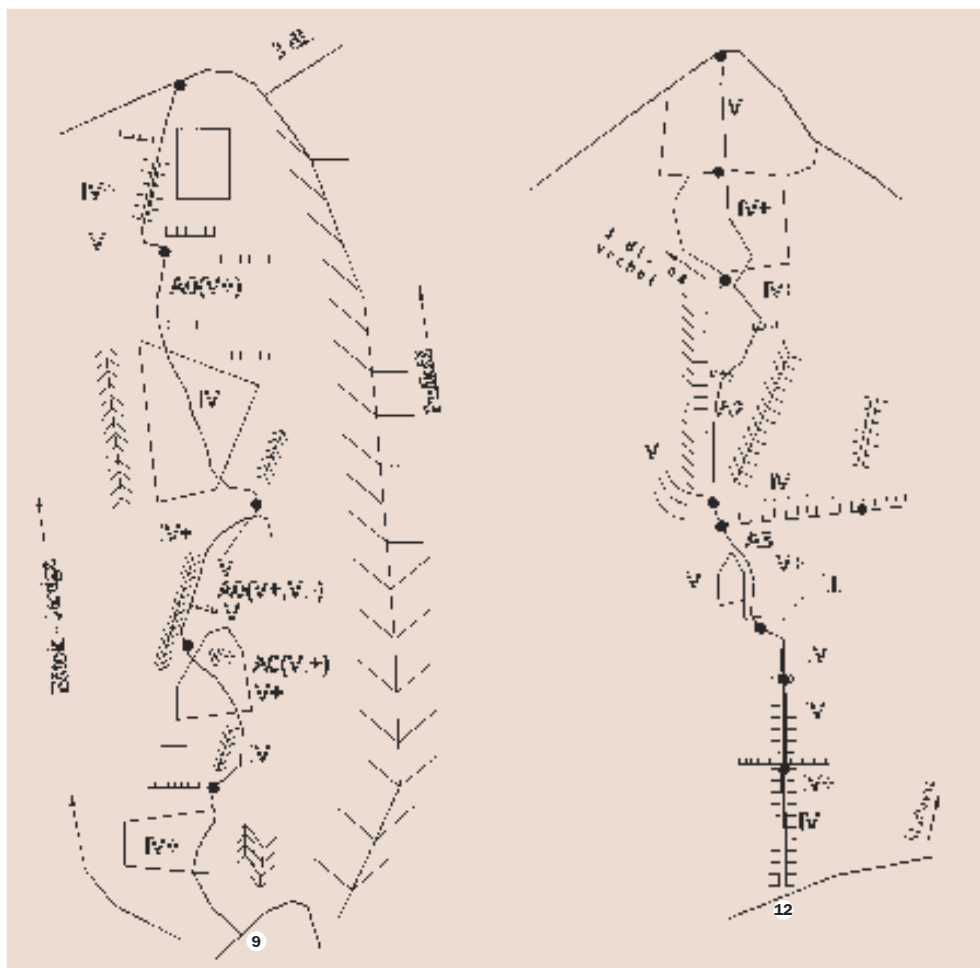
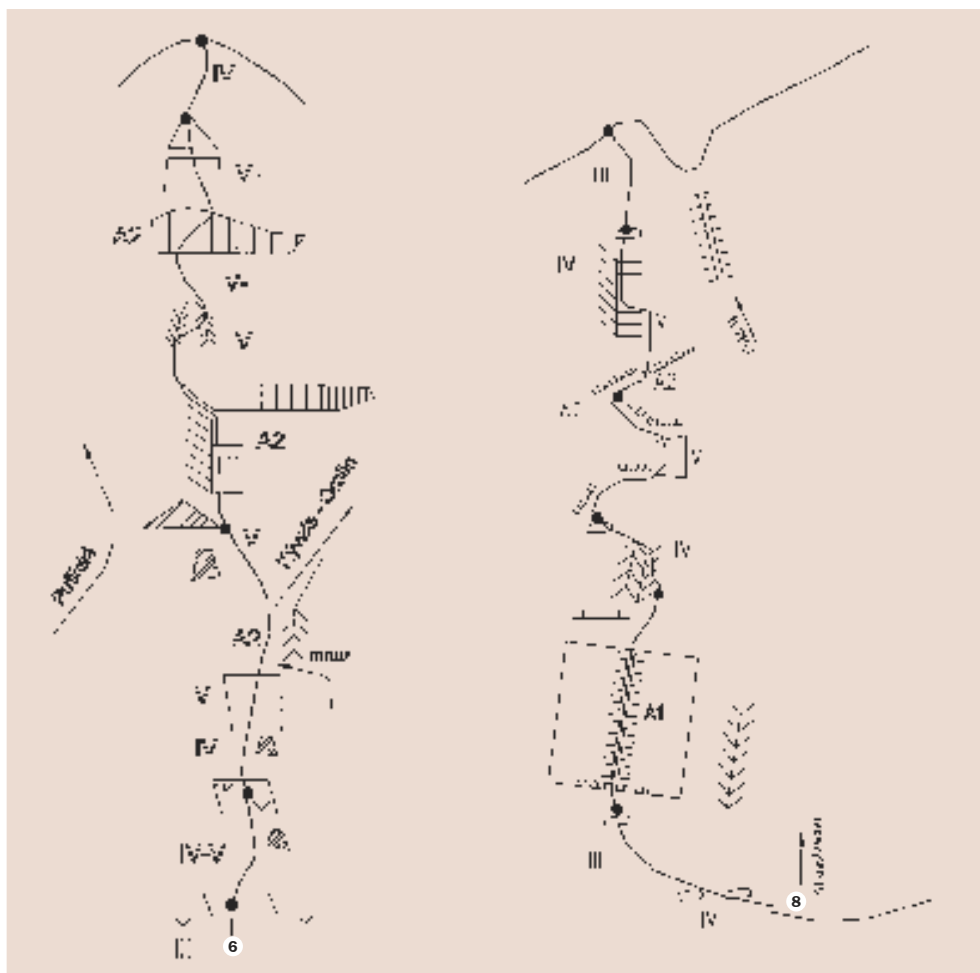
12. „Direttissima“ kl. VI, A2, 5 hod., /AP.55, K.401a 402/, M. Belica, M. Jesenský, 14.IX. 1968, 1. solo: P.Jackovič, 2.9.1982

12a: M. Schauhuber, J. Stejskal, 7.IX. 1969, (kl. V+, A3), II. výstup: A. Bogucka, A. Smólski, leto 1977, 1. zima: Z. Prusisz a druh, zima 1971

13. „Štaflovej cesta“ kl. V, 3 hod., /AP.53, K.398/, V. Štaflová, K. Čabelka, J. Šabata, 9.VII. 1935, 1. zima: K. Cerman, O. Kopal, 18.III.1952.

14. „Rebrom steny“ kl. III, 2 hod., /AP.56, K.404/, J. Chmielowski, A. Ferens, M. Swierz, 21.VIII. 1927, 1. zima: J. Andráš, K. Rosszay, 17.IV. 1949

text: **Jozef Gurník**
foto: M.Kyrc

Výstupy s Tilakem

Ve spolupráci s firmou Tilak jsme pro vás připravili soutěž o nejzajímavější lezecký počín

Soutěže se mohou zúčastnit všichni ti, kteří nejsou sponzorovaní a kteří si myslí, že by se o jejich výpravě měli ostatní dozvědět.

Musí jít o výpravy, které podnikli amatéři (tedy nesponzorovaní lidé), výpravy musí být kolektivní (tedy žádná osamělá sóla) a musí se při nich lézt. Více než stupeň lezeckých obtíží hodnotíme originalitu celého počínu a následnou zprávu o celé akci! Nejzajímavější akce bude odměněna dvěma sadami GORE-TEXOVÉHO® oblečení podle vlastního výběru od firmy **Tilak**.

Projekty nesmí být starší než jeden rok a v jednom kalendářním roce můžete přihlásit jenom jednu akci. Bližší informace v redakci.

Salbitschijen (2.981 m)

Zwillingsturm (2.920 m)

Západní, jižní a východní
hřeben, jihovýchodní
stěna

Převýšení: 350 až 500 m

Salbitschijen představuje dominantní vrchol skupiny Salbitschijen-Kette v oblasti Urner Alpen. Vyniká třemi lezecky famózními hřebeny a řadou krásných cest ve stěnách jednotlivých věží. Celkem nabízí tento vrchol více než 50 cest, vesměs nad V. a VI. stupněm obtížnosti, z nichž celá řada byla v posledních letech sanována a tak výstupy řadou tras patří ke kvalitně zajištěným.

V předloženém výběru uvádím cesty třemi hlavními hřebeny a strmou JV stěnou věže Zwillingsturm. Řada dalších cest vede na věže jednotlivých hřebenů, nesporně k velmi aktivním patří zejména cesty v JV stěnách Z hřebene.

Východiska:

■ Salbithütte (2.105 m), tel.: 041/8851431, www.salbit.ch

Přístup: z osady Göschenen po silnici směrem do údolí Göschenertal. V místě nazývaném Ulmi (1.195 m) je parkoviště. K lokalitě Regliberg je možno zaslat batohy nákladní lanovkou, 2,5 až 3 hod.

Nástup od chaty: Po výrazné cestě k úpatí stěn, resp. hřebenu a k jednotlivým cestám, cca 1,5 hod.

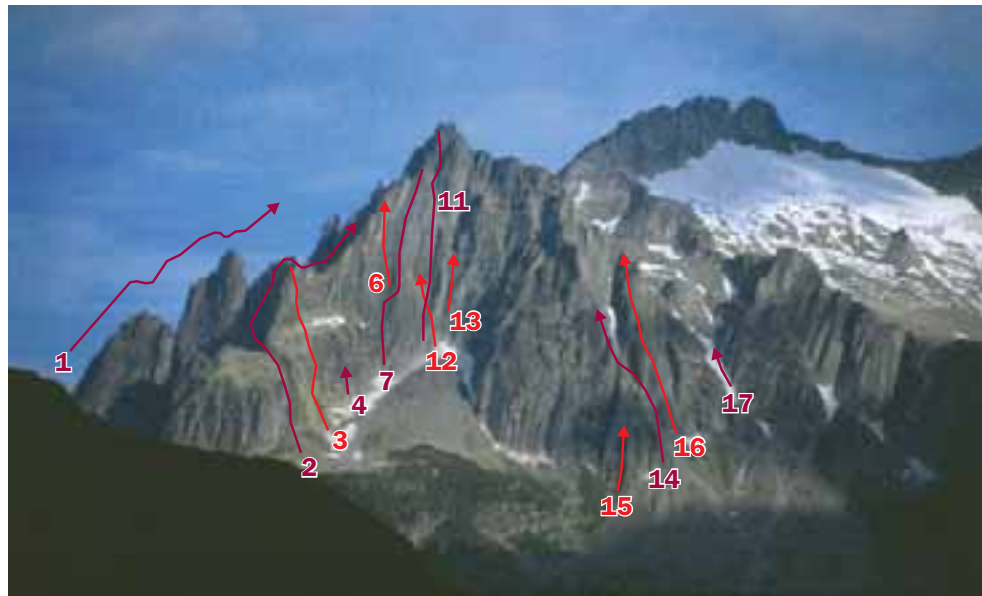
■ Salbitbiwak (2.405 m), kapacita 10 osob

Přístup:

■ od zastávky autobusu (1.404 m) v údolí Göschenertal po cestě k salaším Horefelli (1.786 m), dále na SV po značené cestě podél žlabu až k jeho rozdvojení. Zde pravým žlabem k travnaté strži, přechodem pod Z stěnou k úpatí 1. věže Z hřebenu a k bivaku, 3,5 hod.

■ od chaty Salbithütte asi 40 min. po cestě k J hřebenu Salbitschijenu, u velkého bloku s mužíkem dále k bílé značce. Po pěšině na Z k začátku řetězu (vybavení na „ferraty“), 1,5 hod.

Nástup: krátce přímo k nástupu Z hřebene a dalších cest ve stěnách jednotlivých věží.

Výstupové cesty:

1. Západní hřeben

B. Favre, E. Favre, L. Henchoz, 1948
Obtížnost: VI/AO, povinně VI-, v r. 1991 byla cesta sanována, k dojištění smyčky, vklíněnce a friendly, 35 délek (!), 12 až 16 hod.
Velkolepá, nádherná a obtížná cesta, která je celkově pro svou délku mimořádně náročná. Rozhodně se jedná o nejhodnotnější výstup na Salbitschijen. Mezi většinou věží existuje možnost úniku slaněním.

2. Jižní hřeben

A. Amstad, O. Amstad, G. Maset-

to, 1935, sanace cesty: H. Berger, G. Masetto, 1992

Obtížnost: jeden úsek V-, 1 místo V/AO, převážně IV, k dojištění vklíněnce, smyčky a friendly, 5 až 6 hod.

3. Takala

V. Hauser, H. Berger, M. Bircher, 1992

Obtížnost: VI, A0, převážně V- až VI-, kvalitní zajištění borhákky, k dojištění friendly a vklíněnce, 9 délek na hřeben, nástup je vyznačen.

Vděčný, ale obtížný nástup na jižní hřeben.

4. Witzsurri

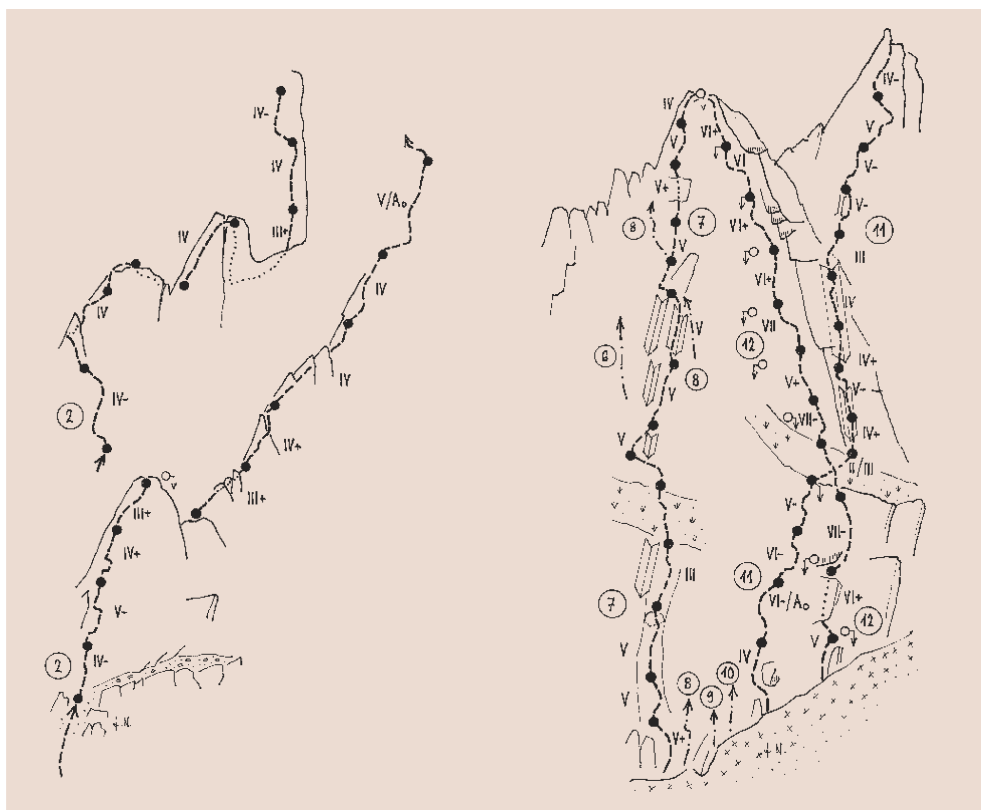
H. Berger, M. Bircher, 1992
Obtížnost: VI+, VI povinně, zajištění borhákky, k dojištění vklíněnce a friendly, 5 délek na výraznou rampu, nástup je označen, 1,5 až 2 hod. Slanění cestou.

5. Vreneli

H. Berger, V. Hauser, 1992
Obtížnost: IV, jednodélková nástupová varianta k cestě Witzsurri.

6. JV stěna

M. Gamma, W. Grob, 1967
Obtížnost: VI1, A1 až A3, k jištění vlastní skoby, vklíněnce a fri-

Krásná cesta, nejjednodušší hřeben na vrchol Salbitschijenu.

15. Příímý východní hřeben

H. Berger, N. Berger, 1985
 Obtížnost: VI-/A0, kvalitní stabilní jištění, dále vklíněnce a friendy.
 Zajímavá přímá varianta nástupu na V hřeben.

16. Paralelní východní hřeben

H. Berger, N. Berger, 1985
 Obtížnost: převážně IV až IV+, kvalitní stabilní jištění, k dalšímu jištění smyčky a vklíněnce, 2 až 3 hod.
 Krásná, středně obtížná cesta s dobrým jištěním.

17. Cesta přes Salbitgletscher a S stěnu

J. Gamma, E. Huber, 1989
 Obtížnost: I až II, lehká cesta od chaty Salbithütte k hlavnímu vrcholu, 3 až 3,5 hod.
 Značená cesta, obvykle používána k sestupu.

endy, 6–10 hod. podle stavu vyskobování.
 Málo ležená cesta vedoucí na věž Plattenturm (cca 2.900m).

Zwillingsturm (cca 2.920m)

7. JV stěna, cesta „Niedermann-Anderrüthi“
 M. Niedermann, F. Anderrüthi, 1956
 Obtížnost: V+, kvalitní jištění vrtanými skobami, k dojištění vklíněnce a friendy, 3 až 4 hod.
 Nádherná cesta v pevné skále. Cestou je možno slanit.

8. Jatzi

C. a Y. Remy, 1988
 Obtížnost: VII, A0, VI povinně, zajištění spity, k dojištění vklíněnce a friendy, 12 délek, 4 až 5 hod.

9. Licht und Schatten

H. Berger, A. Arnold, 1986
 Obtížnost: 1 místo VII-, často V až VI, cesta je nově vyskobována v roce 1998, k dojištění vklíněnce a friendy, 10 expreseck, 2 lana 50m délky, 11 délek, 4 až 5 hod.

10. Jimmy

C. a Y. Remy, 1988
 Obtížnost: VII až VII+, povinně VII-, dobré zajištění borháky, k dojištění rocks, 13 délek, 4 až 5 hod.
 Oblíbená, dnes již „klasická“ cesta VII. stupně. Cestou je možno slanit.

11. Clock and Stock

C. a Y. Remy, 1988

Obtížnost: VI-, A0, klíčové délky jsou kvalitně zajištěny, k dojištění friendy, smyčky a vklíněnce, 14 délek většinou délky 50m, 4 až 6 hod.
 Nádherná a velkolepá cesta končící na hlavním vrcholu.

12. Pilíř „Villiger“

K. Grüter, F. Villiger, 1959
 Obtížnost: VII, VI+ povinně, převážně V+ až VI, vynikající zajištění borháky, 2 lana 50m, vklíněnce a friendy.
 Nádherná a velkolepá cesta v pevné skále. Podél cesty vede slaňovací trasa.

13. JV pilíř hlavního vrcholu

P. Diener, M. Niedermann, 1956
 Obtížnost: IV až V+, k zajištění vlastní skoby, vklíněnce a friendy, 5 hod.
 Špatně zajištěná, minimálně ležená cesta.

14. Východní hřeben

M. Hofmann, K. Meier, W. Weckert, 1925
 Obtížnost: 1 úsek IV+/A0, převážně III+ až IV+, cesta byla v r. 1992 sanována, k dojištění smyčky, vklíněnce a friendy, 4 až 6 hod.

Sestup:

- normální cestou (výstup č. 17),
- některými cestami lze slanit.

Literatura:

- Clubführer Urner Alpen 2, Göschenalp-Furka-Grimsel, T. Fullin, A. Bandholzer, SAC, 1996
- Schweiz-Plaisir Ost, J. von Känel, Edition Filidor, 2001

Mapy:

- Landeskarte der Schweiz, Blatt 255, Sustenpass, 1 : 50 000

Jiří Novák

Takový malý kvak a už to leze 8b v horách i „vo Višňovom“!

V „ostravské ose“ jsem minule ještě opomněl zmínit nový a zřejmě největší současný talent v regionu! Je to mladý kvak, Kvak z Havířova. Vlastním jménem Stanislav Hovanec. Dosud se cpal spíše do hor, tam také má své největší ambice, ale (což je potěšitelné) nepěstuje si od mlada žádný alibismus, ale přijímá tvrdou výzvu a chce se prosadit i mezi atlety! Chce to svoje 8b opravdu vylézt a potvrdit si tam, kde to vě. Ne někde na opuštěné a mechem zarostlé skále, ale uprostřed víru extrémního lezení. A když na Moravě, tak „vo Višňovom, abadžikra!“. Je mu sice

Svalovec Kvak, Kumm Ombo 8b

už dvacet, ale je to talent a dřič, a to je podstata úspěchu! Sotva se vrátí z Dolomit, ani nedospí a už pokračuje do Višňového, v dešti a na tři dny.

Když jsem začal horami, tedy co tam vylezl? V půlce léta dal AF onu cestu Camilloto Pellesier, kterou lezl o měsíc dřív za Stoupou. Chtěl vylézt celou cestu sám RP, ale zastavil jej mokrá chyt po velkých deštích na konci poslední těžké délky, hodnocené tam 7c+. Píšu tam, protože na skalkách by to bylo jinak, to je zcela jasné. Pokud takovou cestu nedělá Glowacz nebo někdo z mála těch, kdo byli v první lize i ve sportovních oblastech, tak se hodnocení zpravidla časem ukáže minimálně o dva stupně níž. To není z mé hlavy, to slyším ze všech stran od lezců, kteří lezou dobře v horách i na skalách. Vždyť jenom na kolik „shodil“ Glowacz Huberovu cestu End of Silence. Z 8c na 8a+! Bubu Bole pro média sice prohlásí, „vylezl jsem své první 8c“ (Bellavista od Alexe Hubera), avšak mezi lezci přizná, že je to nejvíc za 8b. Toto se spíše děje v těžších cestách, kde se, marná sláva, roztáčí hra o číslo. Protože zase (lezecká) veřejnost, bohužel, dokáže posoudit

13.09. v 10:40

nám přišla SMS, ve které Rosťa Tomanec píše, že přešel zatím svůj nejtěžší projekt Kobra ve Višňovém. Pravděpodobná obtížnost 8c. Příště se určitě dočtete více.

jen výšku hory anebo číslo klasifikace, širší význam obtížnosti jí uniká, nemá s ní dostatečnou zkušenost.

Nicméně Kvak klíčovou délku za 8b (8a?) plus čtyři těžké další vylezl v kuse. Spadl a dolezl AF poslední těžkou délku a kvůli mokré skále nedolezl zbývající lehké na konec. Nadhodnocená klasifikace v horách nesnižuje výkon Kvaka. Vylezl těžkou cestu, mnoho hodin nebo dní v ní pracoval sám s žumarem pár set metrů nad zemí. To není sranda a smekám před tím. Obtížnost potom leží úplně někde jinde než jen v lezeckých krocích a sportovní klasifikace jí těžko vyjádří. Taky jsem se hned zeptal, kde je těžší 8b vylézt, tady ve Višni anebo v horách? Kvak: „Psychicky jednoznačně tam, ale pro někoho možná i fyzicky, protože lezeš ve stěně celý den. Pro mě ne, pro mě to je fyzicky těžší tady.“ To znamená, není pro něj problémem lézt mnoho délek za sebou. Také to je ve Višňovém vidět. V Maratonu za 8a+ byl schopen dát ještě pátý nadějný pokus v jednom dni a druhý den dalších pět! Maraton už samozřejmě vylezl, tomu předcházelo jiné „8a+ Bascervill“ a nyní už pokusuje ... a právě dolézá Kumm Ombo 8b. Tak to smekám! To je postup. Začátkem července ještě ledva krokoval Bascervilla a počátkem září toto! A ta vytrvalost. O víkend byl schopen lézt Kumm Ombo po tři dny. V pátek dva až tři tréninkové pokusy, v sobotu pět a v neděli také alespoň tři a v úterý tady už byl znovu. Cestu stihl během tří týdnů.

Nejen pro hory tedy roste opravdu nadaný a ambiciózní sportovec! Chce vylézt těžké cesty všude a věřím, že vyleze. Má morál, ambice, disciplínu i energii. Nyní jej můžete očekávat na písku. Jednou mi položil otázku: „Mohl bych ještě na skalách dohnat Mrázu?“ Odpověď je: „Není to vyloučené, ovšem tak daleko už nerozhoduje talent, ale volní vlastnosti a osudová předurčení!“ Přejme mu tedy příznivou karmu! V horách se totiž účty vyrovnávají „rychleji, než bys čekal“.

RT

Kocovina

O „pomnících“ a jejich přelézání na písku toho už bylo napsáno mnoho. Ovšem jen opravdoví znalci vědí, že s podobným fenoménem se setkáte i jinde. Pár „pomníků“, tj. málo opakovaných nebo dokonce vůbec ješ-

nou krasových morálovek. Jednou z pověstných dard, které doposud od Mauglího přelezu ještě neměly opakování, byla *Kocovina 6+*, dvoudélková cesta v centrální části masívu Koně. Cestu naposledy lezl Mauglí v roce 1983. Po jeho tragické smrti na Kavka-

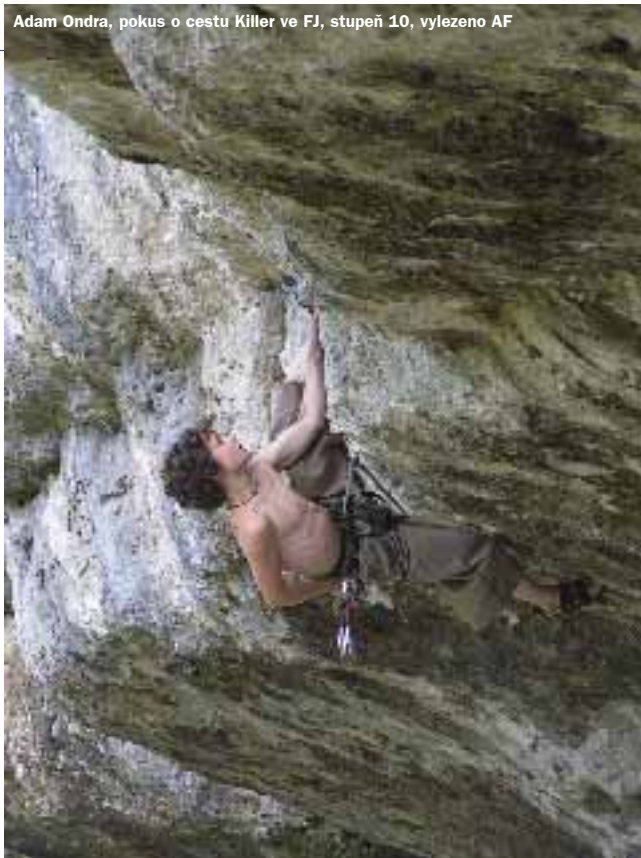
tě neopakovaných cest, existuje také v Moravském krasu. Jsou většinou spojeny se jménem Mauglího (Jirky Beneše), které se vine jako červená nit větši-

ze ji přelézal ještě Zdeněk Konečný, který však druhou délku dolézal vlastní variantou. Cestu letos v srpnu po 21 letech zopakoval Dušan „Stoupa“ Janák za asis-

O tom, že kameny, na nichž se dá bouldrovat, mají vskutku roztočivé tvary, vás může přesvědčit obrázek Jendy Vojíka. „Ruku“ najdete na ostrově Arran náležícímu ke Skotsku.

Adam Ondra, pokus o cestu Killer ve FJ, stupeň 10, vylezeno AF

tence Janka Bednařka. Kromě vrтанého kruhu na štandu cesta připomíná lezení horského charakteru v dokonale rozbité skále, kde jen sporadicky uplatníte vlastní jištění (lépe věřit než zkoušet). Dva metry pod vrcholem ještě narazíte na Mauglího skobu, která vás navede jediným správným směrem, kudy se z beznadějně rozbité a strmé stěny dostanete pryč... A budete rádi!

-J-

Silná Ola

Alexandra Taistra z Polska vylezla ve Frankenjuře Riesenslalom Direkt X, 8b. Cestu vyžadující silné prsty, vylezla „Ola“ ve dvou dnech.

Adamovy prázdniny

Během prázdnin si Adam Ondra (Saltic, Singing Rock) připsal na své konto dalších pět 8a+ stylem OS, čtyři ve francouzském Tarnu a Desperado na Solariu v německé Frankenjuře.

Navštívili jsme i Labské údolí, kde na levém břehu onsightoval své první, pískovcové Xa – Bestseler na Sicilskou stěnu a několik IXc ve stejném stylu. Následující výjezd pak vylezl na pravém břehu cesty Poslední relikvie Xb a Návrat krále Xa (Trún), obě rovněž na OS.

V domácím Moravském krase se rovněž zadařilo, z úspěšných

přelezů uvádíme alespoň Kašpárkův hrobeček (8b) a Pólovo Bu-bu-bu (8b/8b+) – jedná se pravděpodobně o celkově šestý přeлез této cesty. Za zmínku stojí i vlastní varianta (narovnění) „Pochybné pověsti“ ve Sloupu, kterou Adam nazval „Cesta velkého meče“ – 10-/10. Zsvěcení jistě pochopí, proč právě tento název. Adamova letošní bilance (zatím): Celkově více než 40 cest nad 8a, z toho:

2 cesty stupně 8b+, styl PP

5 cest stupně 8b, styl PP

10 cest stupně 8a+, styl OS

Pokud vše dopadne podle předpokladů, najdete v příštím čísle s Adamem obsáhlejší rozhovor.

Pierre

Pierre Bollinger z Francie *Drive by shooting*, 8c ve Frankenjuře. Tím jenom naznačil, že jeho dvě „osmcčka“ *Fusion* a *Instant de fébrilité* v Chuenisbergu budou opravdu stát za to!

Magic Line

Španěl Jordi Coromianas zopakoval na K2 polský kousek z roku 1986. Vystoupal na horu cestou „Magic Line“ vedoucí JJZ pilířem a sestoupil Abruzziho žebrem. Jordi vystoupal spolu se dvěma partnery až do výše 8.100 metrů, kde přespali. Následující den se s jedním partnerem vypravil na vrchol, ale spolulezec byl unave-

ný, a pokus o výstup vzdal. Hodiny a hodiny trvala Jordimu cesta hlubokým sněhem – na vrchol K2 vystoupal někdy kolem půlnoci. Po stopách japonské expedice sestoupil do čtvrtého tábora, kde měl nachystán svůj stan. Po krátkém odpočinku sestoupil do třetího tábora, kde si po třiceti hodinách na nohou konečně pořádně odpočinul.

Jak už to ve velkých horách bývá, úspěch vystřídala tragédie. Manel de la Matta, jeden ze dvou Španělů pomáhajících Coromianasovi při výstupu, zemřel. Při sestupu musel pro nemoc zůstat v táboře č. 1 a následně zhoršení počasí znemožnilo jakoukoliv pomoc. Jak píše italský server planetmountain.com, pro takové momenty v horolezení neplatí žádné „protože“. Smrt je neodmyslitelnou součástí horolezení, bez ohledu na to, kdy zrovna si vybere svou daň.

Trango

Američané Cordes a Wharton udělali novou cestu na věž Trango v Pákistánu, a to v alpském stylu! Do cesty nastoupili se dvěma lany, 14kilovým batohem a bez nýtovací soupravy. Výstup trval 4 a půl dne, z toho poslední dva dny bez vody. Sestoupili přes severní ledovec, krátce před bouří. V cestě je několik traverzů znešnadňujících případný ústup ze stěny. Cestu pojmenovali *Azzem (Ridge) (5.11, A2, M6)*. Azeem znamená urdsky „velký“. Místní název má být poctou všem přátelským domorodcům, které během svého pobytu v Pákistánu oba lezci potkali.

Nejtěžší cesta v Německu?

Thomas Willenberg udělal na saský Drachenkopf cestu „Dharma XIIc/11+“. Tím by se cesta stala nejtěžší cestou v Německu a zároveň jednou z nejtěžších na světě. Krátce po prvovýstupu však neznámý vandal navrtal v klíčovém místě cesty kruh a osekala některé chyty tak, že celou cestu znehodnotil. V sázce je tak pověst autora prvovýstupu. Celou situaci rovněž komplikuje fakt, že při odstraňování přidaného kruhu se ukázaly i ostatní kruhy v cestě jako nevyhovující a odporující pravidlům bezpečného jištění. Ať tak či tak, velkolepá přírodní linie padla za oběť lidské touze po popularitě. Každopádně ovšem

vrcholová komise saských příslušníků dosud nevyřkla žádný oficiální závěr.

Pozvánka

Byť na poslední chvíli, sluší se do lezeckého časopisu přidat následující informaci. V pátek 19. listopadu bude od 19.30 hod. v Blansku v čajovně Ulita, jako součást akce, na niž vás zveme v rubrice „mix“, probíhat promítání o pákistánských bigwallech. Dvojice Miro Mrava a Braňo Turček (Sk) bude promítat obrázky z prvovýstupu na Shipton Spire. Tisíc metrů lezení o 17 lanových délkách nazvali „Knocking on the Heaven's Door (8 A4)“. Pavel Jonák (Cz) bude potom povídat o prvovýstupu na věž Denbor Brakk (4.850 m), 14 lanových délek – „Bloody Mary (9- A2)“.

Nová pravidla v Yosemitech

Přelidnění v Yosemiteckém NP si vyžádalo zákrok rangerů. Ti přišli s návrhem, že po příštích 30 let bude každému návštěvníku omezen počet nocí v parku. Mezi 1. červnem a 15. zářím je povoleno návštěvníkům pobývat v parku jenom 14 dní, z toho pouze týden ve Valley. Kempoviště (a to včetně legendárního Camp 4) jsou vybavena počítači a návštěvník se musí prokázat dokladem s fotografií. Po sedmi dnech (lhostejno, jestli po sobě jdoucích nebo kdykoliv během léta) vám nebude povoleno nadále pobývat v kempu. Návrh vzbudil bouřlivou debatu. V posledních letech byly vztahy mezi ochranáři a lezci vskutku dobré, tak se snad podaří najít nějaký kompromis zajišťující ochranu přírody, a zároveň umožňující lezcům co možná nejdelší pobyt v parku. Aby prokázala dobrou vůli, zorganizovala na 19. září Yosemitecká lezecká asociace úklidový den. Uklízelo se pod El Capem, v Camp 4 a značila se cesta k Middle Cathedral. V podobných dobrovolnických akcích se má pokračovat.

Tomášova věžička na Křížáku

Na Křížovém vrchu je od 8. srpna 2004 nová věž pod názvem *Tomášova věžička*. Cesty na tuto věž byly vylezeny a věž pojmenována na památku našeho kamaráda Tomáše Růckera, který nás opustil před třemi léty, kdy ho při

Oficiální otevření Tomášovy věžičky

sestupu z Marmolady zasáhl nešťastně blesk.

V neděli 8.8. 2004 jsme za hojně účasti členů Horolezeckého oddílu Dvůr Králové n.L. přelezli nové cesty a zavzpomínali tím na našeho kamaráda. Chtěl bych tak poděkovat všem zúčastněným, lezcům i ostatním, ani ne tak za sebe, jako hlavně za Tomáše, pro kterého jsme to vše dělali, a který to, doufám, sledoval vše z horolezeckého nebe.

Pro zájemce, kteří si chtějí nové cesty přelést, je na webových stránkách našeho oddílu v aktualitách (www.fryzl.cz/hodk/index_je.html) nástupový náskres s popisem jednotlivých cest a polohou Tomášovy věžičky na Křížáku.

Martin Stránský-Sendý

Více informací, včetně diskuze najdete rovněž na www.lezec.cz.

Volné přelezy v Alpách

Stefanu Glowaczovi se spolu s Markusem Dorfleitnerem podařil další kousek. Volný přelez cesty „Last Exit Titlis“ na Sustnappass. 500m dlouhá cesta má 13

délek (6c+, 5c, 6c+, 8b, 7b, 6c+, 6c, 7a, 7a, 7b, 7a, 6c, 6c). Stefan právě připravuje s Robertem Jasperem výpravu do Patagonie.

Josune Bereziartu a Rikar Otegui přelezli po jedenácti dnech zkoušení cestu „Yeah Man 8b+“ v severní stěně Grand Pfadu, Švýcarsko. Cesta byla poprvé vylezena v roce 1999, ale volně přelezeny měla jenom spodní čtyři délky. Jak řekli šťastní „přelezci“, nejtěžší je osmá délka. 50m, převislá a vysilující. Chystáte-li se jejich výkon zopakovat, zde je rozpis délky: Yeah man (7a, 7b+, 7b+, 7c, 8a+, 8a-8a+, 8a, 8b+, 7a).

Alex Lowe Peak

Peak 10.031 v Bozemanu (USA) bude pravděpodobně přejmenován po Alexi Lowem, známém americkém lezci, který v roce 1999 ve věku 40 let zemřel v lavině na Šišpangmě. Pojmenování kopce po horolezci nebývá časté, ale v tomto případě panuje mezi americkou zainteresovanou veřejností shoda. V této době se čeká na vyjádření Americké společnosti pro geografická jména.

Umíte si tuto rubriku vůbec představit bez „mladých a nadějných?“

Zeb Engberg (18) zopakoval Grahamovu Livin' Astro 8c+ (Rumney, USA). Zeb celé léto lezl silové cesty, a na své konto si připsal jedno 8c a tři 8b+.

Charlotte Durifová, čtrnáctiletá francouzská lezkyně, vylezla

ve východní části Francie stylem OS tři 8a+. A můžeme se těšit na další kousky, 8a+/8b vylezla na první pokus, asi po hodině tréninku! Není divu, vždyť cesty těžší jak 7b+ leze od svých jedenácti.

Tyler Landman přelezl Jerry's traverse 7C+ ve Stanage, Velká Británie. Tylerovi je třináct, ale podle svých rodičů leze už devět let.

Hasta la vista David

Koncem srpna se vypravila čtveřice italských lezců Stucchi, Davila, Lazzarini a Colnago pod JZ stěnu Brakk Zangu (Karakoram, Pákistán). 750m dlouhou cestu *Hasta la vista David*, 6+ A1 pojmenovali po španělském lezci, jenž zde nedávno tragicky zahynul. Stěna se nachází v zapadlém koutu Karakoram, i když BC je společný i pro populární Amin Brakk. Nástup je asi 15 minut chůze od tábora.

RT

Robot horolezec

Vědci ze Stanfordovy univerzity a NASA vyvinuli robota, který je schopný bez dalšího ovládání lézt po umělé lezecké stěně. Čtyřnohý stroj leze obdobně jako člověk, ovšem některé jeho pohyby si lidé jenom mohou přát udělat. Počítač uvnitř robota analyzuje každé vychýlení těžiště a určuje optimální polohu těla. Vědci si od robota slibují rozšíření možností zkoumání cizích planet. Do budoucna se totiž předpokládá, že by obdobné stroje měly být schopny studovat materiál, po kterém lezou, jakož i vybírat si automaticky další cestu a nejlepší chyty...

Upřesnění

Do uzávěrky minulého čísla se nám nepodařilo ověřit zdroj, odkud jsou mapky u článku „Nízké Tatry nonstop“. Vše už je jasné. Podklady jsou z webu: www.adwantage.sk/nizke-tatry, takže sháníte-li nějaké informace o Nízkých Tatrách, zkuste se tam kouknout.

A ještě jedna poznámka. Jako autoři fotografií ke článku „Well Wallis“ jsou uvedeni „další účastníci zájezdu“. Účastníci zájezdu si zatím nestihli ujasnit co a jak, a tak pro úplnost dodáváme, že za tajuplným označením se skrývá R. Lienerth, který nafotil větší obrázky.

■ Je Doug Scott pes?

Při listování ve starých časopisech mne v americkém *Off Belay* upoutal článek o čtyřnohých alpinistech *Four Footed Feats*, který napsali *Laura* a *Guy Waterman*. Článek o čubkách a psech, kteří po boku svých pánů a paniček vystoupili na nejjeden vysoký vrchol. Na Popocatepetl, Mount Robson, Ben Nevis, Mount Adams i Mont Blanc. Ten v roce 1875 zdolala fenka Tschingel – a k tomu třicítce dalších významných alpských vrcholů, včetně Eigeru novou cestou!

Poslední odstavec zmíněného článku mne hezky rozesmál – a věřím, že i vás. No považte, že by legendární anglický horolezec Doug Scott byl pes?

V dnešní době „všeobecné znalosti angličtiny, na níž stojí základy našeho raného kapitalismu“ by snad bylo škoda ten odstaveček překládat. A tak vám zde konec zmiňovaného článku servírujeme jako faksimile v původní podobě, bez ztráty pelu.

The record of dog mountaineering would not be complete without reference to an incident involving the 1877 visit by Russian climbers to Alaska, where they climbed McKinley in very good time, the year after Douglas Haston and Doug Scott had done their first ascent. After the Russians' climb, they were admiring and petting a dog in one of the Alaskan villages. None of the Russians spoke English very well and a lot of effort was being devoted to overcoming the language barrier. Their American host started repeating the word "Dog, Dog." At length the Russians' puzzled look changed to smiles as they began to nod among themselves, saying: "Oh jai, Dog, Dog Scott."

Z *Off Belay* č. 38, April 1978, vybral a pro Montanu připravil

Chroust

■ Na popradský festival přide Erhart Loretan

Poprad – Horolezec světového renomé, v poradí tretí muž na svete, ktorému sa podarilo vystúpiť na všetkých štrnást himalájskych osemtisícoviek, Švajčiar Erhart Loretan príde do Popradu. Aspoň tak zatiaľ znie jeho odpoveď na pozvanie organizačného výboru XII. Medzinárodného festivalu horských filmov (MFHF) v Poprade. Ten sa bude pod Tatrami konať v klasickom termíne, teda 13. až 17. októbra.

„Veríme, že tento čestný hosť priláka veľký počet milovníkov hôr, ved' jeho meno je v súčasnom sve-

Britský lezec Leo Holding bol vlni ako čestný hosť ozdoba festivalu, prišiel si zasúťažovať aj na pretekoch v boulderingu

tom horolezectve pomaly legendou. Už v minulosti sme mali na festivale o jeho výkonoch a životnej filozofii film, teraz plánujeme divácku besedu a bonusom bude jeho najnovší filmový titul,“ uviedla riaditeľka MFHF Mária Hámorová.

Ako dodala, prípravy na festival už vrcholia, končí sa predvýber do súťažnej časti. „Do súťaže sa

dožité 70. narodeniny. Súčasťou päťdňového sviatku horských filmov v Poprade bude aj výstava fotografií slovenského cestovateľa Laca Gulika Údolie duchov z jeho poslednej expedície do Indonézie, aktívni lezci sa môžu tešiť na tradičné pretek Slovenského pohára v boulderingu, tie sú naplánované na sobotu 16. októbra.

Kvalitu filmov bude posudzovať trojčlenná medzinárodná porota. Predsedať jej bude legendárny francúzsky horolezec a filmár Jean Afanassieff. Ten sa preslávil už v roku 1978, vtedy bol prvým Francúzom, ktorý dosiahol vrchol najvyššej hory sveta v rámci francúzskej expedície, vedenej Pierrom Mažeudom. Je tiež držiteľom svetového rekordu v zlyžovaní Mt. Everestu z výšky 8.300 metrov. Už viac ako 25 rokov sa venuje produkcii filmov z horského prostredia. V porote, ktorá bude v Poprade posudzovať súťažné tituly, bude pracovať aj francúzsky filmár so slovenskými koreňmi Peter Latzko a Marek Ľapák zo Slovenska. Ten v súčasnosti pôsobí ako umelecký šéf súboru SLUK, v svojej hereckej kariére však viackrát absolvoval natáčania filmov z horského prostredia, Himaláje nevnímajúc.

„Zásadné novinky v dramaturgii nechystáme. Tento rok chceme na skúšku okrem dvoch popradských kín premietiť časť súťažnej prehliadky aj v Kežmarku. Je tam silná lezecká komunita a chceme vyjsť v ústrety ľuďom, ktorým neskoré večerné bloky kvôli doprave nevyhovovali,“ dodala M. Hámorová.

text a foto: **mik**

prihlásilo takmer 90 filmov, najviac ich prišlo z Rakúska, USA, Veľkej Británie, Talianska a Nemecka. Slovensko tiež nezostáva v hanbe, prihlásili sa štyria autori s piatimi filmami,“ dodala riaditeľka. Medzi slovenskými dokumentaristami nebude chýbať tvorba Pavla Barabáša, ten prihlásil poetický snímok *Tatry mystérium* a ako novinku chce uviesť dokument z dobrodružnej cesty po Amazónii.

Okrem súťažnej časti budú mať diváci možnosť vidieť aj niekoľko nesúťažných projekcií. Výber filmov má pripomenúť slovenského horolezca Jozefa Psoťku, v čase festivalu uplynie dvadsať rokov od jeho tragickej smrti na Evereste, tento rok si športová verejnosť pripomína aj jeho ne-

Freyr

Když jsem loni na podzim zval Ondru ať si se mnou jede na pár listopadových dní zalézt do Belgie, dost se divil...Obecně se přece ví, že Holandsko a Belgie je jedna velká deska, kde každý jezdí na kole, protože se mu nemůže stát, že by se mu do cesty postavil kopec, nedej bože hora... A kde není kopce, není skály, to dá rozum!

Jenže ono to tak docela není. Téměř dokonalou desku bez elevací najdete pouze v Holandsku a ve Vlámku – severní polovině Belgie. Jižní, francouzsky mluvící Valonie se pyšní malým pohořím známým z konce druhé světové

Spáry na Marinos

války – Ardenami. Ardeny jsou ne příliš rozsáhlé vápencové pohoří s nadmořskou výškou kulminující sotva kolem 600m n. m. Přestože nejde o žádné horské velikány, najdete tu mnoho velmi strmých a těsných údolí, které do měkkého vápence poměrně snadno vyhloubily řeky Semios a Meuse. Vznikla tak romantická krajina se strmými bohatě meandrovánými údolními lemovanými mnoha skalami a skalkami. Tuto výhodu bohatě využívali už středověcí panovníci, když si na nedostupných skalách nad řekou budovali mohutné hrady a pevnosti. O pár staletí později si zase romantická zákoutí podél řek oblíbila šlechta jako jedinečná místa pro svá venkovská sídla a záměčky, na které tu narazíte doslova na každém kroku. A budete překvapeni, když zjistíte, že většina z nich stále slouží ke svému původnímu účelu a marně budete hledat pokladnu, kde byste si koupili lístky na prohlídku. Šlechta je v Belgii

totiž stále fungující a respektovanou institucí držící pevně moc ve svých rukou v čele s králem, který je také považován za jediného skutečného Belgičana, protože ostatní jsou buď vlámsky mluvící Vlámové, nebo francouzsky mluvící Valoni...

Ale zpět k lezení. Díky vodním řekám a relativně měkkému vápenci tu dnes najdete neuvěřitelné množství strmých skal, tvořících více než 130 lezeckých oblastí. Ve všech oblastech najdete rozmanité lezení na vápenci – od ukloněných ploten v Yvoir, přes lezení po dírách podobné Dolomitům v Beeze až po monumentální 100metrové stěny ve Freyr. Freyr je také ze všech oblastí nejmohutnější, nejrozmanitější, nejznámější, nejnavštěvovanější a také nejoblíbenější skalní oblastí nejen pro Belgičany, ale také pro Holanďany, Luxemburčany a severní Francouze... Je tvořen osmi mohutnými skalními masívy tyčícími se nad řekou, ve kterých nalezne-

te více jak 550 cest všech obtížností různého charakteru a délky. Najdete zde převisy, plotny, spáry, kouty, lišty, dírky, oblíny a i pro vápno vzácné rajbasy. Jednoduše řečeno, každý, kdo tuhle lezeckou „Mekku“ západní Evropy navštíví, rozhodně nebude litovat... Freyr je také kolébkou známých osobností, jakými jsou Claudio Barber (sólo všech severních stěn Tre Cime v jednom dni), Lud Vivijns (první žena na Dhaulágíři), Marc Bott, Pierre Masschelein (známí 8b/c-čkaři), Muriel Sarkany (mistryně světa v lezení na obtížnost) a další, které tu můžete běžně potkat a vidět v akci...

cích jezdíte max. 140km/h, zabere vám cesta z Rozvadova do Freyr asi 10 hodin jízdy (jsou i tací, co to jezdí za 6 až 7 hod). Výhodou je, že až na závěrečných 30km absolvujete celou cestu po německých a belgických širokých dálnicích... Z Rozvadova pojedete po A3 (E45, E41, E35) přes Frankfurt až do Kolína, kde se po A4 (E40) vydáte na Aachen, dále opět po A3 na Liege. Z Liege dále po A15 (E42) pokračovat směrem Mons (Namur). V Daussoulx na dálničním uzlu odbočíte na dálnici A4 (E411) směrem Luxembourg a pak už jen nezapomenout sjet na sjezdu č. 20 do **Dinantu**... dále viz nákres.

Cesta

Pokud respektujete dopravní předpisy, a po německých dálnicích

Ubytování

Nejjednodušší a nejlevnější ubytování je na tábořišti. Tábořiště

Al Legne

je asi 300m daleko od parkoviště po lesní pěšině na louce s romantickým výhledem na řeku. Zaplatíte 1 až 2 Eura za osobu a noc, ale to vybírá správce kempu, který tu kromě některých víkendů nebývá. Najdete ho ve sruhu u parkoviště, kde stejně většínou není... a když občas přijede a vidí, že se chováte slušně, dá se cena většinou dobře usmlouvat. WC a umyvadla se nachází na vnější straně správcova sruhu a jsou permanentně k dispozici. Sprcha funguje jako automat na 50 centů za 8 min sprchování. Pokud pohrdnete tábořištěm, můžete využít stovky penzionů, kterých v okolí Freyr najdete nepočítaně.

Voda je pitná v umývárce, nebo v hospodě. Jídlo je nejlepší z vlastních zásob, protože v Belgii je trochu dražší než u nás, i když v Delvitě (Delhaize) jsou ceny srovnatelné. Na jídlo můžete jít do lezecké hospody Chamonix, kde za jednu porci zaplatíte okolo 5 Eur. Kromě jídla si tu můžete dát pivo podle vlastní chuti (až 10 druhů), nejlevnější bývá Jupiler za 1 ž 2 Eura.

Lezení, průvodce

Abych zde vykresloval náskry ze 150stránkového průvodce je nemožné. Lze jej zakoupit v každém lezeckém obchodě po celé Belgii a v každém knihkupectví v Dinantu. Pokud tak neučiníte, na skalách pokaždé na někoho narazíte, kdo vám průvodce zapůjčí, a když ne, tak v hospodě vám ho ke stolu půjčí určitě.

Každý si tu přijde na své. Na Marinos najdete desítky lehkých cest, které můžete zavěsit na „topa“ a bezpečně jistit nováčky, nebo vaše začínající ratolesť. A až jim to půjde, můžete si většinu cest dolézt jako několidělkový výstup až na vrchol. O kousek dál na 5 Anes si přijdou na své zase spíš spáraři... Na Tete du Lion najdete cesty od 6a a těžší. V obtížnosti 6a-c tu najdete jedinečné vápencové rajbasy. Nástup do cest od řeky je z vody, kde byl pro lezce k tomuto účelu vybudován v řece chodník nacházející se 15 cm pod hladinou... Na Pape najde-

te dlouhé lezení vytrvalostního charakteru všech obtížností... Al Legne je největším masívem, kde je opravdu všechno. Nachází se zde kultovní cesta Claudia Barbera z roku 1935, La Diretissima 6a+. Stejně jako dlouhý třídélkový traverz Hypothénuse 4a, kde se uprostřed stěny musíte kyvadlově zhoupnout na ocelovém laně, a který Claudio přjel celý přeběhl za pět minut... Kromě toho tu najdete také velké množství sportovních cest všeho druhu až po 8b... Na Louis Philippe a Jeunesse se leze hlavně po dírkách a vápenci připomínající spíš slepenec. Mnoho cest je tu lehce až velmi převíslych a dá se lézt i za deště.

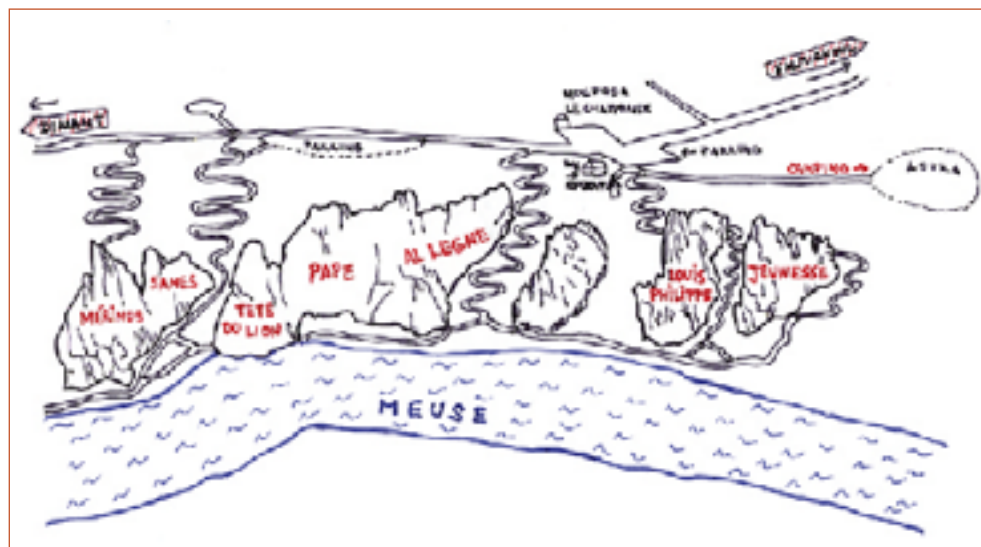
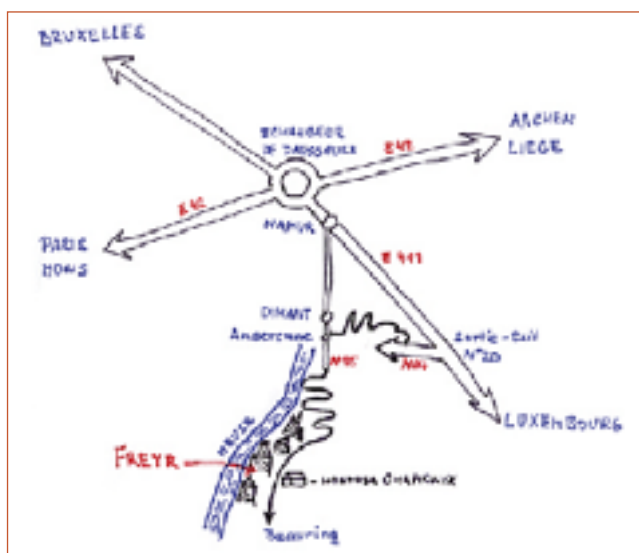
Počasí

Ve Freyr se leze po celý rok. Je třeba mít na paměti, že jde o stejnou zeměpisnou šířku jako u nás, s tím rozdílem, že blízké moře tlumí extrém v zimě a v létě. Aktuální předpověď se dovíte na tel.: 077 34 70 03, ale jen v případě, že rozumíte francouzsky. Alternativně v případě dlouhodobého deště můžete využít umělou stěnu a lezecké obchody v Dinantu, kaňoning, rybaření, minigolf, motorové a šlapací čluny, kasino...

První pomoc

V Belgii se dovoláte první pomocí na čísle 100 (112 by měla fungovat taky).

Janek Bednařík

RockMaster (4. – 5. 9.)

- Alexander Chabot (Francie) a Angela Eiter (Rakousko) vyhráli 18. ročník Rock Masteru (Arco, Itálie). Chabot vyhrál potřeť v řadě, Eiteovár podruhé. Tomáš Mrázek skončil v celkovém součtu na druhém místě.

Závody v Arcu kombinují výsledky z lezení na OS (sobota) a RP (neděle). V sobotu se dařilo nejlépe Chabotovi, i když mu pomohla smůla Tomáše Mrázka, který si nešťastně cvaknul expresku do kalhot a náprava jej stála příliš mnoho sil. V sobotu večer vše vypadalo na jasné Chabotovo vítězství, vždyť vylezl asi o osm metrů výš. V neděli ale pro změnu kraloval náš „Mrázka“, a jako jediný skoro vylezl celou RP cestu obtížnosti 8c+. Většina závodníků měla v cestě velké problémy, Chabot byl při lezení nervózní už od začátku. Konečný součet bodů ovšem vyzněl lépe pro francouzského lezce. Mezi ženami jasně kralovala Angela Eiter, i když je důležité poznamenat, že Belgičanka Muriel Sarkany, která vede průběžné pořadí Světového poháru, v Arcu nestartovala. Každopádně bude zajímavé sledovat, jestli se Angele podaří vyrovnat rekord Lynn Hill, která vyhrála Rock Master čtyřikrát.

Duel

Na závěr Rock Masteru se ještě konal duel. Mezi ženami předvedla svou „Imstskou“ školu Katharina Saurwein. To bylo kyselé víno pro Angelu Eiterovou, která musela před svou krajankou sklonit hlavu, a spokojit se s druhým místem. Mezi muži byla situace dramatičtější. A jak jinak, opět se rozhodovalo mezi Chabotem a Mrázkem! Rozhodčí se museli dívat i na cílové fotografie. Ukázalo se, že Tomáš dříve dolezl cestu, ale děle mu trvalo cvaknutí řetězu, který Alexander cvaknul přesně ve stejný okamžik jako náš borec. Vyrovnané závody tak měly neuvěřitelný závěr.

Boulderové závody se vyznačovaly (jak jinak) vypečenými bouldery a až nepříjemným horkem. Nejúspěšnější byli Mathias Müller ze Švýcarska a Mélanie Sonová z Francie.

Celkové výsledky:

Obtížnost – muži:

1. Chabot Alexandre FRA
2. Mrázek Tomáš CZE
3. Millet Sylvain FRA
4. Bindhammer Christian GER
5. Puigblanque Ramón Julián ESP

Obtížnost – ženy:

1. Eiter Angela AUT
2. Levet Sandrine FRA
3. Saurwein Katharina AUT
4. Eyer Alexandra SUI
5. Lavarda Jenny ITA

Duel – ženy:

1. Saurwein Katharina AUT
2. Eiter Angela AUT
3. Levet Sandrine FRA
4. Eyer Alexandra SUI

Duel – muži:

1. Tomáš Mrázek CZE
- Chabot Alexandre FRA
3. Millet Sylvain FRA
4. Bindhammer Christian GER

Bouldering – muži:

1. Müller Matthias SUI
2. Dulac Daniel FRA
3. Rakhmetov Salavat RUS
4. Oleksy Tomasz POL
5. Meyer Jérôme FRA

Bouldering – ženy:

1. Son Mélanie FRA
2. Stöhr Anna AUT
3. Abramtchouk Ioulia RUS
4. Perlova Natalia UKR
5. Giammarco Giulia ITA

Lezení na rychlost:

(pouze muži)

1. Oleksy Tomasz POL
2. Soubbotine Iakov RUS
3. Pechekhonov Alexandre RUS
4. Komondi Csaba HUN
5. Mecherzynski-Wiktor Andrzej POL

Edinburgh (10. – 12. 9. 2004)

- MS Juniorů (Edinburghu): Silvie Rajfová 3. místo, M. Stránek 4. místo Lucka Hrozová (9. m) a Anna Čermáková (10. m) zůstaly těsně za branami finále.

V lezení na rychlost skončil Libor Hroza třetí, Eliška Karešová 5.-8. a Lucka Hrozová 9.-19. Nejúspěšnější výpravou byla jednoznačně delegace z Francie. Zajímavým fenoménem je Kanaďan Sean McColl. Ten vítězstvím kategorie A v MS juniorů v lezení na obtížnost získal už svůj třetí mistrovský titul. Na závodech ve skotském Edinburghu startoval Sean ve své „obvyklé“ formě. Vloni vyhrál celý pohár v kategorii 16-17 let, kategorií 14-15 let potom i Mistrovství světa, ale byl diskvalifikován – v jeho těle našly stopy pseudoefedrinu z léků, které bral Sean na svou alergii.

Kompletní výsledky:

(Junioři nar. v letech: 1986-1988, Mládež A nar. v letech: 1988-1987, Mládež B nar. v letech 1989-1990).

Juniorky:

- Ciavalchini Caroline FRA
- Pinet Florence FRA
- Crousier Stéphanie FRA

Junioři:

- Verhoeven Jorg NED
- Marin Garcia Eduard ESP
- Šarafutdinov Dimitrij RUS

Kategorie A:

Dívky:

- Januel Caroline FRA
- Ansade Maud FRA
- Graftiaux Chloé BEL

Hoši:

- McColl Sean CAN
- Kaourov Ivan RUS
- Comina Fabien FRA

Kategorie B:

Dívky:

- Duriff Charlotte FRA
- Schmid Christina SUI
- Rajfová Silvie CZE

Hoši:

- Lama David AUT
- Lazarov Blagovest BUL
- Woods Daniel USA

Světový pohár v ČR!!

Ve dnech 12. a 13.11. se bude v Brně konat SP v lezení na obtížnost. Více informací postupně najdete na Internetu.

Red Bull Speed Climbing Beckov 2004

Dňa 24.7. sa Beckov stal opäť po rokoch miestom konania pretekov na rýchlosť vo voľnom lezení. Skala s bohatou históriou dala staviteľovi tratí Rudovi Kožíkovi bohaté možnosti na vytýčenie trás. S Beckovou materiálňou a duševnou pomocou tu vytýčil pekné línie, ktoré aj doistil kvalitnými isteniami, alebo cestu predžil.

Z histórie spomeniem jednu z prvých osmičiek na Slovensku – Vierkinu – táto cesta aj s novým predĺžením bola aj jednou zo súťažných ciest. V 90. rokoch pod Piilkovým obliehaním tu vznikli dnes už legendy, mnoho ciest

v stupni 10- a vyvrcholením bola prvá 10+ na Slovensku – Absolutné vedomie, dnes 10/10+. Táto cesta má napriek svojej dlhej histórii dodnes iba 2 opakovania.

Súťažilo sa na rýchlosť, muži liezli 3 cesty, ženy 2. Obtiažnosť ciest bola od 7+ až do 9-. Všetky cesty sa liezli odspodu. Za každý odsad bola penalizácia.

Prvou mužskou cestou bolo spojenie cesty Šmyklavka, stred Hľadanie neistoty a záver nová technická varianta Hrana Delovky. Dokopy obtiažnosť okolo 8. Tu sa na čelo usadil Vlado Striežinec s časom 4 min. 54 sek,

v tesnom závесе bol Rišo Nyéky s 3sekundovou stratou. Potom sa lezci presunuli do hlavnej steny pod Cestu veвериčiek 8+/9-. Túto ťažkú cestu všetci doslova vybehli, hlavne pre jej športový charakter lezenia. Tu si náskok zvýšil Vlado S. S časom 3 min 13 sek, druhý nestarnúci Bečko strácal necelých 40 sekúnd. Poslednou trasou bola Vierkina. Napriek svojmu technickému charakteru lezci ukázali, že nie sú iba silovo výborne vybavení, ale aj technické miesta dokážu rýchlo preliezť. Tu opäť zvíťazil Vlado S. s časom 2 min 8 sek. Skúste si to niekto vyliezť, a zistíte ako musel letieť!

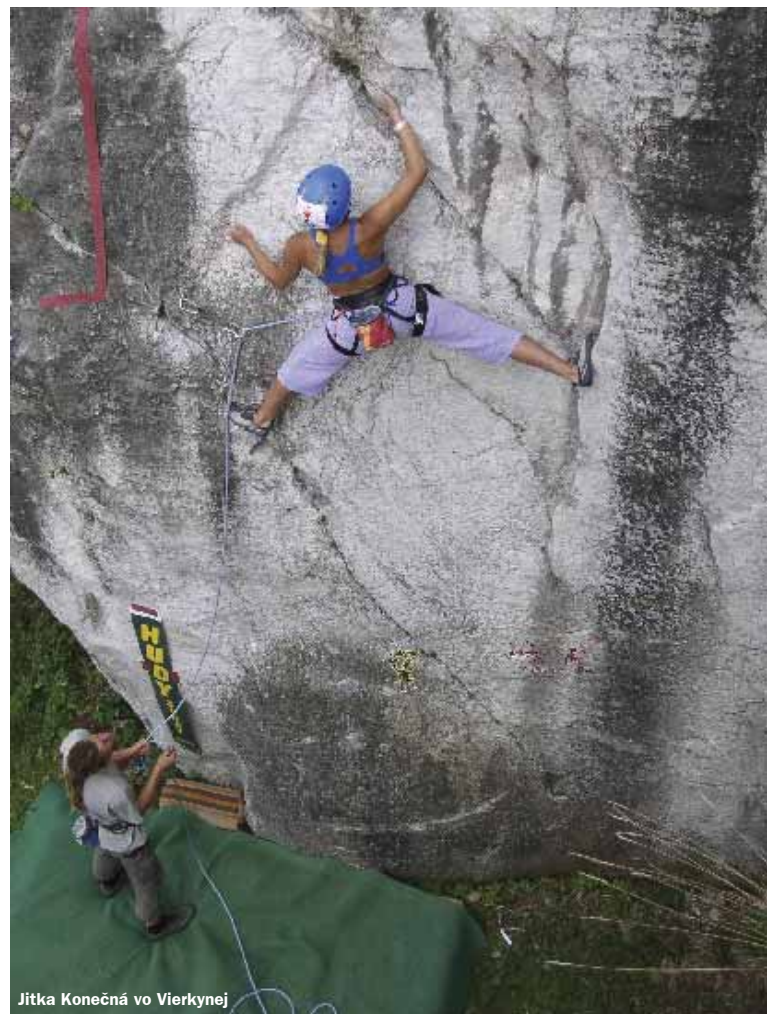
Konečné poradie muží:

1. Vlado Striežinec	10:35
2. Richard Nyéky	11:42
3. Peter Ondrejovič-Becko	13:26

Cesty pre ženy boli o niečo ľahšie. Prvou bola Vierkina 8. Skúsená pretekárka Peťa Tomanová nezaváhala a s prehľadom zvíťazila s časom 7 min 42 sek. Druhá Zuzka Hrnčiariková ukázala, že cestu dobre pozná a bola druhá s 3minútovou stratou. Tretia bola mladá reprezentantka z Čiech Jitka Konečná, ktorá v ceste perfektne zabodovala. Druhou trasou bolo spojenie ciest TG Variant 7-, stred Šmyklavky a vršku Delovej Rúry 7+. Hlavne lezec-

Rišo Nyéky, 2. miesto

Jitka Konečná vo Vierkynej

ky náročná Delovka dala babám poriadne zabrať.

Konečné poradie ženy:

1. Petra Tomanová	21:27
2. Zuzana Hrnčiariková	26:50
3. Jitka Konečná	49:04

Celkovo si všetci víťazi rozdelili finančné ceny v hodnote 26.000 Sk a vecné ceny na nákup v sieti Hudy Šport 15.000 Sk.

V areáli bola počas celého dňa výborná nálada. Ani náš lekár neodolal a skúsil si spust na lanovke. Aj pre nelezcov bola pripravená cesta, na ktorej si mohli vyskúšať ľahšie lezenie. Za celú akciu patrí vďaka ako už z názvu vyplýva Red bull, sieti obchodov Hudy Šport Slovakia a novému majiteľovi pozemku pod hradom, firme EKOSTAV.

Matej Hulej

Předplatné Montany na r. 2005

Začátek října je časem burčáku a předplatného Montany - jako každý rok. Do neuvěřitelného 16. roku života vstupuje nejdéle vycházející český horolezecký časopis s optimismem a zvýšením ceny za výtisk na 60 Kč a s ročním předplatným 350 Kč. S nikým se život nemazlí, to známe všichni.

Výhodou abonmá je bezstarostný přísun časopisu a navíc milé překvapení během roku. Neřekneme, i když víme! Takže jak na to.

■ **Přes internet** je předplacení Montany nej- jednodušší, nejrychlejší a nejlevnější. Stačí otevřít stránky www.montana.cz nebo www.horokupectvi.cz. V obou případech tam najdete políčko „Předplatné Montany 2005“, kliknete na ně a dál vás program snadno dovede až k úspěšné platbě. Rozhodně se však nepokoušejte jej vylepšovat. Nepotřebujete znát žádné montaňácké číslo, varia- bilní symbol atd.

■ **Příložená složenka A** je druhou možnos- tí platby za celoroční dodávku Montany do bytu. Stačí v ní vyplnit jméno, adresu a Vaše montaňácké číslo (najdete je na každé zásil- ce Montany nad vaší adresou) jako variabilní symbol. Pokud je nevíte, stačí na složenku do Variabilního symbolu napsat 123, umíme si s tím poradit. Samozřejmě můžete složen- ku použít i k bezhotovostní platbě z účtu, **ale v tom případě na ní nesmí chybět vaše mon- taňácké číslo!**

■ **Poštovní poukázka typu C** všechno jistí! Čitelně vyplněnou poukázkou pošlete z poš- ty 350 Kč na adresu: Montana, Moravské ná- městí 3, 602 00 Brno. Do rubriky „Zpráva pro příjemce“ napište Montana 2005 - a je to! Me- toda zcela spolehlivá a neprůstřelná.

■ **Slovenští čtenáři** si mohou Montanu před- platit jenom přes internet - pouze tak mohou platit ve Sk. Cena předplatného se automatic- ky přepočítává podle aktuálního kurzu. Platbu lze provést jak převodem z účtu, tak složen- kou typu H. Jinak je možné si zajistit Montanu u brati- slavské firmy ABOPRESS, tel.: 0244458821, 44442773, 44458816.

První číslo Montany příštího roku vyjde 10. 2. 2005.

Pokud ji nedostanete do konce měsíce, oka- mžitě nám to oznamte telefonicky nebo fa- xem: 541 243 333, e-mail: montana@montana.cz.

Chybu rychle napravíme!

hovory z montany

I k nám do redakce už přišel podzim. Napřed pomalu, plíživě, ale v době, kdy přiši tyto řádky už je jasné, že léto skončilo. Už zase? Ten rok ale utekl nějak rychle!

Podle vašich ohlasů se minulá Montana líbila a největší rozruch vzbudil článek o Martinu Čermákovi. Korejský zenový mistr Sehung Sahn učil své žáky přístupu „pouze nevíme“ a podobný pohled na věc se osvědčil i v tomto případě. Článek byl vlastně jenom sumou faktů, na něž si názor musí udělat každý sám. Poslední zprávy jsou takové, že Martin onemocněl boreliózou, a tak se trochu obávám, aby mu bolesti kloubů dlouhodobě nezabránily zvednout hozenou rukavici. Leč nepředbíhejme událostem. Chceme-li vědět, jak se věci mají, je nejlepší počkat, jak vše dopadne.

A ještě jedna poznámka k minulému číslu. Stránka č. 4 byla vysázena úplně stejným písmem jako stránka č. 6. A proč byla ta nešťastná čtvrtá stránka celá do modra? Prý se to při inverzním textu někdy stává. Nikdo pořádně neví jak. Každopádně se omlouváme, nebyl to grafický záměr.

Všimli jste si, že náhoda má sklon k sériovosti? Nevím, možná je na to i nějaká teorie. V tomhle čísle najdete víc slovenských článků, než je obvyklé. Ale uznejte sami, rozhovor s Repčíkem, i Jackovičův popis by překladem ztratily. Tentokrát jsme měli malinko problém s výběráním fotografií. Vašek Malina, dnes již stálíce mezi českými lezeckými fotografy, nám dodal kolem třiceti kvalitních obrázků. K článku o Frankenjuře jsme jich museli vybrat jenom pár. Snad jsme vybírali dobře.

V příštím čísle se můžete těšit na článek od Máry Holečka nazvaný „Salam Pákistán“. Mohu vám slíbit opět něco jedinečného. Už letmý pohled na text a fakt, že nám nějaký Márou pověřený dobrák poslal čtyři asi 10 Mb fotky v jednom e-mailu, čímž na čas vyřadil naši elektronickou poštu, dávají tušit, že Mára je pořád stejný. A to je dobře.

A ještě něco, když jsme u tohoto čísla, hned vedle tohoto sloupku najdete návod na úhradu předplatného. To víte, za chvíli je tu nový rok.

Mějte se fajn.

Toušek Pavel

ČASOPIS PRO HOROLEZCE
SKIALPINISTY A SKALKÁŘE

5/04
(č. 93)

ročník XV
(Hotejl XXXVIII)

Vydavatelství a redakce:
Moravské náměstí 13, 602 00 Brno

www.montana.cz
www.horokupectvi.cz

Horolezectví je nebezpečný sport a redakce nezodpovídá za škody na zdraví a majetku vzniklé při jeho provozování.

Posílejte jen obrázky naskenované profesionálními studii. V opačném případě pošlete rovnou předlohu (dia, foto).

Prosíme autory, aby uvedli celé jméno i kamennou adresu.

Vydavatel:
Jiří Ružička
tel.: 541 243 333
e-mail: montana@montana.cz

Šéfredaktor:
Tomáš Roubal
tel.: 541 243 333
e-mail: roubal@montana.cz

Sekretariát:
Radim Výrubek
tel.: 532 163 627
e-mail: vyrubek@d-net.cz

Externí redaktor:
Vladimír Procházka
Vzdušná 10, 460 01 Liberec 1

Stálí spolupracovníci:
Vilém Pavelka, Jiří Novák,
Petr Piechowicz, Vladimír Slouka,
Rostislav Tomanec, Yhu Abuwa

Jazyková korektura:
Pavel Bubla

Grafická úprava a sazba:
Martina Petrová
petrova.m@worldonline.cz

© autoři článků

Za věcnou správnost příspěvků zodpovídají jednotliví autoři.

Autorem nevyžádané rukopisy a fotografie nevracíme.

Redakce si vyhrazuje právo zveřejnit publikované články na Internetu.

Tisk: Moravská typografie Brno

Vychází 6x ročně
cena výtisku 50 Kč,
roční předplatné 300 Kč

ISSN 1212-7957

Registrováno MK ČR pod číslem
E5208 ze dne 6.4.1990. MÍČ: 46913.

Bankovní spojení:
ČS, a.s. č.ú. 1345370319
kód banky: 0800
název účtu: Jiří Ružička

Distribuce v ČR:
společnosti holdingu PNS, a.s.,
Mediaprint & KAPA, s.r.o.

Distribuce na Slovensku:
Mediaprint – Kapa Pressegrasso, a.s.
oddelenie inej formy predaja
P.O.BOX 183, 830 00 Bratislava
tel.: 02/44458821, 44442773,
44458816

Příští číslo vyjde 7. 12. 2004

Redakční
uzávěrka
č. 6/04
je 2. 11. 2004